

ליקוט-מפתח ותוכן כללי

לתורת כ"ק אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע
בענייני י"י"א שבט

יוצא לאור על ידי מערכת 'קול מנחם' תש"פ
ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש קרית גת

תגובות, הערות ותיקונים ניתן לשלוח למייל:

TochenInyonim@gmail.com

פתח דבר

לקראת יום הבהיר י"ג א שבט – יום מלאות שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר נשי"ד, ויום הסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע. אנו שמחים להו"ל מפתח ותוכן ענינים מפורט לתורת כ"ק אדמו"ר בעניני י"ג א שבט.

מטרת ה'מפתח':

א) לעורר ולחזק ביתר שאת את הלימוד והעיון בתורת כ"ק אדמו"ר באופן של – 'לעבן מיט דער צייט' ובפרט בעמדנו בסיום שבעים שנה לנשיאות וכדברי כ"ק אדמו"ר אשר "שלימות הנשיאות קשורה עם מספר שבעים שנה דווקא" (ש"פ שמות ה'תשנ"ב).

ב) להקל על מציאת השיחות, המאמרים וכו' בספרים בהם נדפסו.

ג) כיון שתורת רבינו "ארוכה מני ארץ ורחבה מני ים" ובמילא קשה ללמוד את כל הענינים במקורם – שיהי' ניתן לקבל עכ"פ סקירה כללית מהנקודות העיקריות וההוראות למעשה.

ויהי רצון שע"י הלימוד והעיון בתורת והוראות כ"ק אדמו"ר נשי"ד ובאופן המביא לידי מעשה – נזכה בקרוב – בלשון הרב – "זעהן זיך מיטן רבין דא למטה אין א גוף ולמטה מעשרה טפחים והוא יגאלנו" ולקבלת פני משיח צדקנו בפועל ותיכף ומיד ממש.

המערכת

ימי ההכנה ליום הבהיר י"ג א שבט ה'תש"פ, שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר, קרית גת – אה"ק תובב"א.

תוכן העניינים

3	מאמרים – מוגה
9	מאמרים – בלתי מוגה
23	התוועדויות
44	לקוטי שיחות
47	מכתבים כלליים
47	אגרות קודש

מאמרים

– מונה –

באתי לגני ה'תשי"א - מונה -

"שכינה" היא ראשית התגלות אוא"ס, וישנה בכל קקום לפי ענינו. ודיוק הלשון "עיקר שכינה" - שה' גילוי בתחוננים ה' עיקר ופנימיות השכינה, אור שלפני הצמצום שלמעלה מעולמות.

עיקר הסילוק הוא סילוק השכינה מהארץ לרקיע (שנעשה ע"י חטא עץ-הדעת, שהוא עיקר החטאים), וכן עיקר ההמשכה הוא המשכת השכינה למטה בארץ (שנעשה ע"י משה, "כל השביעין חביבין").

תכלית הבריאה היא בשביל עוה"ז התחתון, כי עעולמות העליונים הם גילוי ההעלם בלבד (וגם לה- שיטה שבריאת הכלים היא יש מאין - אין זה יש אאין ממש), שהוא ירידה להם. וגם האורות שמוסי- פים באצילות ע"י התומ"צ הם "כמונחים בקופסא", ואינם אלא לצורך עולם התחתון.

כל הענינים שרבותינו נשיאינו תבעו ממקושריהם - קיימו גם הם בעצמם (כמו בענין אהבת ישראל).

"אתכפיא ואתהפכא נעשית דירה במדריגה נע- יית יותר מקודם החטא, ולכן נאמר בזה לשון "אס- תלק". וזהו ענין הסתלקותם של צדיקים, שקשה יותר מחורבן ביהמ"ק, כדי שעי"ז יתקיים "אסתלק יקרא דקוב"ה".

זה תובעים מאתנו - דור השביעי, שמעלתו אינה מצד עבודתו, אלא מצד התולדה, להיותו שביעי ראשון - לעבוד עבודתו בדוגמת "הראשון", אב- רהם אבינו, שכל ענינו ה' "ויקרא שם בשם הוי' אל- עולם", וע"י עבודה זו יומשך עיקר שכינה בתחתונים.

היושבת בגנים, ש"פ בשלח, י"ג שבט, ה'תשי"א - מונה -

ב' פירושים: א) "היושבת בגנים" - כנסת ישראל ננפוצה בגולה, "חברים מקשיבים לקולך" - המלא- כים. ב) "היושבת בגנים" - גן-עדן, "חברים מקשיבים לקולך" - הנשמות.

"עבודה מסירים את העלם והסתר הגוף על הנ- שמה, ואדרבה, שע"י ההעלם מתחלה האדם מתחזק

ביתרון כח. וזהו ענין אתכפיא ואתהפכא, שהוא עיקר הכוונה בבריאת העולמות.

לכן באים הנשמות שבגן-עדן (כפירוש הב') לה- קשיב להנשמות שבגופים, אף שעדיין לא השלימו עבודתם, כי עבודתם כשהם נפוצים בגולה (כפירוש הא') היא מסירות-נפש ממש, שישנה רק בעולם הזה. שלו הם בשלימות, ולאח"ז השחיטה - הוצאת החיות מהענינים הגשמיים, אף שגופם נשאר כדי להשתמש בהם בעבודת ה'. ואף מי שלא תיקן עדיין את חטאיו, מ"מ "מכם ובכם הדבר תלוי", מבלי הבט על מעמדו ומצבו.

כשם שהקרבן הגשמי ה' נכלל בהאש שלמעלה, כך צריכים הקרבנות בעבודה הרוחנית להתכלל בהאש שלמעלה, שהו"ע האהבה שבנפש האלקית, הנקראת "שלהבת י"ה", וכוללת בחי' השלהבת שבתוך הגחלת ההמדות כמו שהם כלולים בהמוחין) ובחי' השלה- בת שעל-גבי הגחלת (המדות כמו שהם בהתגלות), בדוגמת הענין ד"שלהבת י"ה" שלמעלה, שיש בו ב' ענינים אלו (ע"ס הגנוזות וע"ס הגלויות).

וכיון שהקרבנות עולים עד לבחי' "לפני הוי'" ("רזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס"), מובן שגם בחי' אש ללמעלה הנ"ל היא למעלה משם הוי', דהיינו עבר- דה שלמעלה מטעם ודעת. ולכן העבודה היא בהגוף ונפש הבהמית דוקא (ולא רק עבודת הנשמה בתומ"צ באופן שהגוף הוא אמצעי בלבד), ולא בשביל העילוי שנעשה עי"ז בהנשמה, אלא כדי לקיים רצון העליון להיות לו ית' דירה בתחתונים.

והנתינת-כח לזה היא מ"ויקרא אל משה", רועה ישראל, ועד"ז מ"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא".

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשי"ב - מונה -

פרטי עבודת הקרבנות ברוחניות - בדוגמת ענין הקרבנות בגשמיות: תחלה הבדיקה - שהגוף ונפש הבהמית שלו הם בשלימות, ולאח"ז השחיטה - הוצאת החיות מהענינים הגשמיים, אף שגופם נשאר כדי להשתמש בהם בעבודת ה'. ואף מי שלא תיקן עדיין את חטאיו, מ"מ "מכם ובכם הדבר תלוי", מבלי

בתענוגים גשמיים, המקרר את החום בעיני קדושה ומסלק את הטעם באלקות, אפשר שיעבור האדם עבירה. והסיבה להרוח שטות – כיון שחסר אצלו הדעת דקדושה. וכדי להסיר את הרוח שטות – הוא ע"י שטות דקדושה דוקא.

וכשם שהעבודה במקדש היתה ע"י משה ואהרן וקא, כן הוא בכל דור ודור, שהעבודה היא ע"י "את" פשוטות דמשה בכל דרא ודרא", ובהתאם להנהגת אהרן באופן ד"אהבה את הבריות כו".

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשי"ט - מוגה -

החילוק בין המשל דעמודים (שמחברים את הגג עם הרצפה) להנמשל דמצוות (שמחברים אוא"ס עם עעולמות) – שהעמודים נצבים בארץ וראשם מחוץ בר בתקרה, והמצוות נצבים למעלה ומשם נמשכים למטה.

ההטעם לזה – כי למעלה היסוד הוא למעלה מה- בנין, משא"כ למטה היסוד הוא למטה מהבנין, כי יש האמיתי מתגלה דוקא ביש הנברא שבעולם העשי' הגשמי, כיון שכל הגבוה גבוה ביותר יורד ומתגלה בנמוך נמוך יותר (וכג' המשלים שמבאר בזה אדמו"ר האמצעי – (א) מאבוקה גדולה המאירה למרחוק, (ב) מחבית מים העולה על גדותי, (ג) מהשפעת הטפה בגשמיות, שהם כנגד ג' הענינים דאור מים ורקיע).

וזהו דיוק הלשון בהמאמר שהקרשים הם ע"ד המצוות (ולא המצוות ממש), כי עבודת הקרשים היא העבודה הרוחנית בבירור נפש הבהמית, ואינה ענין העשי' ממש, ולכן אינה ממשכת אוא"ס ממש (אלא שע"י"ז באים לקיום המצוות בגשמיות, שע"י"ז ממשכים אוא"ס ממש).

"גער חית קנה" – הכרתת קנה הקו"ף (דכר דקליפה המשפיע בנוקבא דקליפה), שע"י"ז נעשה תיבת "הנה" ממורה על הגילוי דבחי' "אני הוי' לא שנית" לע- תיד. וגילוי זה הוא ע"י זריעת המצוות בארץ הגשמית דוקא, הן מצד המצוות שנתלבשו בגשמיות, והן מצד האדם שהוא נשמה בגוף דוקא.

וזהו חיבור ב' הפירושים ב"אהבת עולם" – לשון עוה"ז הגשמי (ההמשכה בעוה"ז) ולשון נצחיות (גילוי ההמשכה לעת"ל). והיינו, שע"י ההתבוננות בהענין ד"אני הוי' לא שנית" נעשה אצלו התשוקה לב' ענינים: (א) שכל כחותיו ורצונותיו יהיו באלקות ששענין זה בכחו לפעול עתה), (ב) להיות ניזון מהע-

הבט על מעמדו ומצבו.

כשם שהקרבת הגשמי ה' נכלל בהאש שלמעלה, כך צריכים הקרבנות בעבודה הרוחנית להתכלל בהאש שלמעלה, שהו"ע האהבה שבנפש האלקית, הנקראת "שלהבת י"ה" שלמעלה, שיש בו ב' ענינים אלו (ע"ס הגנוזות וע"ס הגלויות).

וכיון שהקרבת עולים עד לבחי' "לפני הוי'" (רזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס), מובן שגם בחי' אש ללמעלה הנ"ל היא למעלה משם הוי', דהיינו עבר- דה שלמעלה מטעם ודעת. ולכן העבודה היא בהגוף ונפש הבהמית דוקא (ולא רק עבודת הנשמה בתומ"צ באופן שהגוף הוא אמצעי בלבד), ולא בשביל העילוי שנעשה ע"י"ז בהנשמה, אלא כדי לקיים רצון העליון להיות לו ית' דירה בתחתונים.

והנתינת-כח לזה היא מ"ויקרא אל משה", רועה ישראל, ועד"ז מ"אתפשוטא דמשה בכל דרא ודרא.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשי"ג - מוגה -

איש הישראלי מצד עצמו – א"א שיעבור עבירה ("נפש כי תחטא" – תוהא"),

כי בטבע כל ישראל שאינו רוצה ואינו יכול להיות פפרד מאלקות, וכשמאיר בו האמת מרגיש שע"י הע- בירה ה"ה נפרד מאלקות עוד יותר מהקליפות וסט"א, שאינם עוברים על רצונו ית'.

[ואף שהקליפות "קרו ל' אלקא דאלקייא" (שהו"ע השיתוף), אינם עוברים בזה על רצונו ית', כי לא הוזהרו על השיתוף אלא ישראל ששרשם מפנימיות הרצון, אור הסובב (ששם אין מקום לשום ענין מלבד אלקות), ולא אומות-העולם, ששרשם מחיצוניות הרצון בלבד, הבא באור הממלא (ששם יש נתינת מקום לענין שחוץ ממנו ית')]

והראי' לזה – שכאשר ישנו ענין שאין בו מקום לטעות ז, הרי אפילו קל שבקלים עומד במס"נ שלא לעבור על רצונו ית'.

וענין זה הוא מצד בחי' היחידה ("ניצוץ נברא") שבנפש כאו"א מישראל. ואף ששרשו מהכלים, מ"מ שורש הנשמות הוא מפנימיות הכלים (ובפרט בחי' היחידה ששרשו מאור מחצב הנשמות, חיצוניות א"ק, שהוא לבוש למחצב הספירות, פנימיות א"ק), שמייוחד גם עם עצם האור, ושם אין מקום לשום ענין מלבד אלקות.

אמנם, מצד ענין הרוח שטות, שהוא תוקף החמדה

צמות (שענין זה יקויים לעת"ל).

באתי לגני, מוצש"ק פ' בשלח, ו"א שבט (מאמר ב),
ה'תשכ"ח - מוגה -

ממשכת עיקר שכינה למטה - בעיקר ע"י העבר-
דה במשכן לאחר הקמתו (למעלה מההמשכה שע"י
הקמת המשכן עצמה). וזהו שהמשכת השכינה למטה
היא ע"י כל ישראל, גם לאחר שנמשכה כבר למטה
ע"י משה.

המבואר בהמאמר שהטעם לנתינת האוצר הוא לפי
ששרש הנצח הוא בפנימיות הכתר - בעיקר על זה
שנתינת האוצר היא באופן דבזבוז (כי עצם נתינת
האוצר הוא מפני שהכוונה דדירה בתחתונים היא
בעצמותו ית').

"כי לא אדם הוא להנחם" - קאי על עתיק (כי
"אדם" סתם הוא אדם העליון שהוא באריך, משא"כ
למטה מזה אינו אלא "כמראה אדם"), שאין שייך בו
נחמה.

הטעם שבבחי' אדם שייך נחמה - כי אדם הוא
מוחין ומדות [שבזה מבואר גם גודל העילוי דאדם
- שכלול מכל המדריגות, ולכן יש בו הן מוחין והן
מדות, אף שהם הפכים (וכן כלול מג' קוין, גם קו
האמצעי ששרשו מאוא"ס שלימותא דכולא, אלא
שבהמאמר אינו מביא ענין זה, כי אינו שייך לענין
נחמה)], דהיינו שהמדות שבו (כל הג' מדריגות שב-
מדות - עיבור, יניקה ומוחין) מתעוררות ע"י השכל,
ולכן ע"י השינוי בהשכל משתנים גם המדות.

ניין הניחומין בהשכל - כי השכל משתנה לפי הר-
צון. ואף שהרצון אינו מלוּבש בשכל (כמו שהשכל
מלוּבש במדות), מ"מ כל המעשים מתייחסים להרצון,
להיותו מעצמות הנפש. וענין הניחומין בהרצון - כי
גם הרצון הוא בכלל ציור אדם הכלול ממוחין ומדות,
ולכן כשנעשה שינוי בטעם הכמוס (ע"י בחי' ריח
המעורר את עצם הנפש) משתנה הרצון. וזהו, נצח
ישראל גו' לא ינחם כי לא אדם הוא להנחם", שה-
שרש ד"נצח ישראל" הוא ברצון שלמעלה גם מטעם
הכמוס, ואעפ"כ יש בו ענין ה"טעם", דהיינו שנגרש
בו פנימיות הכוונה, שהרצון הוא בישראל דוקא. וזהו
מ"ש בכתבי האריז"ל שהתפילין (דהקב"ה, דכתיב בהו
"ומי כעמך ישראל גו'") נקראים מוחין, כ"י עי מצות
תפלין נמשך הגילוי דתענוג העצמי.

באתי לגני, וי"ד שבט, ה'תשכ"ט - מוגה -

המשכת עיקר שכינה בתחתונים על ידי העבודה
דאתכפיא ואתהפכא היא נעלית יותר מהמשכת עיקר
ככינה בתחתונים ע"י עבודת אדם הראשון, כיון שי-
תרון האור הוא מן החושך דוקא.

ביאור מ"ש בהמאמר שהתגלות והמשכת אוצר
העליון (שהוא למעלה מגילוי) הוא במדת הנצח
(ומהלשון משמע שהתגלות זו היא מצד הנצח עצמו,
ולא רק שהוא בבחי' "אתר שלים" להתגלות אוצר
העליון): כדי שהגילוי דאוצר העליון יפעול במדת
הנצח שבאדם, צריך שיתגלה במדת הנצח, וענין זה
נעשה ע"י העבודה דנצח (ולא שהנצח מגיע בהאוצר
ומעורר גילוי והמשכת האוצר).

עע"ד המבואר בענין המאור, שהוא בכל מקום בה-
תגלות ("שם שמים שגור בפי כל"), אבל כדי שיפעל
בהמקום צריך שהזכרת שם שמים תה' בנוגע לעניני
העולם ("ואתה קדוש יושב תהלות ישראל"). וכפי
ממצינו שאתעדל"ת צ"ל בדוגמת האתעדל"ע הנמ-
שכת על-ידיה, אף שהמשכת אתעדל"ע ע"י אתעדל"ת
אינה מצד מעלת האתעדל"ת עצמה אלא לפי שכך
עלה ברצונו ית'.

פתיחת האוצרות בעת המלחמה אינה בשביל ענין
הכיבוש (ובהנמשל - כיבוש העולם לעשותו דירה לו
תת'), אלא בשביל הנצחון על המנגד. וזהו פירוש הכ-
תוב "תודיעני אורח חיים גו'": "תודיעני אורח חיים"
- עסק התורה, "שובע שמחות את פניך", "אלו ז'
כתות צדיקים" - העבודה לעשות את העולם לדירה
לו ית', "נעימות בימין נצח" - ענין ניצוח המנגד,
שהיא החביבה והנעימה מכל העבודות.

ייקר ענין הנצחון (שבשבילו הוא בזבוז האוצ-
רות) - ע"י העבודה דאתכפיא (כיון שאז המנגד הוא
תתוקף יותר) ולא ע"י העבודה דאתהפכא. וזהו שה-
כוונה הפנימית במסירת האוצר היא בשביל האנשי
חיל (כאור"א מישראל), כי העבודה דאתכפיא שייכת
לכאור"א מישראל, משא"כ העבודה דאתהפכא היא רק
בשרים ופקידים (צדיקים).

מעלה נוספת בעבודת האתכפיא - מצד היגיעה
העצומה שבזה (למעלה מהיגיעה בעבודת הבריורים),
שע"י מגיעים להעלם שאינו במציאות (למעלה גם
מההעלם שנמשך ע"י עבודת הבריורים). ומ"מ, עיקר
ממעלה שבזה היא מצד ענין הנצחון, שע"י הוא הת-
גלות אוצר העליון, וגילוי זה נמשך בפנימיות.

באתי לגני, יו"ד שבת, ה'תשל"ל - מוגה -

הביא עצמו לזה.

ההעצה לזה - לא ע"י התבוננות שהכוונה בהבל-בולים היא כדי לעוררו להתפלל יותר בכוונה, שהו"ע האתהפכא (כי התבוננות זו מועלת רק לבלבולים הבאים ע"י אדם אחר המבלבל, ולא לבלבולים ממחשבות זרות שלו), אלא ע"י שמעורר את מדת הנצח שבנפשו, שהו"ע האתכפיא. ולזה נותנים לו מלמעלה (באופן של בזבז) את האוצר העליון, וע"י שמתגבר על הבלבולים גורם המשכת אוצר העליון באופן נעלה יותר, גילוי פנימיות ועצמות אין סוף ב"ה.

להבין ענין כתיבת ספר תורה, יו"ד שבת, ה'תשל"ל - מוגה -

ההמשכה דתיקון "ואמת" (תיקון השביעי שבי"ג תיקוני דיקנא) - בדרך גילוי ולא ע"י צמצום (משא"כ שאר יג"ד המשכתם ע"י הצמצום דשערות), כיון בבא מבחי' "אני הו' לא שנית". והמשכתו היא בעי"ק למטה, כי אמיתית המציאות דיש הנברא הוא יש האמיתי. וענין זה הוא בעיקר בנשמות ישראל, שהם "חלק אלוהה ממעל ממש", ולכן גם בהיותם למטה נרגש בהם אמיתית המציאות דעצמותו ומהותו ית'. זהו "ויכתוב משה את מוצאייהם למסעייהם" - משה רבינו המשיך בחי' עצמותו ומהותו ית' בה' נשמה למטה, כדי שע"י תה' אח"כ עליית הנשמה - "ואלה מסעייהם למוצאייהם", וע"י נעשה עילוי גם למעלה. והמשכה זו היא ע"י משה, שהו"ע התורה ("אין אמת אלא תורה"), שגם בהיותה למטה היא כמו למעלה.

זהו שב"ויכתוב" נכלל גם ענין החתימה (חותם), שיש בו ב' ענינים - (א) שנחתם על הדבר לבל ישונה (שהו"ע "אני הו' לא שנית"), (ב) שהוא נפרד ונבדל מהאדם (שהו"ע ההמשכה עד למטה מטה).

זהו ענין מצות כתיבת ספר-תורה, כי בכא"ו מ"י שראל ישנה בחי' משה, ובכחו להמשיך בחי' "ואמת" ע"י כתיבת ספר-תורה. וזהו ענין כתיבת ס"ת זה ע"י נשיא דורנו, כי "גואל ראשון הוא גואל אחרון", ולכן כתיבת ס"ת היא גם ענינו של משיח (ובפרט שמישיח הוא מלך, שעל הס"ת שלו נאמר "וקרא בו כל ימי חייו", שהכוונה בזה היא כדרשת רז"ל "כל ימי חיך להביא לימות המשיח").

המשכת עיקר שכינה למטה לאחר הסילוק - היא למעלה מהמשכת עיקר שכינה למטה כפי שהיתה בתחלת הבריאה, הן לפי שכל עלי' שלאחרי ירידה ייא למעלה מהדרגא שלפני הירידה, והן לפי שהמ"שכה זו היא ע"י העבודה דאתכפיא ואתהפכא (ולכן היתה הקמת המשכן לאחר חטא העגל).

הטעם שישראל נקראים "צבאות הוי"ו" - מצד בבודתם באתכפיא ואתהפכא, שהם כנגד ב' עניני נים במעלת הצבא: (א) שע"י הכיבוש נעשה חידוש במדינת המלך (אתהפכא), (ב) שהמס"נ שלהם הוא למעלה מהגבלות (אתכפיא). והחילוק ביניהם הוא גם בההמשכה, שההמשכה שע"י אתכפיא היא למעלה מההמשכה שע"י אתהפכא.

בפרק האחרון מבואר סך-הכל דכל ההמשך - הכוונה בבריאת האדם (שבשבילו היא כל הבריאה), ההיא כדי לתקן את הגוף ונפש הטבעית וחלקו בעו"לם, וע"י נעשית גם עלי' בנשמה עצמה.

ובהקדמה לזה מבואר שהנשמה עצמה אינה צריכה תיקון (לא רק שאינה צריכה תיקון ממש, אלא שאינה צריכה תיקון כלל), כי בהיותה למעלה היתה בתכלית הדביקות, ויתירה מזו - שאין לה רצון זר [והחידוש בזה - שאין בה אפילו מציאות שבטילה בתכלית, כי היתה בבחי' אחדות הפשוטה המאירה בנקודת הלב; ומשם נמשך ענין זה גם למטה - "כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד", וזהו מקור כוחה להתגבר על כל המניעות והעיוכים למטה].

עיקר העבודה הוא למטה דוקא, כי ע"י עבודת הנ"שמה למטה, שהיא ביגיעה עצומה ובמלחמה כבדה ביותר, ניתוסף בה גם המעלה דאתכפיא.

הכח על העבודה בכל הג' קוין הוא מקו העבודה, עבודת התפלה, שענינה חיבור סובב וממלא (ובנשמה חיבור הנשמה שבגוף, נר"ג, עם הנשמה שלמע"לה, ח"י) ע"י המשכת עצמות או"ס שלמעלה מסובב וממלא (ובנשמה - גילוי היחידה). ועיקר עבודה זו היא בזמן הגלות, שאז העבודה היא במס"נ, שע"י היחידה עצמה היא בגילוי (ולא רק שנמשכת לחבר נר"ג עם ח"י), וע"י נעשה עילוי גם בהיחידה עצמה.

הטעם שמשחשבות המבלבלות בשעת התפלה מתקבלות אצל האדם (אף שגם מצד השכל דנפש הבהמית ה' צריך להבין שלא באו אלא כדי לבלבלו) - מצד ענין השקר שבאדם, וברובם הם ע"י שהאדם

- כי עלה ברצונו ית' שע"י עבודת האדם נגד טבעו (אתכפיא) יפעל המשכת הגילויים שלמעלה שלא כפי "טבעם"; והטעם שבכח העולמות לקבל גילוי זה בבלי שיתבטלו במציאותם - כי ע"י העבודה דאתה- פכא מהפכים את חושך הצמצום לאור.

וזהו המבואר בהמאמר שהענין ד"דירה בתחתונים" עעשה ע"י אתכפיא ואתהפכא: ע"י אתכפיא נמשך גי' לוי האור, וע"י אתהפכא נעשה התחתון כלי להגילוי, ששוב נעשה ע"י יתרון גם בהגילוי. וכיון ששני עניי- נים אלו ישנם בעיקר בעבודת התשובה, לכן המשכת עיקר שכינה לאחר הסילוק (דוגמת ענין התשובה) היא למעלה מכפי שהיתה בתחלת הבריאה.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשל"ב - מוגה -

הטעם שמביא בהמאמר ביאור הכתוב "צדיקים יירשו ארץ גור" לאחר ביאור עיקר המשכה במ- שכן - להורות ש"צדיקים" קאי על כאו"א מישראל, שע"י המשכן שעשה משה נמשך להם הכח להיות משכן ומקדש לו ית' ("ושכנתי בתוכם - בתוך כאו"א מישראל").

המשכה שע"י עבודת הקרבנות (הן במשכן כפ- שוטו, והן בעבודה הרוחנית שבנפש) היא נעלית יותר מהמשכה שע"י עשיית המשכן (הן כפשוטו, והן בתוך כאו"א מישראל), כי בעשיית המשכן מוד- גש בעיקר ענין האתהפכא, ובעבודת הקרבנות מודגש גם ענין האתכפיא, שענינה ביטול ויציאה ממציאיותו, ולכן המשכה הבאה ע"י היא מבחי' אין האמיתי, למעלה מהמשכה שע"י אתהפכא.

ענין זה שייך גם להשלמת הכוונה ד"דירה בתח- תונים", כי ענין "דירה בתחתונים" הוא שהתחתונים ההיו בטלים לאלקות, ע"י שמתעורר בהם הרצוא לה- כלל בשרשם.

הטעם שבקרבנות דוקא נאמר "ריח ניחוח" - כי עיקר הנח"ר למעלה הוא מזה שהיש מתבטל ונעשה אין, ועיקר ביטול היש לאין הוא במעשה הקרבנות וזהו ש"קרבן" הוא מלשון קירוב, התקרבות לאל- (קות).

וכן הוא בעבודת הקרבנות בנפש האדם, שענינה של התפלה הוא ביטול ויציאה ממציאיותו, ולכן גם ההכנה לתפלה היא ע"י הכנעה ושפלות (ובזה שני אופנים: (א) ע"י התבוננות בגודל ריחוקו, (ב) ע"י התבוננות בכך שכוונת הירידה היא לצורך עלי'). אלא

באתי לגני, ש"ק ומוציאי ש"ק פ' בשלח, י"א שבט, ה'תשל"א - מוגה -

הטעם שמקדים בהמאמר ענין המשכת השכינה למטה ע"י המשכן לביאור הכתוב "צדיקים יירשו ארץ גור" (דלא כהסדר במדרש) - להורות שגם לאחר ההמשכה שע"י המשכן ממשכים הצדיקים (ועל-ידם - כל ישראל) המשכה נעלית עוד יותר.

ב' ענינים ב"עיקר שכינה בתחתונים היתה": (א) מעלת התחתונים - שעיקר שכינה היתה בהם דוקא, (ב) שהמדרגה שהיתה בתחתונים היא "עיקר שכינה" (ולא שכינה סתם). וכנגדם ב' הענינים שבהמאמר: (א) שעשיית הדירה היא ע"י עבודת התחתונים, (ב) שע"י העבודה נמשך אור שהוא ככולהו עלמין בשוה.

ב' ענינים אלו מובנים מלשון "נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים", כי הרא' להענין ד"נתאוה" הוא מהתהוות עוה"ז (כי מצד טעמי הבריאה הי' די בעולמות העליונים), ומזה מובן שהענין ד"נתאוה" ממשך בעוה"ז עצמו, שהוא מוכשר להיות דירה לה- עצמות (ולכן "עיקר שכינה בתחתונים היתה" עוד קודם עבודת האדם).

וכיון שכל ירידה היא צורך עלי' (גם ירידה הבאה ע"י חטא, כמבואר בענין "נורא עלילה על בני אדם", גם ענין החטא ישנו בכוונה העליונה), מובן שסי- לוק עיקר שכינה ע"י החטאים הוא כדי שלאח"ז תהי' המשכת עיקר שכינה בתחתונים באופן נעלה יותר בשני ענינים אלו.

השרש לענין החטא למעלה - צמצום הראשון שהי' בדרך סילוק והעלם, שהוא כמו היפך הרצון (שהרי הרצון הוא בענין הגילוי), אלא יש בו כוונה אחרת (נוסף להכוונה בשביל הגילוי) - שבו מתגלה ענין ההעלם שלמעלה מגילוי, שהו"ע יכולת העצמות, אלא שענין זה גופא מתגלה ע"י הגילוי שנמשך אחרי הצמצום. ועד"ז בעבודת האדם - שכח הבחירה שלו לעשות היפך רצון העליון הוא מצד יכולת העצמות, ללא שענין זה גופא מתגלה ע"י שמשתמש בכח הב- חירה שלו לעבודת ה'.

ב' ענינים בכוונת הצמצום בשביל הגילוי - שיהי' גילוי דאוא"ס שקודם הצמצום בעולמות, ושיהי' גי- ווי פנימיות ועצמות אוא"ס שלמעלה מאוא"ס שקו- דם הצמצום.

הטעם שבכח האדם להמשיך גילוי זה (שהרי החיבור דאוא"ס עם האדם הוא ע"י כו"כ צמצומים)

ועד"ז צ"ל גם בהעבודה שלפני לימוד התורה ("ברכו בתורה תחלה"), שגם בהעבודה שבבחי' יחודא תתאה ל"ל מזמן לזמן העבודה בבחי' יחודא עילאה (הקשר-רה עם לימוד פנימיות התורה), שהיא הנותנת קיום להעבודה שבבחי' יחודא תתאה.

זהו כללות ענין המשכת שכינה בתחתונים (שהוא כללות נקודת מאמר ההילולא), שלעת"ל יהי גילוי פנימיות ע"ק, וענין זה נעשה ע"י מעשינו ועבודתנו במשך זמן הגלות, בכח פנימיות התורה.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשמ"מ - מוגה -

הענין ד'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' (וכן שאר פפרטים דיציאת מצרים) הוא נצחי במשך כל הדור-רות, גם בזמן הגלות. וזהו "היושבת בגנים גו'", דקאי על כנסת ישראל כפי שהיא בזמן הגלות.

ענינו של שם צבאות (שמורה על ריבוי נבראים) - אוא"ס כפי שנמשך ומתלבש בבי"ע. ולכן לא נזכר שם הה בתורה, אלא נתחדש ע"י הנביאים, כי משה רבינו (והתורה שניתנה על-ידו) הוא בחי' אצילות, ורק לאחר הסתלקות משה פעלו הנביאים שגם בבי"ע יהי "איהו וגרמוהי חד" כמו באצילות. וענין זה נעשה ע"י עבודתם של ישראל בזמן הנביאים, ובפרט - בזמן הגלות, בבירור הניצוצות שברשותם.

וזהו שייכות הענין ד'צבאות הוי"ו' לשם צבאות: ישראל נקראו בשם "צבאות הוי"ו" מצד עבודתם בבירור הניצוצות עד שיתכללו בשם הוי", שעיי"ז ממשיכים ריבוי אור ממקום עליון ביותר, ועיי"ז נעשה גם בבי"ע "איהו וגרמוהי חד".

ובעומק יותר: שם צבאות הוא הנצח והוד, ומדת הנצח מושרש בעצם הנפש, ולכן ע"י עבודת נצחון המלחמה נמשך ומתגלה מעצמות אוא"ס. וענין זה מתגלה ע"י עבודתם של ישראל ("צבאות הוי"ו"), כיון שצורתם חקוקה בו ית' עוד קודם שנבראו.

באתי לגני, ש"פ בשלח, י"א שבט, ה'תשמ"ח - מוגה - בשביל הנצחון במלחמה ד'צבאות הוי"ו", לכבוש את העולם ולעשותו דירה לו ית' - נותנים להם בחי' האוצר שלמעלה, ובאופן של בזבז שלמעלה מחשבון, כי שורש הנצח הוא בפנימיות הכתר ששם אין שייך חשבונות. ולכן הנצחון הוא נצחי, כי בפנימיות הכתר אין שייך שינויים, להיותו בחי' "לא אדם", דהיינו שאין שם בחי' מדות (דהיינו שאינו בגדר שינוי) ולא טעם כמוס (שהוא הסיבה לשינוי).

בבשעת התפלה הביטול הוא מצד הקירוב, וההת-בוננות היא באוא"ס שלמעלה מהעולמות (ולכן בא עיי"ז לכלות הנפש, "ועמך לא חפצתי", ועיי' אריכות ההתבוננות תסכים לזה גם הנפש הבהמית), ולפני התפלה הביטול הוא מצד הריחוק.

באתי לגני, ש"ק ומוצש"ק פ' בא, יו"ד שבט, ה'תשל"ז - מוגה -

"ביו"ד נברא העולם הבא" - קאי על יסוד אבא, הנמשך ומתלבש ביסוד ז"א ("כי כל בשמים ובארץ"), והוא הי"ד הנמשך באחורי הדל"ת (מלכות דל"ת לה מגרמה כלום), שהוא החילוק בין אות דל"ת (שהוא בקדושה) לאות רי"ש (שהוא בלעו"ז).

והטעם להמשכה זו - כי ענין הביטול (דל"ת) הוא הכנה בשביל הגילוי הבא לאחרי, כדמצינו שתכלית הצמצום היא בשביל המשכת הקו (כשם שתכלית הביטול דהאדם למטה הוא לעשות לו ית' דירה בת-חתונים ע"י התומ"צ). וענין זה הוא בעיקר בצמצום הראשון, שהוא בדרך סילוק לגמרי, כדי שיוכל להיות התהוות הכלים שמקבלים בתוכם את אור הקו, ועד שאח"כ מקבלים בתוכם גם את אור הבל"ג.

וכן בעבודת האדם: גם בהעבודה שבבחי' אחור "אחרי הוי' אלקיכם תלכו", העבודה שמצד עול-מות ביי"ע, עולמות בפשיטות ואלקות בהתחדשות, דדוגמת האור הנמשך ע"י הצמצום) מאיר בחי' הפ-נים (העבודה שמצד עולם האצילות, שהו"ע הגילוי), דהיינו שהנתינת-כח לעבודה זו היא ע"י ההתבוננות שמצד פנימיות נפשו הוא תמיד בבחי' פנים.

וכן בנשמות: גם בנשמות דבי"ע ישנו בפנימיות ללב בחי' אחד, שנמשך להם מבחי' אחד שבאצי-לות ("כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד").

וכן בתורה: ע"י לימוד התורה שבבתי ירושה (דהיינו שממשיך בחי' שלפי ערך יגיעתו, דאף שגם ענין הירושה אינו מה שמרויח ע"י יגיעתו, מ"מ יש לו שייכות לענין זה) נותנים לו מלמעלה גם בחי' מתנה בבתורה (המשכה שלמעלה ממדידה והגבלה). ובכ-ללות - זהו החילוק שבין גליא דתורה (אחור שב-תורה) ופנימיות התורה (פנים שבתורה), ובחי' פנים שבתורה מאירה גם בבחי' אחור (וזהו שנענש דוד על שקרא את התורה בשם "זמירות", כי ישנה בחי' התורה שלמעלה מזה, והיא נמשכת גם למטה).

עליון" ע"י "א-ל הוי", בדוגמת החיבור ד"סור מרע" ו"עשה טוב" ע"י העבודה ד"בקש שלום".

וע"י שרבותינו נשיאינו ביארו ענינים אלו, ניתוסף עוד יותר בהנתינת-כח לכאור"א מ"צבאות הוי"ו שיהי' לו שייכות להענין דעתיק, שתהי' עבודתו בתוקף בלי שינויים.

– בלתי מונה –

ידיעת החיוב שישנה בממכ"ע, אלא שלא שייך בו גם ידיעת השלילה שישנה בסוכ"ע).

זהו פירוש מאמר הבעש"ט עה"פ "שויתי הוי' לנגד די תמיד" שכל הענינים צריכים להיות בהשתוות, כיון שהעבודה היא לעשות דירה לעצמותו שהוא למעלה משינויים (זהו תוכן הענין ד"שם שמים שגור בפי כל" שהי' אחד מעניניו של הבעש"ט).

זהו ענין הנבואה – הפשטת הלבושים (דהיינו – חזרה להמצב דקודם החטא, שהיתה בו רק חכמת אלקות ולא ידיעת המפורסמות). ומ"מ נמשך דיבור, כיון שדיבורו של צדיק קשור עם שרשו ומקורו, ועד ש"אי בעו צדיקים הוו מיברי עלמא".

ותכלית העבודה היא – שמהשטות דלעו"ז עצמו יהי' שטות דקדושה, דהיינו שהחושך עצמו יאיר (שהוא המדריגה ה' באתכפיא – שהרע עצמו נהפך לטוב, למעלה ממדריגה הא' שענינה רק ביטול הרע).

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשט"ז

ביאור תוכן השם "קרש" שניתן לעצי המשכן (ששייך לכל הענינים שצריכים להיות נפעלים על-ידם, שהרי שמו של כל דבר בלה"ק הוא חיותו וקיומו, ומזה מובן שגם כל המאורעות שיארעו בדבר קשורים עם שמו):

האותיות ק' ור' שייכות לענינים של היפך הקדושה, וצירפנו להם אות ש' (השייכת לקדושה) כדי שיהי' להם מציאות, ומזה נעשה "שקר". וענינו של הצירוף "קרש" הוא להפוך "שקר" זה לקדושה.

וביאור ענינה של האות ר' – בפרטיות יותר:

אות ד' – היא דלות דקדושה, שהו"ע ספירת המ-לכות, דלית לה מגרמה כלום והיא בביטול ושפלות (הנרמז ביו"ד שמאחורי), ודוקא עי"ז בכחה לקבל את כל הענינים מלמעלה ולהוות את כל הענינים שלמטה (כמשל התלמיד, שדוקא כשהוא בביטול

ומ"מ, גם בחי' עתיק יש לו שייכות לציור אדם (גם לאדם התחתון כפי שהוא במצב ירוד ביותר), שהרי נקרא עתיק לפי שנעתק מבחי' זו. והיינו ע"פ תורת המגיד על מארז"ל "דע מה למעלה ממך", שהמציאות שלמעלה (גם הענינים הכי נעלים) נעשית ע"י עבודת האדם (וזהו ענין החיבור ד"דעת תחתון" עם "דעת

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תש"ד

ההכרח בשטות דקדושה לתקן השטות דלעו"ז בכללות העבודה.

האפשרות להעלים נה"ב על נה"א ע"י הרוח שטות אינה אלא לצורך העבודה דאתכפיא סט"א. והכח לזה מצד שרש נה"ב בעולם התהו שקדם לעולם התי-קון. אבל יש ענינים שבהם אין מקום להרוח שטות כו' – כיון שלמעלה מסדר ההשתלשלות תיקון קודם.

ייעקב חבל נחלתו" – התקשרות המטה עם המ-עלה ע"י חבל שיש בו תרי"ג נימין, ועל זה (גם על כללות ההתקשרות שע"י החבל) יכול הרוח שטות להעלים; ולמעלה מזה – "חלק הוי' עמו", חלק מן העצם, שע"י תופסים בהעצם כולו, עבודה מצד יחי-הה (כשבא לידי נסיון בדבר אמונה), שפועלת גם בה-נימין הפרטיים, שגם בהם ישנו העצם.

"חלק הוי' עמו" – לשון חלק, שמורה על הדביקות, ללא כמתנה. ביאור החילוק שבין מתנה לירושה, ומ-תנה למי שראוי לירושו, שאז ישנם ב' המעלות.

שלילת הרוח שטות מלכתחילה – מצד המשכת הדעת בכחו של משה רבינו ואתפשטותא דמשה שבכל דרא.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשט"ז

הנצחון על השטות דלעו"ז – ע"י שטות דקדושה, כדוגמת הריקוד (שענינו – על' שלא בהדרגה כלל, ששא"כ הליכה שהיא על' בסדר והדרגה) בשעת ני-שואין (מצד גודל המעלה שבזה – "כזו שכונה שרוי' ביניהם", ועד להענין ד"משמח חתן עם הכלה", "נקבה תסובב גבר", שנמשך "מקדם", מדרגא שלמעלה מסדר השתלשלות).

והשייכות לכללות העבודה ד"דירה בתחתונים" – מצד זה שאוא"ס הוא למעלה מגדר השגה (ולא רק "למעלה מהשגה", והיינו שלא זו בלבד שלא שייך בו

חיצוניות דחיצוניות. ואדרבה – ריבוי הגשמיות גופא פועל בו קטנות, כאדם הרודף אחר מותרות ועי"ז נחסר בעינינים הגשמיים הדרושים לו.

ריבוי ההשפעה לקליפה פועל אצלם ישות יותר, כי אף שההשפעה היא מהקדושה, מ"מ אינו מתאחד עמהם אלא נמצא בתוכם בבחי' גלות, כיון שחסר צצלם הענין ד"אזעירת גרמה", ולכן אינם כלים לא לקות.

באתי לגני, ליל ש"ק פ' בשלח, י"א שבט, ה'תשח"י
ע"י ההשפעה מאות ג' לאות ד' ("גמול דלים") נעשה מאות ד' (יחוד אב"א) אות ה' (יחוד פב"פ). וענין זה נעשה ע"י הצדקה (צדק ה').

ג' הקוין שבאות ה' – מחשבה דיבור ומעשה כשהם ממולאים מאור הקדושה (הן בעניני תומ"צ והן בעניני הרשות לשם שמים), שע"ז גם מדותיו הם כדבעי.

אות ק' – ע"ד אות ה', אלא שהרגל השמאלי יורד ממטה ("רגלי יורדות מות"), דהיינו מחשבות ודיבורים שאינם כדבעי, שע"ז בא לידי מעשה שאינו כדבעי. וזהו "כקוף בפני אדם", כי אמיתית המחדו"מ ווא בקדושה, בחי' "אדם" (א' – מחשבה, ד"מ – דיבור ומעשה), והמחדו"מ בלעו"ז אינם אלא מתדמים לקדושה "כקוף בפני אדם".

"והבור רק אין בו מים" – היינו שאותיות ר"ק אינם באר באל"ף ("מעין גנים באר מים חיים"), דהיינו שע"י עבודת הנשמה ממשיכים בחי' מעין ומים חיים בגוף עדין העליון), אלא בור בואו", ש"מים אין בו" – העדר העבודה, ועי"ז "נחשים ועקרבים יש בו" – תוספת כח בקליפות וסט"א.

זהו שהמשכן ה' מקרשים, לפי שתכלית העבודה הוא לאהפכא חשוכא (אותיות ק"ד דקליפה, בצירוף ששי"ן דקדושה שהוא חיותם) לנהורא (קרש דקדושה).

באתי לגני, מוצש"ק פ' בשלח, י"א שבט, ה'תשח"י
ע"י נתינת הצדקה למטה נעשה ההשפעה מאות ג' לאות ד' ("גמול דלים") למעלה, ועי"ז נעשה מאות ד' (יחוד אב"א) אות ה' (יחוד פב"פ).

ג' הקוין שבאות ה' – מחשבה דיבור ומעשה כשהם ממולאים מאור הקדושה, הן בעניני תומ"צ והן בעניני ררשות לשם שמים (ועי"ז גם המו"מ שלו הוא כדבעי, וזוכה ל"ברכת ה' היא תעשירי", ההצלחה למע-

באפשרותו לקבל את השפעת השכל מהרב).

וזהו כל ענין העבודה, להיות בביטול בתכלית. ולכן מקדימים בתחלת התפלה את הפסוק "אד' שפתי תפתח גו'", שכשם שישנו ענין הביטול בלימוד התורה ("שפתי תפתח") כך יהי' בתפלה ("ופי יגיד תהלתך"), וגם בתפלה עצמה "תפלה לעני" קודמת.

משא"כ האות ר' – היא ריש דקליפה, שאין בו ביטול (ולכן אין בו יו"ד), והוא דל ורש מכל עניני קדושה. וע"י העבודה דאתכפיא עושים גם מענינים אלו קרשים למשכן.

באתי לגני, מוצש"ק פ' בשלח, יו"ד שבט, ה'תשי"ז
"ענינים ביו"ד": "אזעירת גרמה" – הביטול דה"מ מקבל להמשפיע; וראש לכל האותיות – התחלת ההשפעה מהמשפיע, שהו"ע הצמצום כדי שיוכל להיות אור המתקיים.

זהו "ביו"ד נברא העוה"ב", דקאי על הגילוי ד"לחזות בנועם הו"י" דלעתיד, שהו"ע גילוי הפנימיות והעצמיות דלמעלה, שכדי שיוכל להיות גילוי זה צ"ל חחלה ענין הצמצום (יו"ד). והיינו, שמצד סדר ההשגת תשלות היו"ד היא באופן של נקודה בלבד, ולאח"ז מ"ל ה"א ראשונה (השערת כלי המקבל), וא"ו (המ"כ כתת הקו) וה"א אחרונה (שטח המקבל), וע"י עב"ד דת בני"י בקיום התומ"צ פועלים שמהו"ד יהי' נברא עוה"ב, דהיינו שלא יהי' באופן של נקודה בלבד אלא בהתרחבות והתפשטות.

ענין זה נמשך ומתגלה ע"י היו"ד דספירת היסוד (ענין הג' שבי"ד) – "כי כל בשמים ובארץ", "דאחיד ששמיא וארעא", חיבור המשפיע והמקבל, כיון שספירת היסוד מגעת עד למעלה מעלה ועד למטה מטה.

כ"ז – בסטרא דקדושה (אות ד', לשון דיבור, גילוי דבר הו"י כפי שיהי' לעת"ל), אבל בלעו"ז (אות רי"ש) יין ספירת היסוד המחבר ("ולרש אין כל"), ע"ד שב"ז זמן הגלות ענין הדיבור הוא בתכלית ההעלם, דהיינו שה"א אחרונה דשם הו"י (מלכות, דיבור) מתרחק מאות וא"ו שמורה על ההמשכה מלמעלה ("נאלמתי דומי' החשית" – ר"ת "נדה", אותיות נד ה'), היפך ענין החיבור שע"י ספירת היסוד.

וזהו שיעקב אמר "יש לי כל" ("דאחיד בשמיא אארעא"), אבל עשו אמר "יש לי רב" (ריבוי והתחל-קות). וגם ריבוי זה אינו אלא מיעוט ("מאן דאיהו רב איהו זעיר"), כיון שאין לו אלא ההשפעה גשמית בלבד,

ביאור הקושיא שבמאמר על טעם קריאת ישראל בשם "צבאות הוי" ע"פ המבואר בתו"א ששם צבאות (שענינו - יחוד האורות עם הכלים דבריה) נתחדש דורות שלאח"ז, משא"כ בדורו של משה לא ה' צורך בזה, כיון שהיו במעמדו ומצבו של משה, שה' נשמה דאצילות בהיותו למטה (ובפרט ע"פ מ"ש אדמו"ר האמצעי ששם צבאות הוא שם הפעולה בלבד).

הטעם שביורר העולם ע"י התומ"צ צ"ל בהתלבשות בימים דוקא ("ימים יוצרו") - כי ע"י עבודת התפלה (התלוי) בימים דוקא, כיון שענינה הוא שהיצר הטוב והיצר הרע יהיו שניהם כאחד לעבודת הוי', דוגמת חיבור היום והלילה ליום אחד) נעשית רחיצת לבושי התומ"צ מהענינים הבלתי־רצויים המעורבים בהם.

הפרכת "שקר" ו"קשר" העולם ל"קשר" דקדושה - באופן שהמציאות עצמה משתנית, כדמצינו בענין "אור תורה מחייהו", שאור התורה נמשך ומאיר עד שניכרת פעולתו למטה בגוף האדם.

טעם שהמשכת בחי' ה' אחד" הוא בזמן מוג' בל דוקא ("ימים יוצרו ולא אחד בהם") - כי דוקא ע"י התהוות היש יודעים שההתהוות היא באין־ערוך, והיא פועלת את ההכרה והידיעה דאין־ערוך גם בעולמות שלמעלה ממנו.

באתי לגני, ליל ש"ק פ' בשלח, י"א שבט, ה'תשכ"א

"לא כשאני נכתב אני נקרא" - כי שם הוי' הוא שם עעצם, ולכן לא שייך בו ענין הקריאה (גילוי ופר' סום). "לפי מעשי אני נקרא" - אף שכל השמות הם בהספירות, הרי התפלה עצמה היא להעצמות, נמנע הנמנעות ("אני נקרא"), אלא שההמשכה למטה היא ע"י האורות והכלים של הספירות ("לפי מעשי").

ענין המלחמה בשביל הנצחון שייך רק במלך, כיון שמלחמה זו היא למעלה ממדידה והגבלה, ולכן המלך מבזבז בשבילה את כל אוצרותיו. ועד"ז למעלה בענין שם צבאות (שהוא בספירת הנצח), ששם זה מושרש בהעצמות, ולכן בענין זה מבזבזים את כל האוצרות הנעלים ביותר.

התחלת העבודה היא בבחי' הוי' צבאות" - ש"צבאות" הוא ענין בפ"ע, אלא שבזה גופא נמשך האור לנצח את הלעו"ז, והו"ע האור כפי שנמשך בב"ע, ובעבודה הו"ע האתכפאי; ותכלית העבודה היא להיות בבחי' "צבאות הוי" - ש"צבאות" בטל וטפל לשם הוי', והו"ע גילוי האצילות, ובעבודה הו"ע

לה מדרך הטבע; משא"כ כשמושקע בעניני הפרנסה, שע"ז גורע גם מהענינים שהגיע אליהם ע"י עבודתו בתפלה ובתומ"צ). וע"ז גם עצם הפועל הוא כדבעי, כמו גבאי צדקה שע"י מעשה הצדקה שלו דבריו הם בנחת וקירוב הדעת.

אות ק' - מחדו"מ דלעו"ז, שע"י המחשבה ודיבור דלעו"ז (אות ר') נופל במעשה דלעו"ז, שהו"ע הרגל השמאלי היורד למטה ("רגלי יורדות מות"). וזהו "נעץ קנה בים" - זכורא דקליפה (קנה) היונק ממלכות דקדושה (ים), "ועליו נבנה כרך גדול של רומי", בחי' שדה דלעו"ז, ששם נמצא "עשו איש שדה" שיש לו שליטה לפי שעה. וזהו "כקוף בפני אדם", כי אמיתית המחדו"מ הוא בקדושה, בחי' "אדם" "א' - מחשבה, ד"מ - דיבור ומעשה), והמחדו"מ בלעו"ז אינם אלא מתדמים לקדושה "כקוף בפני אדם" והבור רק אין בו מים" - היינו שאותיות ר"ק אינם באר באל"ף ("מעין גנים באר מים חיים", דהיינו שע"י עבודת הנשמה נמשך בחי' מעין ב' המדריגות דגן־עדן העליון וגן־עדן התחתון), אלא בור בוא"ו, ש"מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו", שהו"ע מחדו"מ דקליפה.

ואותיות אלה "נטלין אות שין", שהוא הארה דהארה מקדושה שהיא החיות שלהם. ובענין זה היא העבודה, להפוך חסוכא (בחי' שקר וקשר דעולם) לנהורא (קשר דקדושה).

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תש"כ

ביאור הענין ד"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" ההמשכת האור שהוא בכל העולמות בשוה, ועד לה' משכת העצמות, ע"י העבודה) - ע"פ תורת הבעש"ט שענווה שלא במקומה היא ע"ד ענוותנותו של ר' ככרי' שגרמה לחורבן בית־המקדש, ומזה מובן שכא" שר ההנהגה היא כדבעי (כשהאדם יודע שע"י עבודתו בתורה ותפלה פועל המשכת העצמות) - ע"ז בונה הוא את בית־המקדש.

ביאור השייכות להענין ד"היושבת בגנים גו" (בג' פפירושים שבדבר, שהם ההמשכות הפרטיות הנ־משכות ע"י העבודה לנשמות ומלאכים, בחי' ממלא כל עלמין) - ע"פ תורת המגיד שכל השינויים באופן נהגתם של ישראל למטה נחקקים למעלה בהעצ־וות, ולכן מובן שנוסף על המשכת האור שבכל העו־למות בשוה, נמשך האור גם בבחי' ממכ"ע בכל פרטי השינויים והמדריגות.

שמות הם בהחיות של הכלים, בחי' "איהו" המתייחד עם "גרמוהי", שלמעלה מבחי' "איהו" המתייחד עם החיוהי" [ועד"ז יש לבאר מ"ש המגיד שע"י התפשטות הגשמיות והתגברות כח הרוחני (כמו כהן גדול ייוהכ"פ) יכול להיות גילוי שם הוי' ככתבו - כי התפשטות הגשמיות בעולם הזה גופא היא חיבור הפכים הנמשך מבחי' "נמנע הנמנעות", ומצד ענין זה יכול להיות גילוי שם הוי' ככתבו].

וזהו פירוש רבנו הזקן בענין "אליו ולא למדותיו" שהכוונה בזה היא לעצמות א"ס - שפירוש זה הוא פנימיות כל הפירושים, כי החיבור ד'איהו וחיוהי" ההחיבור ד'איהו וגרמוהי" הוא מצד בחי' "נמנע הנמנעות".

ענין המלחמה בשביל הנצחון (שהכל יהי' כחפצו ורצונו דוקא) - שייך רק במלך, כי ענין הנצחון נטוע ומושרש בעצם הנפש, ולכן ישנו רק אצל מי שעצם הנפש אצלו הוא בגילוי. וכיון שכונת המלחמה היא ההכל יהי' כחפצו ורצונו - אין בזה מקום לחש"בון כלל, אלא הוא מבזבז בשבילה את כל אוצרותיו. ועד"ז הוא למעלה, שמצד שם צבאות נדרשת מיש"ר אל העבודה באופן של צבא.

ההתחלת העבודה היא בבחי' "הוי' צבאות" - שי' שנו מנגד וצריך להלחם עמו, והו"ע העבודה שמצד עולמות ב"ע (אתכפיא); ותכלית העבודה היא להיות בבחי' "צבאות הוי'" - ש"צבאות" בטל וטפל לשם ווי', והו"ע העבודה שמצד עולם האצילות (אתה"כפא). והמומצע ביניהם הוא שם צבאות ("אות הוא בצבא דילי"), שגם בעולמות ב"ע יהי' "איהו וגרמוהי" חד" כמו באצילות.

בשביל עבודה זו צריך להיות בזבז האוצרות, כיון שמדת הנצח נמשכת מבחי' "לא אדם" (כמ"ש "וגם נצח ישראל גו' כי לא אדם הוא להנחם"), ולכן ענין הנצחון הוא באופן שאין בו שום חשבונות.

ננין זה נראה בעיקר בגמר הברורים בדרא דעק" בתא דמשיחא, והו"ע "מלחמת בית דוד" כדי לנצח את אלו "אשר חרפו עקבות משיחך". ולכן אמרו "כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו", כי ע"י בזבז האוצרות מלמעלה נעשית גם עבודת האדם באופן של בזבז האוצרות, ועד למסירות נפש - שמעמיד בסכנה גם את חיי נפשו כדי לנצח את המנגד.

האתהפכא.

שני ענינים אלו ישנם גם בתורה - גליא דתורה ופנימיות התורה. ואף שעיקר הגילוי דפנימיות התורה יהי' לעתיד, מ"מ התחלת הגילוי ישנה עכשיו, כיון שכל הגילויים דלעתיד תלויים במעשינו ועבודתנו עכשיו.

זהו "כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כרי"תות לאשתו", שכדי לנצח במלחמת בית דוד יש צורך במלחמה בדרך נצחון דוקא, ע"ז שמוסר ומבזבז את כל אשר לו ואינו מתחשב כלל במציאות שלו. ועי"ז נמשך כן גם מלמעלה, שפותחים את האוצר העליון, והו"ע הגילויים דפנימיות התורה שיתגלו לעתיד.

ויהי בשלח פרעה, ש"פ בשלח, ו"א שבט, ה'תשכ"א מעלת התשובה על התומ"צ: האור הנמשך ע"י ומ"צ הוא מוגבל, משא"כ האור הנמשך ע"י התש"ר בה הוא אור בלתי-מוגבל, שלגביו אין החושך מנגד, ללכן בכחו להפוך את החושך לאור ("אתהפכא חש"ר כא לנהורא").

זהו "טוב שם משמן טוב": "שמן טוב" הוא העבר"דה דתומ"צ, ו"טוב שם" הוא עבודת התשובה. ומעלה זו שייכת גם לענין השמות בכלל, ע"פ ביאור הצ"צ שהשמות הם בהחיות של הכלים, שהתאחדותם עם ככלים ("איהו וגרמוהי חד") היא ע"י בחי' נמנע הנמנעות שלמעלה משיניהם. כדי להמשיך אור זה צ"ל ענין הביטול, וזהו כללות ענין הגלות. ולכן נמשלה הגלות לזריעה, שע"י ביטול מציאות הגרעין נעשית הצמיחה מאין ליש.

זהו "בשלח פרעה את העם", שהי' משלח פא"רות וענפים כו', כי דוקא ע"י המיצר והביטול (פרעה) נעשה ענין הצמיחה (המשכת אור הבלגי-גבול). ומ"מ לא היתה גאולה שלימה, כי במצרים ביררו רק ר"ב ניצוצות, וכשתושלם עבודת בירור כל רפ"ח הניצוצות תהי' גאולה שלימה.

באתי לגני, מוצש"ק פ' בשלח, ו"א שבט, ה'תשכ"א ענינו של השם - שהוא מקשר את הנברא עם החיות שנמשך בו מלמעלה. וכן הוא בענין ז' השמות שאינם נמוקים, שענינם הוא "לפי מעשי אני נקרא" - חיבור בחי' "אני" (החיות שלמעלה) עם "מעשי" (הפעולה למטה).

ננין השמות בעומק יותר - ע"פ ביאור הצ"צ שה-

ולאח"ז ישנה ירידה גדולה עוד יותר – שהאור מתעבה ומתגשם עד שנמשך גם בקליפות וסט"א, ההם ההיפך מאלקות ממש. וכמו פרעה, שזכה לברכה כתיב יעקב שיעלה הנילוס לקראתו, שהיא ברכה נעלית ביותר כו', ואעפ"כ ה' כפוי טובה ואמר "לי יאורי ואני עשיתיני" (וגם ענין זה נוגע לעבודת האדם – כמו בעל עסק שחושב "כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", ועד"ז יושב אהל שבעת לימודו שוכח על נותן התורה, עד שעיי"ז אומר דבר הלכה שהוא היפך התורה).

צדקת פרזונו, ש"פ בשלח, י"א שבט, ה'תשכ"ד

עיקר הענין ד"צדקה עשה הקב"ה בישראל שפירזן לבין האומות" ("שאינן יכולין ללכותם יחד") – הוא בנוגע ללימוד התורה וקיום המצוות (שהוא עיקר מציאותם של ישראל), שע"י העסק בתומ"צ בשאר המקומות נותנים כח ועוז גם לאלו היושבים במקום הגזירה רח"ל, שגם הם יקימו תומ"צ במס"נ.

וזוהו מ"ש "צדקת פרזונו" (ולא "פרזונו"), כי ענינה של צדקה זו הוא עבודת המס"נ שלמעלה ממדידה והגבלה, שעיי"ז נמשך מלמעלה בחי' רב טוב שלמעלה ממדידה והגבלה ("פרזות תשב ירושלים"), וכדמצינו ללצורך נצחון המלחמה מבזבז המלך את כל אוצרו – יו (ובנדר"ד – בחי' "אוצר של יראת שמים" שלמ"עלה מגלויים).

באתי לגני, (ליל ש"ק ו) מוצש"ק פ' בשלח, י"א שבט, ה'תשכ"ד

"ואתה מחי' את כולם" – אין הכוונה להעצמות ממש, אלא תיבת "ואתה" רומזת לבחי' האותיות (מאל"ף ועד תי"ו וה' מוצאות הפה), שעלידם הוא התהוות הנבראים וחיותם (אלא שהתהוות היא ההעלם, משא"כ ענין החיות הוא באופן שאפשר להגיע עיי"ז להבנת והרגשת המקור; ולכן נאמר בכתוב בגילוי "ואתה מחי' את כולם", ורק בהעלם נרמז בזה גם "אל תקרי מחי' אלא מהוה").

"ואתה מחי' את כולם" – כולל גם את מציאות קקליפות ("ביצי כנים"), וגם הענינים שלמטה מהקליפות (דהיינו מי שעובר על רצון הבורא), וכמ"ש "ואציעה שאול הנד", שאור א"ס ישנו גם בשאול (שהו"ע העונש לעוברי רצונו). ויתרה מזו – שמתוך השאול גופא מכיר אלקות ("מבטן שאול שועתי"), ועד שהירידה לשאול נעשית ירידה צורך עלי' ("מוריד

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשכ"ב

לאחרי ב' המאמרים הראשונים בהמשך ההילולא שבהם מבואר כללות ענין העבודה – ממשך לבאר את הכחות שנותנים למעלה, שהו"ע פתיחת האוצר דלמעלה בשביל הנצחון במלחמה.

ביאור ענין האוצר למעלה – ע"פ מאמר התקו"ז "אוא"ס למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית":

"אור אין סוף" – שהאור עצמו הוא אין סוף, לא מצד עצמו, אלא להיותו מעין המאור, שלכן נעשה על ידו התהוות הבריאה יש מאין, כי, להיותו מעין ממאור, יש בו גם הענין שאין לו עילה וסיבה שקדמה לו, היינו, לא רק שאין לו סוף, אלא גם שאין לו תחילה.

ההתהוות מ"אור אין סוף" באופן של בלי גבול: לפני הצמצום – ספירות אין קץ.

באצילות – עשר ספירות באופן של בלי גבול. ואפילו בבי"ע – בגדולי הנבראים וריבוי הנבראים. ההו"ע ההתפשטות דאור אין סוף למטה עד אין תכלית. ומזה יובן גודל העילוי דלמעלה עד אין קץ.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשכ"ג

החידוש ד"אוא"ס למטה מטה עד אין תכלית" לא קאי על עולמות הא"ס ועולם האצילות, דאף שיש חילוק ביניהם – שעולמות הא"ס הם אלקות ממש, ששא"כ עולם האצילות הוא אלקות כפי שיכול להתקשר עם כלים – מ"מ, כיון שבשניהם ישנו ענין האחדות, ה"ה כלים לאור אין סוף, ואין פלא שאור א"ס מאיר שם בגילוי.

ולכן בהכרח לומר שהענין ד"אוא"ס למטה עד אין תכלית" קאי על עולמות בי"ע, שהם לבושים לאור הכלים דאצילות. ואין לומר שהכוונה היא לעולם הבריאה בלבד, כי כל עולמות בי"ע ביחד הם לבוש עולם האצילות, כמאמר "אימא עילאה מקננא בכר"ססיא, שית ספירן ביצירה ואופן בעשי".

וענין זה נוגע גם לנשמות ישראל ועבודתם (שבזה דובר בכללות ההמשך), שהרי רוב הנשמות הן נשמות דבי"ע; אלא שבבי"ע גופא הנשמות הם פנימיים, עיי"ה הפנימיות ה"ה פועלים גם בחיצוניות (המלאכים), ובחיצוניות דחיצוניות (העולמות).

ונוסף לזה ישנה גם ירידת האור למטה יותר, עד לעולם הגלגלים והמזלות ששם הוא מתעבה ומתגשם כו'.

עשיתיני".

וכל זה הוא בכח הא"ס, כי כשם שכח הבל-גבול נמשך מבחי' בלי-גבול האמיתי, כך כח הגבול נמשך מבחי' בלי-גבול האמיתי דוקא. והיינו, ששני הענינים ד"למעלה עד אין קץ" ו"למטה עד אין תכלית" הם בכח הא"ס, אלא שהענין ד"למטה עד אין תכלית" נמשך מהכח להאיר, והענין ד"למעלה עד אין קץ" נמשך מהכח שלא להאיר.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשכ"ו

אף ש"אור אין סוף" פירושו שהאור עצמו הוא יין סוף - מ"מ שייך לומר שיש בו חילוקי מדריגות ("למעלה מעלה עד אין קץ" ו"למטה מטה עד אין תכלית"), להיותו בחי' הארה וגילוי בלבד, ולא המאור עצמו.

"למעלה מעלה עד אין קץ" - הוא בחי' האור "סתימא על כל סתימין", שהוא סתום בעצם ול-עולם לא יבוא בגדר גילוי (אפילו להפירוש שדרגא זו היא למטה מדרגת "אנת הוא חד ולא בחושבן").

ב' ענינים אלו ("למעלה מעלה עד אין קץ" ו"למטה מטה עד אין תכלית") הם ב' בחי' מקיף - מקיף דאור ישר (מקיף הקרוב) ומקיף דאור חוזר (מקיף הרחוק). דוגמאות לדבר: בענין הרצון - מקיף הקרוב (בחי' לבוש) הוא שפועל שהרצון יהי' כדבעי ("נשמע"), ומקיף הרחוק (בחי' בית) הוא שמבטל דעתו ורצונו לגמרי ("נעשה"). ובענין השכל - מקיף הקרוב הוא השכלה שמרגיש שהיא למעלה ממנו, משא"כ מקיף הרחוק הוא באופן שאינו מרגיש כלל שנשאר ענין שלא השיג.

ומאחר שההשכלות שבבחי' מקיף הרחוק אינם בגדר גילוי כלל, לכן המשכתם אינה ע"י אריכות והרחבת הביאור, אלא ע"י משלים וחדידות. וזהו ענין ייפורי המעשיות הגשמיים שבתורה, שעל-ידם נמ-כים ענינים בתורה שאינם יכולים להתגלות בהב-נה והשגה. ולכן צ"ל הענין דקבלת התורה גם בענין המעשה (עולם העשי'), כי דוקא ע"י מעשה גשמי מתגלה תענוג נעלה יותר, בחי' תענוג הפשוט.

ויולך ה' את הים, ש"פ בשלח, ט"ז בשבט, ה'תשכ"ו

מאמר הזהר "ואו"ס למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית" - לא קאי במדרגת היכולת, כמובן מהמבואר במאמר ההילולא ששני ענינים אלו הם ב' מדרגות ויש הפרש גדול ביניהם, ואילו בענין היכולת

שאו"ל ועל"), כמארז"ל "מוטב דלדייני' וליתי לעלמא דאתי".

התפשטות אור א"ס היא באופן שאין בו שינוי ההתפעלות כלל, שהרי אפילו הכלים דאצילות ("מא-יין דילי") לא שייך בהם שינוי, להיותם למעלה מה-גבלה, אלא שיש בהם הכח להגביל מה שנמשך מחוץ לעולם האצילות. וכפי שמצינו במעלת הנהגת יוסף גבי הנהגת השבטים, שההתעסקות בעניני ארץ מצ-רים לא בלבלה אותו מעבודתו, כיון שעבודתו היתה בדרגת עולם האצילות (ועד"ז מצינו בהנהגת נשיאי ישראל גם בדורות שלאח"ז).

והטעם לכך שהאור המח' אין בו שינוי והתפעלות כלל - לפי שאינו מתערב (דלא כהתלבשות הנשמה בגוף, שהנשמה מתפעלת ממקרי הגוף). וזהו החילוק יין אור לכח, שכח הוא ענין ששייך בו שינוי והתפע-לות, משא"כ אור אינו מתפעל ואינו משתנה.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשכ"ה

"אור א"ס למעלה מעלה עד אין קץ" - קאי על העלם האור (שהרי מציאות האור ישנה בלאו הכי לפני הצמצום). ומ"מ אין זה באופן שהאור אינו שייך למקום שבו מתעלם, אלא תכלית הכוונה היא שיומשך האור למטה באופן של התאחדות.

הצמצום הוא רק בבחי' האור שהי' "ממלא את כל המציאות", משא"כ כמו שהוא בשרשו בבחי' העצמות (מאור) אינו שייך ענין הצמצום.

הטעם שהגילוי שלפני הצמצום הי' באופן ש"ממלא תת כל המציאות", ללא נתינת מקום למציאות העו-למות (אף שאור א"ס כולל גם כח הגבול) - כי כאשר אור הבל-גבול הוא בגילוי אין אור הגבול נרגש, וממילא אין מקום למציאות העולמות.

מאחר שההמשכה למטה היא בבחי' אור וזיו בלבד, ונמשכת ע"י הצמצום - לא נעשה עי"ז שום שינוי בעצמות אלקות, ואפילו לא בענין האור (כדמצינו שבמשה רבינו האיר בחי' אצילות גם למטה, והמניעה היא רק מצד המקבליים). ויתרה מזו - שאפילו מצד הצמצום עצמו אין ענין של שינוי, כיון שתכליתו היא בשביל הגילוי.

ומ"מ, בנוגע לענין הגילוי - הצמצום הוא באופן דהעלם אחר העלם, עד שאינו מרגיש את החיות האלקי המח' אותו (אף שהיא הכרה שאפשר לבוא אלי' ע"י התבוננות), ועד שאומר "לי יאורי ואני

שתומשך היראה למטה מטה (מקום המלחמה) צ"ל מקור ההמשכה ממקום נעלה ביותר, ומשם נמשך למטה מטה, עד ליראה תתאה כפשוטה.

ביאור העילוי שנעשה באותיות התורה והתפלה ("סוס ורוכבו רמה בים") ע"י בחי' פנימיות הכתר ("כי גאה גאה") – ע"פ מארז"ל "בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהי' קושר כתרים לאותיות" (גילוי בחי' הכתרים באותיות התורה), ומארז"ל "מט"ט קושר כתרים לקונו מתפלתיהן של ישראל" (גילוי בחי' הכתרים באותיות התפלה).

י"ל שעלי' זו היא לבחי' "הוא בלבד", שהרי הש"ת מות נעשו מאותיות, ועל זה נאמר "סוס ורוכבו רמה בים" – עליית השמות עד לבחי' "הוא בלבד" שלמ"עלה מ"שמו". ואף שאוצר זה הוא למעלה מעלה עד אין קץ (בבחי' "הוא בלבד") – מ"מ יכול להיות נמשך ממתגלה לכאו"א מישראל ע"י ענין היראה, שגם הד"ר גא התחתונה שבה היא כלי ליראת הרוממות.

היושבת בגנים, ש"פ בשלח, י"ג שבט, ה'תשכ"ט

ב' פירושים: (א) "בגנים" קאי על הגלות, ובזה גופא החושך הוא כפול ומכופל כ"כ עד שמדמים שנמצאים ב"גן", שהו"ע התענוג; (ב) "בגנים" קאי על גן-עדן התחתון וגן-עדן העליון. והשייכות ביניהם – שדוקא "העבודה בעולם הזה אפשר להגיע להעילויים הנ"ל עלים ביותר שבגן-עדן.

"חלקים במאמר הבעש"ט עה"פ "וישב הים לפ"נות בוקר לאיתנו": (א) הביאור בענין קריעת ים-סוף, אאם לא הי' נקרע הים הי' מתבטל ממציאיותו (שנאמר בשנת תקט"ז); (ב) הביאור בענין "צדיקים עושים רצונו של מקום", בדוגמת הבן הסותר את דברי האב (שניתוסף בשנת תקכ"א); (ג) הביאור בענין "גינאי נהרא", שאמר לו רבי פנחס בן יאיר "אם אין אתה וולק מימיך גזרני עליך שלא יעברו בך מים לעור"לם", כיון שאינו מקיים התנאי שנאמר בשעה שנברא (שניתוסף בשנת תקכ"ט).

תוכם של ג' ענינים אלו הם ביטול הטבע עבור בבודתם של ישראל, בג' אופנים: (א) עבודת הצדיקים, (ב) עבודת הבעל-יתשובה, (ג) עבודת התומ"צ, השייכת לכאו"א מישראל. והכח לכל ענינים אלו ניתן בקריעת ים-סוף.

זהו "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך", שכאשר כנסת ישראל יושבת בגולה, ואעפ"כ יושבת

אין שייך לומר ב' מדריגות.

הטעם שמדגיש במאמר ההילולא שב' ענינים אלו הם ב' מדריגות באוא"ס (ולא בבחי' היכולת) – כיון שמבאר שם שהענין ד"למעלה עד אין קץ" הו"ע האוצר שנותנים לאנשי החיל כדי לנצח במלחמה, ובבחי' היכולת כל ענינים אלו אינם שייכים כלל.

הטעם שמבאר במאמר ההילולא שב' ענינים אלו הם בחי' מקיף הקרוב ומקיף הרחוק (דלכאורה גם בחי' מקיף הרחוק הוא במדריגות שלאחר הצמצום, ללא באוא"ס שלפני הצמצום) – בהמשך למ"ש בפר"קים הקודמים שב' ענינים אלו נמשכים וחודרים בכל סדר ההשתלשלות, ולכן מבאר גם כאן תחלה ענין זה כפי שהוא בסדר השתלשלות (וע"ז הוא המשל מהשפעת הרב לתלמיד), ולאח"ז מבאר ענין זה כפי שהוא באוא"ס עצמו (וע"ז הוא המשל מהשכלת הרב עצמו).

ף שהשכל שבבחי' מקיף הרחוק נמשך ע"י לבור-שים המעלים ומסתירים, מ"מ גם בזה יש התחלקות מדריגות, ועד "שלושת אלפים משל".

הטעם שבתחלת הענין מזכיר במאמר משלים וחידות, ובהמשך הענין מזכיר רק משלים – כי ענין החידות (דבר שאינו מובן בשכל, עד שהוא היפך השכל) הוא משל לירידת האור לג' קליפות הטמאות, ולכן אין זה שייך להמשך הענין, ששם מדובר אודות סיפורי מעשיות שבתורה.

באתי לגני, מוצש"ק פ' בשלח (מאמר ב), י"א שבט, ה'תשכ"ז

ביאור מארז"ל "עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמו בלבד" (לפי הפירוש שבהמאמר): "עד שלא נברא העולם" – היינו גם עד שלא נאצל בחי' אצי-לות דכללות, וקאי על אור א"ס שלפני הצמצום; "הי' הוא ושמו בלבד" – "הוא" היינו עצם האור, בחי' "כי חפץ חסד הוא" (בחי' יחיד), ו"שמו" היינו התפשטות האור, וכולל ב' מדריגות: "שם" לשון יחיד – הגילויים ד"אנא אמלוד", להיטיב לברואיו וכו' (בחי' אחד), ו"שמות" לשון רבים – הענין ד"שיער בעצמו בכח כל מה שעתידי להיות בפועל" (בחי' קדמון).

ועפ"ז מובן גודל מעלת אוצרו של הקב"ה, שהוא בחי' "הוא בלבד" (למעלה אפילו מבחי' "שמו בלבד"). ואף שארז"ל "אין לו להקב"ה בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים", שהוא בחי' המלכות – הרי כדי

ומצוות - בחי' ימין ("ואתה מרובבות קדש מימינו") ובחי' שמאל ("אש דת למו"); ובעולם - ההתהוות באופן של העלם והסתור הבורא מהנברא (שפועל קרירות בעיני קדושה), וזה שהעולם הוא מציאות לעצמו (שפועל חמימות בעיני העולם).

ועבודתם של "צבאות הוי" היא להתבונן במצבו ששני ענינים אלו, ולתקנם ולהפכם לקדושה ע"י לימוד המעשה אשר יעשון כו'.

באתי לגני, מוצש"ק פ' בא, יו"ד שבט, ה'תשל"ג

שורש הענין דרוח שטות (שכולל ב' תנועות - חמימות בגשמיות וקרירות ברוחניות) למעלה - בשני הענינים שבכתוב "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור": (א) "ויאמר אלקים" - מדת הגבורה המצמצמת אאור, שמזה נמשך בריבוי השתלשלות קרירות בעיני רוחניים; (ב) "יהי אור" - אור שמהותו גבורה ("יהי אור - דא גבורה"), שמזה נמשך החמימות בעיני גשמיים.

כיון שביורר השטות דנפש הבהמית הוא ע"י תורה ומצוות - ישנם גם בתורה שני ענינים אלו: (א) בחי' ימין ("מימינו") - שע"י הוא הביורר דבחי' ישמעאל ("הופיע מהר פארן"), חסד דקליפה; (ב) בחי' שמאל ("אש דת למו") - שע"י הוא הביורר דבחי' עשו ("זרח משעיר למו"), גבורה דקליפה.

ונוסף לזה ישנם שני ענינים אלו בעולם - ההתהוות אאופן של העלם והסתור הבורא מהנברא, וזה שהעולם הוא מציאות קיימת על"פי תורה; ובבני' - בחי' קטנות (מצב הנשמה בתחלת העבודה) ובחי' גדלות (ע"י עבודה).

והמקור הראשון לשני ענינים אלו (בדרך אפשר) - בכללות ענין ההתהוות, שבה ישנם כבר שני ענינים - המהווה והמתהווה.

ובני ישראל הלכו ביבשה, ש"פ בשלח, י"ז שבט, ה'תשל"ג

ככל דבר ישנם שני קוים - החל מראשית ההשתלשלות ועד למטה בעולם ולמטה מזה; ולכן היו שני קוים אלו גם בקריעת ים סוף ("מימינם ומשמאלם").

אמנם, מכיון שכל סדר ההשתלשלות נמשך מבחי' שלמעלה מההתחלקות לשני קוים, צריך שיורגש ענין אאחדות בגילוי גם בשני הקוים שבסדר ההשתלשלות; וע"י העבודה לגלות את ענין האחדות בשני קוין

בבתי כנסיות ובתי מדרשות, דהיינו ישראל עוסקים בתומ"צ - הקב"ה ופמליא שלו באים לשמוע בקולם ומבקשים "השמיעני", כדי לפדות את השכינה מהגלות.

היושבת בגנים, ש"פ בשלח, י"ג שבט, ה'תשל"ב

נני ישראל בהיותם בגלות הם בבחי' זריעה ("זורעתי לי בארץ"), שהכוונה בזה היא בשביל התוספת הבאה ע"י הצמיחה.

וזוהו "אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה": ההמשכה לעוברי רצונו" היא מבחי' שלמעלה מהרצון ("עובר לישנא דאקדומי"), וע"י עבודתם של ישראל בגלות ("עושי רצונו") נמשך גם להם מבחי' שלמעלה מהרצון (ובאופן ד"כמה וכמה"). ילוי זה נעשה בעיקר ע"י לימוד התורה ("בחר מר דא קל וחומר כו"). ומ"מ, כדי שיתעלה למעלה צ"ל עוד זיכוך וביורר ע"י המלאכים ("גפיץ לון ונשיק לון").

וזוהו "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך": י"ז שכנסת ישראל רועה בגנים של אחרים ויושבת בבתי כנסיות ובבתי מדרשות נעשה עילוי גדול ביותר, ולכן "חברים מקשיבים לקולך" - מלאכי השרת באים לשמוע ולקבל מעילוי זה ולסייע לעליית אותיות התורה והתפלה.

באתי לגני, ש"פ בא, יו"ד שבט, ה'תשל"ג

ב' ענינים בפעולת הרוח שטות על האדם: (א) שמכסה ומסתיר על האור והגילוי דנפש האלקית, שע"י נעשה אצלו קרירות בעיני רוחניים; (ב) פפועל אצלו התקשרות וחמימות בעיני העולם (וכנגדם ב' ענינים בעבודה - אתכפיא ואתהפכא).

שורש שני ענינים אלו למעלה - בשני הענינים שבכתוב "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור": (א) "ויאמר אלקים" - בחי' צמצום שבדרך סילוק, שמזה נמשך בריבוי השתלשלות קרירות בעיני קדושה; (ב) יהי אור" - המשכת אור המתקיים במציאות העולם, שמזה נמשך בריבוי השתלשלות חמימות בעיני העולם.

נני ענינים אלו בקליפות - חסד דקליפה (ישמעאל) וגבורה דקליפה (עשו); בנשמות ישראל - עבודת ה' בבחי' קטנות (בהיותו מלובש בגוף ונפש הבהמית) ובבחי' גדלות (עבודת המס"נ); בתורה

הקליפות דוקא; ומאחר ששורש התהוות הקליפות הוא בענין התענוג שנעשה ע"י מציאותם - לכן יש בנפש הבהמית כח להסתיר על הנפש האלקית.

ומ"מ, אין כח בנפש הבהמית להסתיר אלא על התפשטות הנפש האלקית ולא על עצם הנפש; וטעם הדבר - כיון שתכלית הכוונה אינה בקליפות עצמן אלא באתכפיא ואתהפכא, ולזה צריך שעצם הנפש יהי בגלוי ולא יוסתר ע"י הנפש הבהמית.

באתי לגני, מוצש"ק פ' בשלח, יו"ד שבט, ה'תשל"ד
הכח שבנפש הבהמית להסתיר על הנפש האלקית (שלכאורה יש בזה שני הפכים בנושא אחד) - הוא מכיון ששורש הניצוצות שבקליפות הוא גבוה ביותר, על-פי הכלל "כל הגבוה גבוה יותר יורד למטה מטה יותר" (כידוע שמתעם זה צריך האדם לקבל חיותו מ"מוצא פי הוי"ו" שבדצ"ח, מאחר ששרשם למעלה משורש האדם).

ומ"מ, אין כח בנפש הבהמית להסתיר אלא על הנפש האלקית הבאה בגלוי, ולא על עצם הנפש שלמעלה מגילוי; ומצד גילוי עצם הנפש מתבטל ההעלם והסתור, ותמורת הטי' שלמטה מטעם ודעת נעשית הטי' שלמעלה מטעם ודעת.

וטעם הדבר - מאחר שע"י עבודתו מעלה האדם את מציאות העולם עד לשרשו בבחי' התענוג (שהוא קקור הכל), וע"י העלאתו לשרשו יכול הוא לע"שות בו השתנות - שינוי הטיית הרוח שטות מצד היפך הטוב והקדושה לצד הקדושה, שהו"ע אתכפיא ואתהפכא.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשל"ה

הטעם שמובא בהמאמר כל אריכות הדברים בענין "מרקד אתלת" (דלכאורה כאן נוגע רק הענין ד"אהני לי' שטותי' לסבא"):

עבודת האדם צ"ל באופן שהמקיף הכולל את כל העבודה הוא בחי' שטות דקדושה שלמעלה מטעם ודעת, ואילו פרטי העבודה הם על-פי טעם ודעת, אלא שהמקיף שלמעלה מטעם ודעת פועל בהם התכללות. ולדוגמא - בענין התפלה, שכללות ענין התפלה הוא "ואני בער ולא אדע גו' ואני תמיד עמד" (וכלשון רבנו הזקן "מי לי בשמים כו' איך וויל מער ניט אז דך אליין"), ומ"מ צ"ל בקשת צרכיו הפרטיים דוקא, אלא שבהם גופא יהי' ניכר ונגרש ענין הכליון והדביקות כו'.

אלו - נעשית העלי' דלעתיד לבוא, שאז יהי' בגילוי בחי' או"א"ס, שהוא למעלה מעלה עד אין קץ ולמטה טטה עד אין תכלית (בחי' אחדות שלמעלה מהת-חלקות).

ומ"מ גם לעתיד לבוא יהיו שני קוים (וכדעת הרמב"ן שעיקר העילוי יהי' לנשמות בגופים דוקא), אלא ששניהם יהיו בבחי' ימין ("ימין הוי' נאדרי ככח, ימין הוי' תרעץ אויב"), וגם כפי שבאים בהת-חלקות יורגש ענין ההתאחדות שבהם.

והתאחדות זו נמשכת גם בשני הקוים שבעבודת תתומ"צ בזמן הזה; ועד לשני הקוים דקירות וחמי-מות דלעו"ז, שתכליתם האמיתית (כידוע שבשורש הענינים כוונת הלעו"ז היא לשם שמים) היא לפעול את ענין הקירות והחמימות (שכל ומדות) דקדושה.

בחודש השלישי, ש"פ יתרו, מבה"ח אדר-ראשון, ה'תשל"ג

ככל ענין ישנם שני קוים - החל מראשית ההש-תלשות ועד למטה בעולם ולמטה מזה; והחידוש שבמתן-תורה הוא חיבור שני הקוים ע"י קו שלישי שלמעלה משניהם וכוללם יחד (וכדאיתא במדרש שבמתן-תורה הי' החיבור דעליונים ותחתונים).

וזהו "בחודש השלישי גו' ביום הזה באו מדבר סיני" (פסוק שהוא הכנה והקדמה למתן-תורה): חודש ניסן וחודש אייר הם שני הקוים דחסד וגבורה, וחודש סיון - החודש השלישי - הו"ע קו האמצעי המחבר את שני הקוים; וממשיך "ביום הזה" - דקאי על ר"ח ("כזה ראה וקדש"), שהו"ע יחוד שמשא וסיהרא, יחוד שני הקוים ע"י המשכה מבחינה שלמעלה מש-ניהם.

באתי לגני, ש"פ בשלח, יו"ד שבט, ה'תשל"ד

הכח שבנפש הבהמית להסתיר על הנפש האלקית (שלכאורה יש בזה שני הפכים בנושא אחד) - הוא מכיון ששורש הניצוצות שבקליפות הוא גבוה ביותר, על-פי הכלל "כל הגבוה גבוה יותר יורד למטה מטה יותר" (כידוע שמתעם זה צריך האדם לקבל חיותו מ"מוצא פי הוי"ו" שבדצ"ח, מאחר ששרשם למעלה משורש האדם).

וטעם הדבר - כיון ששורש ומקור כל הענינים הוא בשביל התענוג שמקבל השי"ת ממעשה התחתונים ווקא (שהרי "נתאוהו הקב"ה להיות לו ית' דירה בת-חתונים"), ולצורך ענין זה יש צורך שתהי' מציאות

למיד אל הרב כדי לקבל השפעה שאינה בערכו). וע"י גילוי הארת החכמה בבניה נמשך הביטול דחכמה גם בבניה (אלא שהוא רק בחי' חיצונית החכמה השייך אל הבינה, ולא פנימיות החכמה).

הביטול דחכמה – הביטול דאור כמו שהוא בבתי' גילוי ("אין"); הביטול דכתר – הביטול דאור כמו שהוא כלול בהמאור ("אפס").

"כל רב מבבל" – חכמה ובינה, "כל רבי מא"י" – שנינוסף בו יו"ד, פנימיות החכמה ועד לבתי' נביע מא"ס, המתגלה בא"י (מלכות) דוקא מצד הביטול שבה (וזהו "עיני הוי' אלקיך בה" – ב' עינין, שהם "מרשית השנה" – חכמה עילאה, "ועד אחרית שנה" – חכמה תתאה שבה מתגלית חכמה עילאה).

וזהו ענין ה"ו"ד שבאחורי ה'ד' – תכלית הביטול דמלכות ("לית לה מגרמה כלום"), שעי"ז מתגלה בה ביטול הכי עליון.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשל"ו

מתן-תורה ה' לאחרי הקדמת הביטול ("ביום הזה" – ראש חודש, מולד הלבנה שנעשה ע"י העלם הלבנה לגמרי קודם המולד), ולכן גם לימוד התורה וקיום המצוות צ"ל באופן של ביטול.

הדרך לבוא לענין הביטול היא ע"י ההתבוננות; אלא שהביטול הבא ע"י ההתבוננות (בחי' בינה) הוא קק התחלת הביטול, והתכלית היא שלאח"ז יגיע לש" לימות הביטול (בחי' חכמה), ודוקא עי"ז יכול להיות ננין ההשפעה והקבלה ("כלי ריקן מחזיק"). וכדמ" צינו בענין השפעת י"ג מדות הרחמים, שהיא דוקא "לשארית נחלתו", "למי שמישים עצמו כשיריים".

וגם בביטול זה גופא יש כמה דרגות: (א) הביטול שע"י המשכת החכמה בבניה, שהו"ע ביטול הכלים; (ב) הביטול שמצד בחי' החכמה עצמה, שהו"ע ביטול האורות; (ג) הביטול ד"סייג לחכמה", שנעשה ע"י המשכת הכתר בחכמה; (ד) הביטול ד"שתיקה", שהוא הביטול דבחי' הכתר עצמו.

ענין הביטול קשור עם אות יו"ד, כמארז"ל "כל רב מבבל וכל רבי מא"י", שבא"י נקרא "רבי" בתוספת יו"ד כיון שהביטול שם הוא ביטול עליון יותר (וזהו שנאמר בה "עיני הוי' אלקיך בה", לשון רבים, שהם יראה חיצונית ויראה פנימית).

עע"י ענין הביטול מהפכים את הקשר ושקר העו"לם להצירוף דקשר, ומהקשר מעמידים את המשכן

וזהו תוכן הענין ד"מרקד אתלת": ג' הדסים (שכל אחד מהם הוא "תלתא בחד קינא") מורים על כללות עבודת האדם, שהיא בשלשה העמודים שעליהם העולם עומד; וענין הריקוד הוא שכל פרטי עניני העבודה הם באופן של שטות שלמעלה מטעם ודעת.

ולכן מובאים בהמאמר כל פרטי הסיפור: בדורות הראשונים ה' הריקוד בהדס אחד דוקא, שהו"ע האחדות; ומזה נמשך בדורות האחרונים שה' "מרקד אתלת", דהיינו שענין האחדות נמשך בגלוי בשלשה הדסים. ודוגמת חילוק זה בעבודת האדם – החילוק בין עבודת התפלה (שהו"ע העבודה שלמעלה מטעם ודעת) ללימוד התורה (שהוא בהבנה והשגה דוקא), ועד לכל פרטי עבודת היום.

ולכן מובאים בהמאמר כל ג' הפירושים במאמר ר' יירא: "אהני לי שוטי' לסבא" – ענין השטות בנר" גע למעשה בפועל; "אהני לי שטותי' לסבא" – ענין השטות גם בנוגע להבנה והשגה; "אהני לי שיטתי' לסבא" – שענין זה נעשה שיטתו והנהגתו כל היום כולו.

היושבת בגנים, ש"פ בשלח, י"ג שבט, ה'תשל"ה

הטעם שבירוך ההלכות הוא בכח התחנתונים דוקא – לפי שבירוך ההלכות הוא ע"י עבודת הביוריים שמבררים מהקליפות; ולכן באים העליונים לשמוע ידושי תורה מהתחנתונים ("חברים מקשיבים לקו"לך"), כי בירור ההלכות הוא ע"י לימוד התורה למטה דוקא.

ועפ"ז יובן מ"ש הצ"צ שענין "ועד" הוא בעתיקא (דלכאורה "ועד" הוא "אחד בחילופי אתוון", למטה גם מבתי' יחודא תתאה) – כי יתרון האור הוא מן החושך דוקא, ולכן דוקא ע"י העבודה בעוה"ז הגשמי נעשה יתרון האור.

באתי לגני, ש"פ בא, ח' שבט, ה'תשל"ו

המשכת השכינה למטה היא ע"י העבודה בביטול דוקא (בכל ג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח), ולכן ענין הביטול הוא הקדמה למתן-תורה ("בחודש השלישי גו", מולד הלבנה דלית לה מגרמה כלום).

"אזעירת גרמה" – ביטול באופן שנשאר עדיין איזה מציאות (הביטול שע"י בינה, "בת אמ"י"); "לית לה מגרמה כלום" – תכלית הביטול (הביטול שע"י חכמה, "בת אבי"), שדוקא עי"ז אפשר לקבל השפעה בבחינה שלמעלה מהשתלשלות (בדוגמת ביטול הת-

– "ושכנתי בתוכם".

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשל"ח

בב' הקוים שבאות ד' – מורים על מחשבה ודיבור דקדושה (ולכן יש מאחורי יו"ד, שהו"ע נקודת היהדות), ובאופן זה ההמשכה למעשה היא בצורת אות ה', שהרגל השמאלי שבה (שהו"ע המעשה) הוא בתוך השורה;

ב' הקוים שבאות ר' – מורים על מחשבה ודיבור ללעו"ז (ולכן אין מאחורי יו"ד), ובאופן זה ההמשכה למעשה היא בצורת אות ק', שהרגל השמאלי שבה הוא למטה מן השורה (שהו"ע המעשה אשר לא יעשה).

ממזה מובן גודל ענין המעשה ("המעשה הוא העי"ק"), כדמצינו שקיום המצוות צ"ל במעשה דוקא, והמקיים מצוה במחשבתו ובלבו בלבד לא יצא ידי חובתו.

ומהטעמים בדבר: (א) כיון שכל הגבוה יותר נופל ונמשך למטה מטה יותר (ולכן "גדול העונה אמן יותר מן המברך" – כי "אמן" בגימטריא "הוי' אדני", ההו"ע המשכת ההשפעה דשם הוי' בעולמות התחתונים, שדוקא בהם שייך ענין האדנות); (ב) כי עי"ענין העשי' נעשה עילוי בכל העולמות כולם (כמשל גבהת כותלי בית, שהיא עי"ע הגבהת הקורה התחתונה דוקא).

היושבת בגנים, מוצש"ק פ' בשלח, י"ג שבט, ה'תשל"ח

"הרי בתר" הו"ע חלוקה ופירוד, שהו"ע הירידה עד לעולם הזה הגשמי שאין תחתון למטה הימנו, ובזה גופא – הירידה הנוספת שנעשית עי"ע הגלות; וירידה זו היא צורך על" – כדי שמ"הרי בתר" יהי "הרי בש"יים", בחי' ריח, שהוא הנח"ר שנעשה למעלה מעבר-דת בני' בזמן הגלות דוקא.

זהו שבין שני פסוקים אלו ("הרי בתר" ו"הרי בשמים") נאמר "היושבת בגנים גו", דקאי על כנסת ישראל הנפוצה בגולה ויושבת בבתי כנסיות ובתי מדרשות, שע"ע עבודתם נעשית הפיכת "הרי בתר" ל"הרי בשמים".

זהו הדיוק "הרי בשמים" דוקא: "בשמים" – הו"ע הקטורת, שענינה הוא העבודה להפוך לקדושה גם את העלם והסתור העולם (ולכן יש בה י"א סממנים,

כיון שענינה לברר גם את בחינה הי"א, שאינה נכללת ממנין עשר דקדושה); "הרי" – בירור הניצוצות דעו"לם התהו, שהם באופן של "הר".

באתי לגני, ט"ז בשבט, ה'תשל"ח

מעלת המשכת השכינה במשכן על ההמשכה במ"ת – שהמשכה זו היא עי"ע עבודה, ובזה גופא – העבודה דאתכפיא ואתהפכא, שע"י נעשה "יתרון האור מן החושך". והנתינת-כח לענין זה גופא הי' במ"ת.

הטעם שההמשכה דמ"ת היתה נתינת-כח גם על העבודה ד"יתרון האור מן החושך" – עי"ע הקדמת הודאת יתרו ("עתה ידעתי גו"), שהי' חכם גדול וחסכמות חיצוניות, וע"י הודאתו נעשה בירור החכמה דלעו"ז, ועי"ז – יתרון והוספה בחכמה דקדושה ("יתרון החכמה מן הסכלות").

החידוש ("וראיתי אני", שלמה המלך, החכם מכל דדם דוקא) ב"יתרון החכמה מן הסכלות" לגבי "יתרון האור מן החושך" – שע"י בירור הלעו"ז נעשה יתרון גם בחכמת התורה, אף שענין התורה הוא המשכה מלמעלה. וזהו היתרון שנעשה בתורה עי"ע הודאת יתרו, שע"י נמשך בה העצמות, ועי"ז ניתן הכח לחדש בתורה.

בבעומק יותר: כיון שע"י הידיעה "בכל עי"ז שבעו"לם", דהיינו בכל המדריגות דסדר ההשתלשלות (וזהו שנקרא "כהן מדין", לשון מדון ופירוד, שהתחלתו מהמדריגות הכי עליונות שבאצילות), בחי' הגילויים, עעשה אצלו הידיעה "כי גדול הוי' מכל האלקים", הפ"א את העצמות שלמעלה מגילויים – נעשה עי"ז המ"שכת העצמות באופן ששייך לגילויים, שיהי' בכחו של כאו"א מישראל לגלות חלקו בתורה.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשל"ט

ביאור הטעם לכך שהענין ד"עצי שטים עומדים" (בחי' עמודים המחברים או"ס ב"ה עם העולמות) הי' רק במשכן ולא בבית-המקדש:

מעלת המשכן היא בכך שעשייתו היתה עי"ע משה, שהו"ע הביטול בתכלית, ולכן הי' למטה באותה המהות כמו שהוא למעלה. ולכן דוקא עשיית המשכן היתה באופן ד"וראה ועשה" (שהרי עבודתו של משה הו"ע הראי") – "כשם שאתה רואה למעלה כך עשה למטה", באותו אופן ממש.

זהו תוכן הענין ד"עצי שטים עומדים" – שמ-

לחבר ואו"ס עם העולמות, בדוגמת העמוד המחובר תת הגג והרצפה להיות "כאחד ממש" (כלומר שתכ" לית העילוי נמשך עד למטה באופן של ממשות, ע"ד הפירוש בענין "חלק אלוקה ממעל ממש"). וזהו ענין העמידה, שאז הראש מוגבה למעלה יותר, ומ"מ הוא עומד "כאחד ממש" עם הגוף והרגל הניצב על הרצפה. וזהו ענין "אתה האל עושה פלא", שהענין הנעלה ביותר (בחי' פלא) קשור עם הענין התחתון ביותר (עשי'), ודוקא עי"ז נעשה ענין הגאולה ("גאלת בזרוע עמך").

וזהו הטעם שמתן-תורה ה' באופן של אותות ומופתים דוקא בענינים גשמיים (קולות ולפידים וכו'), ובאופן שהקב"ה ירד למטה דוקא ("וירד הוי' על הר סיני") – כי כללות הענין דמתן-תורה הוא כדי שתהי' העבודה באופן של "עמודים", חיבור או"ס עם העולמות ("לעשות לו ית' דירה בתחתונים").

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשמ"א

ייאור ענין הנצח למעלה (דלכאורה אין שם תפיסת מקום לכל הענינים הבלתי רצויים) – שמאחר שיש צורך בניצוח המלחמה בשביל ישראל (שהם נמצאים למטה וצריכים לפעול בירור בעוה"ז הגשמי והחומרי), לכן נעשה ענין הנצח גם למעלה.

אוצרו של המלך הוא היראה שכל המדינות יראים ממנו ("יראת ה' היא אוצר"), שיראה זו היא מציאותו לל המלך. והשייכות לענין הנצחון – כמארז"ל "והנצח צו ירושלים", שענין ירושלים הוא שלימות היראה (החל מיראה תתאה – כדמצינו שהכתוב "נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם" נאמר בנוגע למלכות דוד, שענינו קבלת-יעול, יראה תתאה).

נתינת האוצר היא כדי שישיראל ינצחו במלחמה – כיון שענין זה נוגע בעצמותו ומהותו, שהרי תכלית הבריאה היא לפי שנתאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, ולזה צ"ל ענין המלחמה והנצחון כו'

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשמ"ב

ייאור הענין ד"אור א"ס למטה מטה עד אין תכלית" – שלא זו בלבד שגם בהיותו למטה מטה ה"ה ששאר בבחי' אין סוף, אלא יתרה מזו – שע"י ההמ"כ ככה למטה מיתוסף בו עילוי שלא הי' גם קודם הצ"מצום, שהו"ע המשכת העצמות, כיון ש"עיקר שכינה בתחתונים היתה".

חברים את הענינים שלמטה עם הענינים שלמעלה, ועי"ז מהפכים את השטות דלעו"ז שיהי' כמו למעלה (ע"ד שמצינו בענין "שרפים עומדים ממעל לו", שאף שמעמדם של השרפים הוא בעולם הבריאה, מ"מ ע"י רצונם להתעלות למעלה נעשים "ממעל לו").

ננין נוסף ב"עצי שטים עומדים" – ענין העמי-דה המורה על הקיום והעדר השינוי, שהו"ע העבודה ממצד מדת הנצח, שדוקא באופן זה יכול להיות נצחון המנגד. וזהו שהעמידה היא באופן שהראש מוגבה למעלה והרגלים נוגעים בארץ, שמורה על המשכת האור למטה כמו שהוא למעלה בלי שינוי.

ולכן גם לעת"ל נאמר "ועמדו רגליו גוי", שאז תהי' ההמשכה באופן שאין שום שינוי מלמעלה למטה עד למטה מטה (ועד"ז נעשה גם בסיום זמן הגלות).

היושבת בגנים, מוצש"ק פ' בשלח, י"ג שבט, ה'תשל"ט

ג' חילוקים בין ישיבה לעמידה: (א) בעמידה הראש מוגבה למעלה יותר, (ב) בעמידה הרגליים נוגעים בארץ, (ג) בעמידה כל ציור קומת האדם הוא בתנועה אחת.

זהו ענין העמידה למעלה בעת צרתם של ישראל ("עמדת להם בעת צרתם") – שאז נמשך מבחי' ראש כפי שהוא למעלה מדרגת התורה (שהרי בד"רגת התורה "הקב"ה יושב ועוסק בתורה") עד לבחי' עקב שברגל (ודוגמתו בזמן – עקבתא דמשיחא).

וזהו ענין "עצי שטים עומדים", שעמידתם היא למטה דוקא (וכענין העמודים, שאף שענינם הוא לחבר את הגג והרצפה, מ"מ מקום עמידתם הוא למטה דוקא). וטעם הדבר – כיון שכללות ענין המשכן הוא להמשיך עיקר שכינה בתחתונים דוקא ("למקום שהי' עיקרי בתחלה").

וזהו ענין "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך", "אני ופמליא שלי באים לשמוע קולך", כיון שכללות עעבודה ותכליתה היא למטה דוקא. וזהו "ועמדו רג"יו ביום ההוא על הר הזיתים", שע"י עבודת הבי-רורים (שהו"ע "הר הזיתים") נעשה ענין העמידה, שהו"ע הגילוי למטה בארץ דוקא.

באתי לגני, ליל ב' פ' יתרו, ט"ו בשבט, ה'תשל"ט

ממצוות נקראים "עמודים" (בדוגמת קרשי המ-שכן, שהם "עצי שטים עומדים"), כיון שענינם הוא

הה' ע"י עבודת ישראל ("אחותי כלה"), שהיא למעלה מההשגות השכינה כפי שהיתה בתחלת הבריאה. ב' בחינות בהחיות האלקי שבנבראים ("זאתה מחי את כולם") - בחי' אור ובחי' שם; ולכאורה הם שני הפכים - שהרי אור הוא מעין המאור והוא בבחי' גילוי, משא"כ שם הוא בבחי' העלם, ואין מהות הדבר מושג על-ידו כלל.

והביאור בזה: אף שהאור הוא מעין המאור, מ"מ הוא הארה בלבד; משא"כ שם - עם היותו בבחי' העלם, ה"ה מושרש בהעצם וממשיך את העצם (ע"ד מעלת בירור הניצוצות שבמצרים, שהיו בתכלית ההעלם וההסתר, ודוקא על-ידם ניתוסף עליו גדול יותר). אלא שכיון שמעלת השם היא בהעלם, לכן עעלה זו גופא מתגלית ע"י האור. ולכן יש צורך בשם-ניהם - בחי' אור ובחי' שם, ואז ישנם ב' המעלות.

באתי לגני, ש"פ בשלח, י"א שבט, ה'תשמ"ה

הטעם שהעבודה לעשות את העולם למשכן לו ית' נעשית ע"י בני ישראל, שנקראים "צבאות הוי"ו" - כי שלימות העבודה היא באופן של מס"ג, שהוא ענינו לל צבא. ובפרט בדרא דעקבתא דמשיחא, שבו עבר דת המס"ג היא בתוקף יותר.

ף שבע"ח איתא שהצמצום הראשון הוא הצמצום באוא"ס שה' ממלא את כל המציאות - מ"מ גם לפני הצמצום הראשון ה' ענין של צמצום, שהרי האור הנמשך ומתפשט להיות בבתי' מציאות אור הוא אאין-ערוך לגבי האור כמו שהוא כלול במקורו, ובה"כרה שהמשכתו מבתי' האור הכלול הוא ע"י צמצום.

אמנם, גם צמצום זה (שהוא הצמצום שבבחי' היכולת) אינו מספיק שיהי' על-ידו בחי' אוא"ס הממלא את כל המציאות. וכביאור אדמו"ר האמצעי, שלפני הצמצום הראשון ישנם ג' מדרגות בענין "חפץ חסד" (שגם הוא ענין של גילוי, ולכן צ"ל צמצום גם כדי שיומשך מבחי' היכולת).

ולאחרי כל הצמצומים הנ"ל - ה' אור עליון פשוט ממלא את כל המציאות, ולזה הוצרך להיות אח"כ הצמצום הראשון, ולאח"ז עוד כמה צמצומים, בשביל התהוות כל העולמות עד לעוה"ז התחתון. ומ"מ אין זה ענין של חסרון, אלא דוקא ע"י הצמצום נעשית המשכת העצמות למטה, שהתגלות העצמות היא בעוה"ז התחתון דוקא.

ארבעה ראשי שנים, אור לט"ו בשבט, ה'תשמ"ה

וזוה ענין "בכל קראנו אליו", "אליו ולא למדותיו" - שתפלתו של כאו"א מישאל אינה לבחי' האורות, אלא לעצמותו ומהותו ית' (וכמאמר אדמו"ר הזקן "איך וויל זע גאר ניסט כו' איך וויל מער ניט אז דיך אליין").

וזוה תכלית כל הצמצומים (כידוע שישנם צמצומים עד אין קץ, ונחלקים לג' צמצומים כלליים) - כדי שעי"ז יהי' ענין האחדות עם עצמותו ית'.

וזוה "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", שכאו"א יישאל פועל ע"י עבודתו להיות אחדות עם עצמותו ית', ולעשות גם את העולם דירה לעצמותו ית'.

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשמ"ג

הטעם שמצינו אריכות הביאור ופרטי פרטים בענין "אור אין סוף למטה מטה עד אין תכלית", עד לפרטי הקליפות כו':

גם הניצוצות שנפלו לקליפות - הם לאמיתתו של דבר ניצוצות דקדושה (כמ"ש "למען שתי אותותי אלה בקרבך", כלומר שגם האותיות שנפלו בשבירה למטה הם באמת "אותותי", אותיות שלי), ויש צורך להחזירם למצב זה. ולכן נכתבו ענינים אלו תחלה בתורה, שעי"ז הם נעשים אותיות בתורה, ומזה הוא ננתינת-כח לבירור אותיות אלו לאחרי נפילתם בש"בירה.

ועפ"ז מובן שאין זה סתירה להבקשה "אל תביאנו לידי נסיון", כי הכוונה היא לבירור ענינים אלו ע"י התעסקות בלימודם כפי שהם בתורה ("בחומר דא קל וחומר ובלבנים דא ליבון הלכתא"). ואזי אין מקום לחשוש מהתעסקות בענינים אלו, כי ההתעסקות עענינים תחתונים פועלת ירידה דוקא "בידעה ומכי"הה" (דהיינו כשנעשית אצלו התקשרות והכרה בענינים אלו), ולא כשעוסק בהם כפי שהם בתורה בלבד.

ועפ"ז יובן הטעם שמשו רבינו ה' ירא מקליפת פרעה - כי שם הוצרך להיות הבירור באופן ד"יודעה כו". ולכן בא עמו הקב"ה בעצמו, כי בנוגע לאדם אין זה סדר העבודה, ואדרבה - מבקשים "אל תביאנו לידי נסיון".

באתי לגני, ש"פ בשלח, יו"ד שבט, ה'תשמ"מ

ז' הענינים הבלתי רצויים והסילוק שנעשה על-ידם היו בכוונה תחלה (כמארז"ל עה"פ "נורא עלילה על בני אדם"), כדי שהמשכת עיקר שכינה בתחתונים

ויתרה מזו – שבנ"ה הם למעלה גם מענין זה, כמ"ש "הוציא ה' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם", למעלה מבחי' "צבאותם" (גם כפי שנכללים בשם (הוי').

באתי לגני, יו"ד שבט, ה'תשמ"ז

ב' הבחינות שבמקיף הם ב' המדרגות שבכתר – בחי' עתיק יומין הוא מקיף הרחוק, ובחי' אריך אנפין הוא מקיף הקרוב; והמשל לזה – החילוק שבין לבוש ובית. בחי' מקיף הרחוק בתורה – תורה שבעל-פה, ההיא בחי' בית שבתורה; "ובתושבע"פ גופא – החי' לוק בין תלמוד בבלי לתלמוד ירושלמי.

ממשל לב' בחינות אלו מהשפעת השכל מרב לת-למיד – שגם כשהשכל נמצא עדיין אצל הרב באופן של העלם והסתר (מקיף), עדיין יש בו ב' אופנים: עצם השכל – מקיף הרחוק, והשכל השייך להתלמיד – מקיף הקרוב.

ויאמר גו' מה תצק, ש"פ בשלח, ט"ו בשבט, ה'תשמ"ו

"ואו"ס למעלה מעלה עד אין קץ ולמטה מטה עד אין תכלית" הם ב' הבחינות דמקיף – מקיף הקרוב אאריך אנפין) ומקיף הרחוק (עתיק יומין). ושני עניני נים אלו הם בחי' האוצר שלמעלה, שנותנים מלמעלה עע"י "השרים ופקידי החיל" – רבותינו נשיאינו) לא-נשי החיל, שהם העושים את הנצחון בפועל.

ועפ"ז יובן ענינם של הבעש"ט והרב המגיד, שהם ב' הדרגות שבכתר (שנמסרו לאח"ז לכאו"א באופן דחב"ד ע"י רבותינו נשיאינו):

הבעש"ט – בחי' עתיק יומין ("למעלה מעלה עד אין קץ"), כידוע שהנהגתו היתה באופן שלא התחשב כלל בגדרי העולם, וביחד עם זה המשיך ענין זה בכל ישראל; וענין זה מתבטא במאמר הבעש"ט "העצם כשאתה תופס בתופס אתה תופס בכלו" – דהיינו שהוא נעתק ונבדל לגמרי מגדר "מקצתו" ו"כולו", וגם בענין זה המשיך הבעש"ט שיהי' שייך לשון תפיסא.

הרב המגיד – בחי' אריך אנפין, דהיינו שהי' אומר וורות לתלמידיו, אלא שתורות אלו היו בבחי' נקר דות בלבד (בחי' אריך שהוא שורש לאנפין); וענין זה מתבטא בתורת הרב המגיד שהקב"ה ובנ"ה הם דוגמת בב וכן (אנפין), ואעפ"כ הם באופן שצורת הבן חקר-קה בהאב עוד קודם שנברא, דהיינו שהבן והאב הם בדרגא אחת (אריך).

אף שכל הענינים שבמשך השנה כלולים בראש-השנה (שמטעם זה נקרא בשם "ראש", בדוגמת הראש שכולל את חיות כל האיברים) – מ"מ בהיותם כלולים בר"ה הם באופן אחר, ולזה צ"ל ענין הצמצום, כדי שהחיות שבר"ה יוכל להיות נמשך ומתקבל בכל יום מימות השנה.

ועד"ז ישנו ענין הצמצום בנוגע לבריאת העולמות, שדוקא ע"י הצמצום נעשית מציאות כל העולמות כולם. וכל צמצומים אלו הם בשביל ישראל, כדי שעי"ז יוכל האדם לקבל את האור באופן של אחדות.

ועד"ז בנוגע ל"ארבעה ראשי שנים", עד ל"ראש ששנה לאילן" – שענין זה נוגע בעיקר למעשינו ועבודתנו, שהרי "האדם עץ השדה", דהיינו שעבודת האדם צ"ל באופן של צמיחה, והכח לענין זה נמשך מראש השנה לאילן.

וישמע יתרו, ש"פ יתרו, י"ח שבט, ה'תשמ"ה

ביאור החידוש שבמתן-תורה (שהרי ענין התורה הי' בעולם כבר לפני מ"ת): לפני מ"ת הי' רק ענין הגילויים שבתורה, משא"כ במ"ת נמשך בחי' "ישת חושך סתרו" – העצם שלמעלה מענין הגילויים.

ועפ"ז יובן הטעם שלפני מתן-תורה הי' צ"ל הודאת יתרו, כי ע"י הודאת יתרו נעשה "יתרון החכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החושך", ויתרון זה (הבא "מן החושך" דוקא) הוא הגילוי ד"ישת חושך סתרו" שהי' במ"ת.

ולכן מזכיר הכתוב שיתרו הי' "כהן מדין חותן משה" – כי דוקא עי"ז שהי' תחלה "כהן מדין" נעשה חותן משה, דהיינו שפעל ירידה ("חות דרגא") בענינו של משה, ועי"ז הי' יכול להיות מתן-תורה.

וזוהו שפרש"י "מה שמועה שמע ובה – קריעת ים סוף כו", כי קריעת ים-סוף תוכנה קריעת ובקיעת כל הצמצומים, וגילוי זה פעל הפיכת החושך דיתרו לאור.

ויהי בעצם היום הזה, ש"פ בא, ח' שבט, ה'תשמ"ו

הטעם שבנ"י נקראים בשם "צבאות הוי" (לשון סמוך) – כי כל ג' הפירושים ד"צבא" (לשון חיל, לשון זמן מוגבל ולשון צביון) שישנם בעבודתם של ישראל הם טפלים וסמוכים ונכללים בשם הוי'.

ולכן ענין זה הוא למעלה משם צבאות שנתגלה ע"י הנביאים, כי שם צבאות הוא בבי"ע, משא"כ שם הוי' הוא באצילות, ובאצילות גופא – שם המפורש, שם המיוחד ושם העצם.

שדבר - (א) ע"י עלי' למעלה מבחי' אותיות ("ואתם תחרישון") שעי"ז מתבטלת מציאות האותיות דלעו"ז ("רמה" - לשון השלכה), (ב) ע"י העלאת האותיות דדרגא נעלית יותר ("רמה" - לשון התרוממות והעלאה).

בבעבודת האדם - הו"ע התפלה דספירת המלכות להיכלל בעצמות או"ס, שמתבטלת ממציותה הקודמת ומתעלית למעמד ומצב כמו שהיא במקורה ושרשה, ועד לעצמות ומהות.

באתי לגני, ש"פ בא, ד' שבט, ה'תשמ"ח

"צבאות הוי"ו הם הניצוצין שנתבררו בגלות מצרים ונתעלו להיכלל בשם הוי', שעי"ז נעשים טפלים לשם הוי', ועד שנעשים דירה לו ית'.

ואעפ"כ נאמר על בני ישראל "על צבאותם" - כי נשמות ישראל הם למעלה גם מבחי' ניצוצין הנ"ל, כיון שבהם מאיר אלקות באופן של ראי', כפי שהי' בגילוי במתן-תורה (ואף שמבואר בכמה דרושים שלא עלה בידו של משה רבנו לפעול ענין הראי' - מ"מ ביחידי סגולה פעל ענין זה באופן של קביעות, ובכא"א מישראל - באופן של מקיף).

זהו, באתי לגני אחותי כלה", שאף שגם בתחלת הבריאה היתה מחיצתן של ישראל לפנים ממלאכי השרת, מ"מ ע"י עבודת הברורים באים לשלימות ועלית עוד יותר - שיהי' אצלם אמיתית הראי' באל-קות ("והוי עיניך רואות את מוריך").

זהו "ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי" - כמאמר הזהר "בעתיקא תליא מילתא", דהיינו שהמשכת בחי' עתיקא קדישא לישראל בשביל נצחון המלחמה היא ע"י משה.

באתי לגני, וי"ד שבט, ה'תשמ"ז

"עד שלא נברא העולם" - קאי על כללות סדר השתלשלות העולמות, כולל עולם האצילות; ואעפ"כ הי' כבר ענין השם ("הי' הוא ושמו בלבד"), כי ענין ששם הוא הרצון שהוא מקור כל הענינים (וכפי שם-יינו בענין השם כפשוטו, ש"שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש" הוא המהווה ומקיים כל נברא שבעולם).

זהו "עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמו בלבד": "שמו" - הוא האור השייך לעולמות, שהוא בבחי' גילוי בעצמותו; ו"הוא" - הוא האור שאינו בגדר גילוי גם בעצמותו.

אמנם, אמיתית הענין ד"הוא" הוא עצם וכללות ותכלית שלימות האור, שכולל את שני הקוין דהעלם וגילוי ("למעלה מעלה עד אין קץ ולמטה מטה עד אין תכלית"), ששניהם נמצאים בו באופן של אוצר סתום ונעלם מעין כל רואה. ועפ"ז מובן איך יכולה להיות התגלות האוצר, כיון שבבחינה זו ישנו איחוד ב' הקצוות ד"למעלה מעלה עד אין קץ" ו"למטה מטה עד אין תכלית" ע"י המשכה ממקום עליון שלמעלה משניהם.

ככי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים" - הו"ע ההתגברות על האותיות ("סוסים") דלעו"ז, בשני האופנים

התוועדויות

תש"י

ואח"כ ביקש תיקון מאביו.

(ה) לעיתים הי' נכנס לאביו, ומתבונן בהנהגותיו. (ו) כתב מכתבים בכת"י אביו עפ"י בקשתו, ותמורת זה הוסיף ללמוד איתו שיעור בחסידות.

(ז) מזמן לזמן הי' נכנס לאביו והציע ענייניו, שמע תפלת אביו ע"י הטלפון.

(ח) עלה לגג בהכנ"ס המהר"ל (בפראג) ואביו אמר שהיו לו כמה חדשים מה לתקן.

(ט) אחרי משנת רחב"ע לפני קדיש הי' נוהג לומר כמה

ימי ה'שבעה'

צצל חסידים אין מספידים, אבל מספרים בקשר לנפטר, כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר שאינו מחלק תוארים חינם.

(א) בהיותו בן י"ז שנה, אמר אביו אדמו"ר נ"ע שרוצה להשאירו לחסידים.

(ב) א חסידישער קוש - מאמר חסידות.

(ג) אופן חינוכו ע"י אביו.

(ד) כתב ביאור על מאמר המהר"ש, בכתב-יד מהר"ש,

- שורות תניא. סדר הנחתן.
 (י) בתפלה שאין אומרים תחנון, אין דופקים על החזה ב'סלח לנו'.
 (יא) אביו - אדמו"ר נ'ע - הביא מתנה מחו"ל - מקל עם ידית כסף.
 (יב) תפילין דשמש"ר וראב"ד צריכים גוף נקי ביותר;
 (יג) אפשר לעשות ברכה על ציצית הנעשית במכונה.
 (יד) לא דייק לומר "הקדוש" על השל"ה והאוה"ח.
 (טו) על חלום אין להקשות קושיות.
 (טז) בעת הברית שלו, אמר המהר"ש "מה הנך בוכה? תגדל ותהי רבי, ותאמר חסידות בשפה ברורה".

תשי"א

- קבלת הנשיאות -

- יוד"ש שבט
 ואהבת ישראל - כולא חד, וכשחסר בא' מהם - חסר גם באחרים.
שיחה ד': הסיפור ע"ד הוראת אדמו"ר מוהרש"ב להרשב"ץ שימעט מלהתערב, אין להתערב בענייניו של הרבי, אלא למלא את רצונו.
שיחה ה': חב"ד דורשת עבודה בכח עצמו (בניגוד לשיטת פולין); עשיית המשכן ובית המקדש - וכן תתיבת ספר התורה לקבלת פני משיח צדקנו - בה שתתפרט כלל ישראל.
שיחה ו': "סיום" על המשניות: "חלות דבש וכו' ששיהרהר" - לב"ש (שהלכה כמותם לעת"ל) די במ' חשבה (ובנדו"ד - ההתעוררות בביהמ"ד של הרבי) כדי להתעלות למעמד ומצב נעלה יותר; "לא מצא וכו' אלא השלום", וע"י ההחלטה בזה נעשית היציאה ההמצב ד"ערבין". קבלת הנשיאות - בחסד וברח"יים; דברי הרבי שבימיו יהי' הדבר הזה - ע"י העבר-ה תחת ממשלתו והנהגתו. "כי בשמחה תצאו ובש"לום תובלון" - כשישנו ענין השלום והאחדות, אזי גם "ההרים והגבעות" מסייעים, "וכל עצי השדה" - שגם אליני הסרק יעשו פירות.
שיחה א': אף שלאחר י"ב חודש הנשמה עולה ושוב יינה יורדת, רצונו של הרבי - מצד גודל אהבת יש-ראל שלו - להיות יחד אתנו, ולכן בוודאי יהי' כן; ההוראה בפועל - חיזוק ההתקשרות. אמירת הקא"פיטל של הרבי - גם לאחר מלאת שנה מההסתלקות; ראיות שהוספה בזמן וגידול והתבגרות שייכים גם לאחר ההסתלקות - מענין ה"ארציט", ומהסיפור ע"ד אדמו"ר מוהרש"ב שאמר דרוש על קאפיטל פ"ד בחזיון לילה.
שיחה ב': כשם שהכוונה הפנימית בהוראות של הרבי לעסוק בעניינים גשמיים היא בעניני תומ"צ - כך הכוונה הפנימית בשליחות של הרבי לעסוק בהפצת התורה והיהדות - היא הפצת תורת החסידות, כי כל מדריגה בהמדריגות דנר"נ ח"י היא הכנה להמדריגה שלמעלה ממנה. קיום הענין ד"ובני ישראל יוצאים ביד רמה", "אז ישיר משה", "שר לא נאמר, אלא ישיר", עד "הוי' ימלוך לעולם ועד".
יחה ג': "סטייטמענט" (בהתאם להכלל "אזלת לק-רתא עבד כנימוסא"), אהבת השם, אהבת התורה

תשי"ב

- יוד"ש שבט
שיחה א': מחשבות של צדיקים קיימות לעד, ומה שלא נתקיימו עדיין בפועל הוא משום שלא הגיע הזמן, וכשיגיע הזמן יהיו בפועל.
יחה ב': התייסדות 'איגוד תלמידי הישיבות', והת-נאים.
שיחה ג': ביאור בשיטת הרא"ש, אם שייך (איגוד) וערבות בנשים.
שיחה ד': הוראה מסיפור אדמו"ר מהר"ש שאמר לזוגתו הרבנית שהוא יעלה ל"א דרגות למעלה והיא תעלה ל"א עליות למטה, שיש עליות ביום היאצ"ט, וכמו"כ צ"ל עליות למטה, בכדי "צו מיט גיין".
שיחה ה': פעולת המוסדות גם לאחר גמר הלימודים, ולכן גם אלו (שכבר יצאו מהמוסד) יכנסו ב"איגוד" הנ"ל.
שיחה ו': אופן הנהגת אדמו"ר מהוריי"צ בהתגלות החסידות, כמו הבעש"ט ועוד יותר. רמז בתיבות "בריש גלי" לאדמו"ר מהוריי"צ.

תשי"ג

- יו"ד שבט**
יחה א': הצלחה בתורה – אין זה שלילת ענין היגיי-
 עה.
שיחה ב': בקשת ברכה דווקא לאחר היגיעה כדרוש,
 והטעם.
שיחה ג': חשק בתורה באמת, אפשרי רק אחרי הסרת
 רוח שטות.
יחה ד': רוב הנשמות שבדורנו – נשמות דור המ-
 דבר.
שיחה ה': הסתלקות והילולא ענין אחר.
שיחה ו': שייכות "כי תשטה אשתו" ל"אין אדם עובד
 עבירה" – ענין השיתוף.
- שיחה ז':** לאחר שנקבעה ההלכה, חובת כאו"א
 ללמוד חסידות.
שיחה ח': לפום גמלא שיחנא – לא ידח ממנו נדח.
שיחה ט': ביאור הכתוב "ובאו האובדים בארץ אשור".
שיחה י': מילה שלא בזמנה מועלת למפרע, ובעבודה.
שיחה י"א: מרא דאתרא – בעה"ב על הסביבה.
שיחה י"ב: דין ישראל לפני מ"ת.
יחה י"ג: ביאור מארז"ל "לדידהו לא הוי סומא ול-
 דידן הוי סומא".
שיחה י"ד: פי' "ואח"כ יצאו ברכוש גדול".
שיחה ט"ו: רועי ישראל נמצאים עם צאן מרעיתם –
 אפי' לאחר הסתלקותם.

תשי"ד

- יו"ד שבט**
שיחה א': הנשיאים הסתירו שמם כשהבינו שיזיק
 לענין – וההוראה מזה – שהעיקר נוגע המעשה.
שיחה ב': ענין ההשתטחות על קברי הנשיאים.
- שיחה ג':** ענינו המיוחד של הרבי (מהוריי"צ) הי'
 לקרב כל יהודי ובכל מצב.
שיחה ד': כל רגע מהגלות הוא הכנה לגאולה. ואין
 להתפעל מהגלות כיון שהולכים בכוחותיו של הנשיא
 – שהם למעלה מן הטבע.

תשנ"ו

- יו"ד שבט**
שיחה א': ב' טעמים לעריכת התנועות של שמחה
 ושלילת ענין האבל והתענית: (א) יש צדיקים שבעת
 הסתלקותם היו שמחים. (ב) צדיקים שענינם להמשיך
 פנימיות התורה, הסתלקותם אינו ענין המיתה.
שיחה ב': הסדר בגשמיות הוא – (א) מציאות הדבר.
 (ב) תואר הדבר. (ג) השתמשות הדבר. משא"כ בקדושה
 הסדר הוא להיפך. והוראה בחינוך ילדים ובחיים היום
 יומיים.
שיחה ג': סדר חינוך הילדים בישיבה, שתחילה ילמדו
 אותו הכרה ביהדות, קיום המצוות בפועל ורק אח"כ
 ידיעת התורה.
- שיחה ד':** הכרח לימוד הלכות הצריכות.
שיחה ה': חשיבות לימוד תשב"ד, עד שלא שייך שם
 איסור השגת גבול. הלימוד לזה ממ"ש "יגדיל תורה
 ויאדיר", והוראה בעבודה.
שיחה ו': סיפור עם האדמה"ז וההוראה עד כמה נוגע
 לשבור קליפה חדשה. באמריקה קיים "מנהג" חדש
 – שכשהילד קטן, מיד חושבים על ה"תכלית" – מה
 יהי' כשיגדל. ועוד "מנהג" שכל דבר עושים דווקא
 בפרסום גדול וצריכים לתקן ב' הדברים. ובכן שיסדרו
 קרן תורה והיינו שיהיו: (א) תלמידים שילמדו יומם
 ולילה בלי חשבונות. (ב) מנדבים שינדבו בלי לקבל
 מזה פרסום.

תשנ"ז

- יו"ד שבט**
שיחה א': כל ז' נרות המנורה שהאירו, עבודת בעל
 ההילולא בקירוב לכל יהודי.
שיחה ב': ענין אות אל"ף – נקודה למעלה ולמטה וקו
 של יראת שמים שמחברם.
יחה ג': שיעור חומש היומי – מסירות הנפש דנ'

יחיה ו': ה"מקבל" מעורר התנשאות עצמית כמש"פיע, ולכן הוזקקו הנשיאים להעם.
יחיה ז': חובה על נשי ישראל לעשות מהבית משכן, כמו בדור המדבר.
יחיה ח': טעם על אי ראיית ניסים בזמן הזה.
 חשון בקרי"ס, והוראה מזה בעבודת המס"נ דכאו"א.
יחיה ד': חילוק בין מלחמת פרעה ומלחמת עמלק ררוצה למנוע אלו לעכב קבלת התורה והוראה ליימינו.
יחיה ה': מעלת קביעות עתים לתורה. מגבית לקרן "תורה".

תשי"ז

יו"ד שבת
יחיה א': אין עושין נפשות לצדיקים, מעשיהם הם ככרונם, ובפרט בנשמה כללית - צבור (צדיקים בינונים ורשעים) לא מת; הקשר המיוחד עם מוצש"ק, ענין סעודת ליל מוצש"ק.
יחיה ב': ביום ההסתלקות עולים למעלה כל מעשיו ועבודתו שעבד בכל תקופות ימי חייו כולל קבלת הנשיאות; ענין המס"נ בפועל.
יחיה ג': תענית וענין הפדיונות ונתינת צדקה כאשר ה"ארציית" חל בשבת. תוספת שבת ויו"ט, דוגמא להנ"ל מענין המן.
יחיה ד': פתגם אדמו"ר מהר"ש שפרנסה בזמן הגלות היא בדוגמת המן.
יחיה ה': תענוג הכי נעלה הוא חכמה, ובחכמה גופא - חכמת התורה, ובה גופא - פנימיות התורה.
 מעלת פנימיות התורה, והכרח הפצתה אפי' לאחר ימי הבעש"ט.
יחיה ו': כמו שהמן (לחם מן השמים) הי' שייך אפי' לרשעים, כן לימוד פנימיות התורה (שהוא ענין לחם מן השמים) שייכת אפי' לרשעים ואין לדחות אותם.
יחיה ז': בנוגע לאלה שטוענים שאין ללמוד דא"ח כ"א מרב הדומה למלאך ה'.
יחיה ח': ע"ד נתינת צדקה לקופת קרן תורה.
יחיה ט': פלוגתות ב"ש וב"ה תלויים ב"כח"ו'פועל', ועד"ז פלוגתתם בנוגע לר"ה לאילנות (שענינו בע"בודה "אדם עץ השדה", אהבת ישראל). תקופות חיי האדם; דצח"מ וענינים בעבודה.
יחיה י': "וישב הים... לאיתנו" - ופירושי הבעש"ט, המגיד ואדה"ז.

תשי"ח

מוצש"ק פ' בשלח, ו"א שבת
יחיה א': ענין ההסתלקות דומה לנישואין שאז נמשך כח הבל"ג, וכן הקשר בין הצדיק למקושריו הוא כאב לבנו. בהסתלקות נפעל השלימות, כי אז נוצרים ג' דורות. כל כוונת הסילוק להמשיך אור נעלה יותר.
יחיה ב': ביאור החילוק בין בחי' שבת למוצש"ק כדוגמת החילוק בין עבודת ישראל לעבודת יעקב.
יחיה ג': ניגון הניגון "צמאה כו" עך טי דורין מארקא כו" וביאר כ"ק אדמו"ר את הניגון בפרטיות.
יחיה ד': בעבר נהגו שאחר החתונה ישב החתן ממה שנים ללמוד תורה, והפרנסה הייתה מוט"ת על ההורים (משני הצדדים). צריך להשריש את מדת הבטחון ולדעת שפרנסה מהקב"ה אינה מוגבלת ב"קאלעדזש - בילדונג" וכדומה. ע"ד המנהג לגבות - ביור"ד שבת - על קרן תורה, לאלו הלומדים תורה בלי לחפש תכלית. ושכ"א יתן (בלי פרסום - במעטפה) יותר מכפי יכולתו.
יחיה ה': מחיית עמלק (שבפרשתנו) לא שייך עתה מב' טעמים: (א) בא סנחריב ובלבל כו'. (ב) אפי' כשיודעים "על אחד שהוא עמלקי, מ"מ הוא רק פרט ואינו מתייחס (האיסור) אלא על כללות האומה. וביאורו בעבודה.
יחיה ו': ההפטרה היא "ותשר דבורה" מאחר שב"שירת הים דווקא הנשים שרו "בתופים ובמחולות" דשמחתם גדלה משמחת האנשים, מאחר שסבלם ג"כ ה"ה גדול יותר, ובפרט בהגזירה דהשלכת הילדים ייאור. וההוראה מכ"ז בעבודה, שאין להתפעל מג'זירת פרעה להשליך את הילדים ליאור הפרנסה וכו'. וכל זה בזכות הנשים שמעלתם גדולה כ"כ שנוגעת

פה, כמו יתרו שהי' כהן לע"ז והוא הודה ד"גדול הוי' וגו'". צריך ללמוד נגלה ופנימיות יחדיו, להיות בקי בהל' הצריכות, בכמה סוגיות, ובכמה מסכתות בע"פ ופשיטא בחומש עם רש"י ובכל התקנות, וכ"ז באופן ד"תהיו עמלים בתורה".

גם בעולמות עליונים (עפ"י הדיוק "ותען להם מרים" – למלאכים).

שיחה ז': ההוראה מפ' יתרו – דבכדי לזכות למ"ת, לא מספיק שמבררים ומתעלים בני" בעצמם, אלא לליהם לפעול ולהעלות גם הניצוצות שנפלו בקלי-

תשי"ט

שיחה ה': "נערים פני זקנים ילבינו" למעליותא, דדווקא בנערים יכולים לפעול שאורח החיים יהי' כפי הרצוי, משא"כ זקנים – לא "מוותרים" על 60 שנות חיים באורח מסויים.

שיחה ו': ההוראה ממש"כ בשיעור היומי: (א) מה תצעק אלי (שלילה). (ב) דבר אל בני" ויסעו (חיוב). בנוגע ל'שליחות'.

שיחה ז': ע"ד "מגבית – תורה".

שיחה ח': צו השעה: "ופרצת" כ"א בעניניו, אצל תל-מיד ישיבה – בתורה, ואצל בעה"ב – בצדקה; שטות דקדושה.

שיחה ט': בגלות מצרים – שנמשך 400 שנה – נפעל ללי' גדולה בישראל (ע"י בירורים), ובגלות זה שנמ-ךך יותר, יש עלי' גדולה ביותר, אבל צריך כבר לה-תחיל ה'רכוש גדול' ברוחניות ובגשמיות ובהרחבה למטה מעשרה טפחים.

שיחה א': פי' הצ"צ על מש"כ "גדול העושה מאהבה כו' זרע אברהם אוהבי" שאם אצל הזרע יש אהבה הרי זה הוכחה שגם אצל אברהם הי' אהבה (כל מציאותו), וההוראה מעבודה זו לכאו"א.

שיחה ב': בענין ההסתלקות, והנפק"מ בין ההסתלקות משה (תענית) להסתלקות רשב"י (הילולא), ובענין הספיחים. ויש צדיקים – כרשב"י – שפועלים הולדת נשמות חדשות, וכך צריך להיות הנהגת תלמידיו.

שיחה ג': כל סדר השתלשלות הוא "בית חומה גדול", ומ"מ עיקר המכוון הוא בנתינת התורה בעוה"ז דווקא, דכאן ניכר מעלת העבודה, וזו סיבת הגלות, וכמו"כ צריך לדאוג (בעיקר) לילדים שהם הכי נמוכים וקטנים (בדוגמת עוה"ז בכל סדר השתלשלות).

שיחה ד': פירוט ההוראה ממה שאמר הצ"צ להרבנית בבקה "בעסער עסן צוליב דאווענען ווי דאווענען צו-ליב עסן" ומדוע זה נמסר דווקא לאשתו.

תשי"ב

שיחה ג': מגבית.

שיחה ד': ביאור הלשון "ששי בשבט" (ולא ו' שבט) במכתב כללי ליר"ד שבט.

שיחה ה': מעלת האמהות ונשים ובנות.

שיחה ו': הוראה מסיום סעיף י"ד דהמשך ההילולא – המשכת העצמות ע"י עבודת ישראל בתומ"צ.

שיחה ז': תחיית המתים מן התורה – כפשוטה, ומ-שיח כפשוטה.

יו"ד שבט

שיחה א': משל אדה"ז מהיהלום שבכתר המלך ששוחקים אותו שמא יכנס טיפה לפיו של הבן החו-רה; ענין 'אהבת ישראל' והפצת המעיינות לכאו"א; "לפני ה' ישפוך שיחו" – התשוקה לאלקות שלמעלה מכל המדריגות.

שיחה ב': מעלת ישראל, מעלת הרגל על הראש, מעלת אנשים פשוטים.

תשכ"א

שיחה ב': עצם הלזו שבאדם קיים לעולם עד תתחלה"מ, ופועל בהגוף גם לאחר מיתתו, ונהנה מס-עודת מוצ"ש; מוצ"ש הוא קישור שבת וחול, בדוגמת תתחלה"מ – קישור גשמי ורוחני.

שיחה ג': התעוררות החסיד בהתקשרותו לרבי יכול

מוצש"ק פ' בשלח, י"א שבט

שיחה א': ללמד ילדים גם מנהגי ישראל, קיום עם ישראל – שהוא נס – נפעל ע"י קטנים והם חומה השומרת על בני".

ד"ולדבקה בו", ה"ז פועל דביקות הגוף בבחי' מרום זהו ע"י דביקה בת"ח.

שיחה ה': ביטול קודם לכל העבודה בדוגמת צמיחת גרעין הבא לאחר ריקבון הגרעין; בכל יום זהו אמי' רת 'מודה אני', וגם בסיום כל העבודה צ"ל ביטול.

תשכ"ב

שלו אין כל תועלת מזה; העבודה ששייכת לאדם במיוחד – זו שהיא היפך טבעו. כל העבודה צריכה להיות בשמחה למרות הקשיים, ובאופן ד'ופרצת'.

שיחה ט': הסדר ד'ארבע כתות' בסדר הלימוד דכאו"א מילדות לבגרות, עד שמגיעים לדרגא החמישית שהיא למלאות רצון הבורא, דרגא זו כותב הרמב"ם בהל' תשובה ולא בהל' ת"ת כי בלימוד התורה יש מקום גם לארבע הכתות.

ייחה י': דיוקים במשנה וברייתא בסוף מס' קידר' שין – 'אמר ר' נהוראי מניח אני כל אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה וכו'.

ייחה י"א: הסדר בשליחות הוא שעם הזולת מת' חילים באופן ד"תפסת מועט". אבל כדי להצליח בזה, צריך לפעול בעצמו באופן ד"תפסת מרובה".

ייחה י"ב: עיקר תפקיד החינוך מוטל על נשי יש' ראל שלהן השפעה במשפחה. הכניסה לארץ – שזוהי הנהגת בית יהודי – מתחילה מהתוקף דאנכי דמ"ת; ושניהם (מ"ת והביאה לארץ) נעשו במיוחד ע"י נשי ישראל.

שיחה י"ג: מגבית עבור לומדי תורה.

שיחה י"ד: הביאור בדיוקים במשנה וברייתא דלעיל, המשנה מדברת בזמן של גילוי יותר. והברייתא – כשנתמעטו המוחות והלבבות.

ייחה ט"ו: רש"י עה"פ "עוד ינובון גו", ע"י שמל' מד את בנו אפי' ע"מ לקבל פרס מביא את הגאולה העתידה.

ייחה ט"ז: חת"ת, בשנה מעוברת ממלאים את הח' סרון של שנים הקודמות וכן בענין התשובה.

תשכ"ג

בחיים, דיהודי בעה"ב גם על העבר וכו', ודיוק הל' "זרעו" – שמרומז בזה כמה ענינים.

ההיות ע"י מחשבת הרבי עליו, ולכן נדרש גם עבוד' תו, ובפרט לאחר הסתלקותו.

ייחה ד': הרמב"ם מונה המצווה ד"והלכת בדר' כיו" אף שהיא מצווה כללית, משום שפועלת שינוי באדם, עליו מדרגתו הקודמת ובאופן הדליכה מגבול לבל"ג, ונפעל ע"י התקשרות חסיד לרבו, וכן המצווה

יו"ד שבט

שיחה א': אדמו"ר מוהרי"צ מכונה 'נשיא' ע"י כו"כ מישראל, וזו הוכחה שזהו ענין נצחי.

שיחה ב': ענינו של נשיא הדור – שלא יתכן שיהי' מישהו מבני דורו שלא ישפיע עליו. שמו נקרא על כל עיני הדור, והשם קשור למהותו של הנשיא, ושייך לכאו"א מבני דורו, וזו נתינת כח לכאו"א ללכת באורחותיו, ועי"ז ממשיך הנשיא ברכה לכאו"א בכל המצטרף.

שיחה ג': בני המדינה שייכים למלך בכל מציאותם, ולכן, מרידה בו נוגעת בעצם מציאותם.

שיחה ד': ביאור ע"פ הנ"ל בענין משיחת מלך בן מלך, שלאחרי שישב על כסאו אין שום ערעור מחליש את מלכותו, ולכן אינו צריך משיחה, וכן בנוגע לאדמו"ר הרי"צ נשיא דודנו, שאין המניעות ובלבולים מצד השלטונות דהמדינה היא מחלישים את נשיאותו.

שיחה ה': לידה של נשיא ישראל מועלת אפי' בדומם.

שיחה ו': סיפור אדמו"ר מהורש"ב שנתן לבנו "א ססידישע קוש" – מאמר חסידות. ענין "מה רבו מע' ייך" שמצד עצמיות שלו פועל במקום שבו יש רי' בוי נבראים שבא מצד הריחוק; בעניני גשמיות צריך להיות שמח בחלקו.

שיחה ז': ההוראה מענין 'ארבע כתות' שהיו בעם ישראל בעמדם ב'פי החירות'. שאי"צ לעבוד לפי מה שמובן בשכלו, כ"א לפי מה שאומר הקב"ה – שזה היפך טבעו – וזה מביא לקרי"ס. צ"ל "ויסעו" – להכין את העולם למ"ת.

שיחה ח': מה שרוצה הרבי, רואים בתלמידיו. סיפור מיהודי שחי ברוסיה ודאג למקוואות במס"נ למרות

יו"ד שבט

שיחה א': ביאור בענין ד'מה זרעו בחיים אף הוא

לתורה וכו'.

שיחה ז': "כל איש הישר בעיניו יעשה", ע"ד מעשה שהי' בקריאת התורה ביום זה, וכ"ק אדמו"ר הודיע שאי"ז בידיעתו ובהסכמתו.

שיחה ח': ע"ד אמירת לחיים ד"ראש השוחטים" דת"א.

שיחה ט': "אעלה את ירושלים", ובענינינו – ע"ד יהודי רוס', וכן הרוסים הדרים בכפ"ח שיהי' להם פרנסה וכו'.

שיחה י': חידוש המובא בספר גירושין להרמ"ק – מי' שבט, והשייך מזה אלינו.

שיחה י"א: הכח לכל ימי השמחה הוא משמע"צ ושמח"ת, שתוכנם "קשה עלי פרידתכם". וצ"ל 'כולנו כאחד' דאז יהי' 'ברכנו אבינו'.

שיחה ב': הסה"כ מכ"ז הוא להפיץ האור ולהמשיכו שיגדלו פירות, וללא הגבלות. ביאור בענין הנקודה שאחר תי' "בחמלה" שבמודה אני.

שיחה ג': תורת הבעש"ט עה"פ "שויתי ה' לנגדי תמיד וגו'; לפעמים צריך סיוע מיוחד שהימין (היצ"ט) לא ימוט, והרמז לזה מנגלה.

שיחה ד': ע"ד "קרן-תורה" ושהצדקות לשאר הק"ר נרנת (בקשר לשנת הק"ן וכו') לא יפגעו ח"ו בקרן זה וכו'.

שיחה ה': מאמר אדמו"ר הזקן דעוה"ב בחי' שם הוי', ומעש"ט קשור בעצמות, וביאורו דדווקא מעשה קשור בעצמות.

שיחה ו': בזכות נשים צדקניות נגאלו כו', מעלת הנ"שים שדווקא הם נוטעים בילדים את הגישה הנכונה

תשכ"ד

באופן ד"יד הגדולה".

שיחה ו': התעסקות בכל הג' קוין (בארה"ב) כולל קו התורה והתפלה.

שיחה ז': מגבית לקרן תורה.

שיחה ח': ביאור (בדברי הרמב"ם) במאמר חז"ל "משחרב ביהמ"ק אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה"; ד' אמות מורה על בחי' שלמעלה מנבראים.

שיחה ט': ב' סיפורים מאמו של בעל ההילולא (בנוגע לתורה, וצדקה) וסיפור מזוגתו הרבנית, וההוראות בעבודה.

שיחה י': ברכה לאנ"ש דרוסיה ובפרט לאלו הדרים (כבר) בכפ"ח.

מוצש"ק י"א שבט

שיחה א': הנשמה יתירה (בשבת) ביחס לגוף; נשיא ישראל ביחס לצאן מרעיתו.

שיחה ב': "ומשה הי' רועה" התבטא דווקא בצאן של גוי, ולפני מ"ת; הנשיא דואג (גם) לצרכים הגשמיים ולכאור"א, ובשמחה וטוב לבב.

שיחה ג': סיפור מדירתו של בעל ההילולא אחר נשואיו, וההוראה לכאור"א.

שיחה ד': אודות "מילתא דבדיחותא" שלפני אמירת מאמר דא"ח; ביאור בדיוק הל' אדה"ז בתניא (פ"ח) "רבא" ולא כגירסא הנפוצה "רבה".

שיחה ה': ביאור בשיחה מבעל ההילולא (בסה"ש תש"א) שהי"ד שנים הראשונים (שלאחר השחרור) ההנהגה הייתה ב"יד החזקה" והי"ד שנים השניים

תשכ"ה

י' שבט

ננשמה שיורדת בגוף, ויש ג' אופנים (א) דיים שיפ"קיעו את עצמם. (ב) שאינם יכולים 'איינקערן' לבד. (ג) לעזור גם לאחרים; וההוראה בעבודה.

שיחה ד': המשך הסיום (לעיל ש"ב); דובר ע"ד נתינת כסף בשביל חינוך הכשר.

יחה ה': המשגיח ר' מיכאל בלינער הי' אומר שכ"שלומודים חסידות צריכים לחשוב שהכוונה אליו ולא שקורא על הנעשה בשמים, וכהמשל מהישוב'ניק

שיחה א': ביום ההסתלקות מתגלה ענינו כמו שהוא במדריגת צדיק שבו ובגלוי. המאמר 'באתי לגני' כולל כל מהלך חיי האדם.

שיחה ב': סיום מס' מכות "הי' מהלכים בדרך... כיון שהגיעו להר הצופים...".

שיחה ג': פל' הבעש"ט עה"פ "יורדי הים באניות", על

שיחה ז': מגבית לקרן תורה.

שיחה ח': המשך בהסיום (לעיל ש"ב); חינוך ילדי ישראל ע"י נשי ישראל; וכשיעור חומש דיום זה – שירת מרים – והוראה בנוגע לצניעות; דובר ע"ד יהודי רוסיה.

שהגיע לו מכתב שמת אביו, והוראה בנוגע להפצת המעינות.

שיחה ו': המשך בהסיום (לעיל ש"ב) והקשר דב' הסיפורים שם.

תשכ"ז

ההרי רואים שהוא בעצמו כן מניח תפילין וכו' וכש-פועלים בשני, אסור להסתפק במועט.

שיחה ה': ביאור מאמרז"ל עה"פ "פדה בשלום, כל העוסק בתורה וכו'; חילוק בין מהדו"ק ומהדו"ב בשו"ע אדה"ז בדיני אמירת פרשת הקרבנות לפני התפלה; מגבית לקרן תורה.

שיחה ו': בארגון פעולות חב"ד צריכים ראשית כל להשפיע על השני בלי לחכות שירשם כ"חבר" כמו שנהוג בשאר הארגונים וקבוצות.

שיחה ז': ענין "ד"א קונות לו" עפ"י חסידות.

שיחה ח': התעסקות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ביהודים הנמצאים ברוס', וביום ההילולא פועל שיפרצו כל המחיצות וגדרים.

יו"ד שבת

שיחה א': ביציאתו מרוסי' אמר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שאע"פ שיש הפסק גשמי אין זה מפריע להתקשרות – וכמו"כ (וכש"כ וק"ו) עכשיו עפ"י מאחז"ל "יעקב לא מת מה זרעו בחיים וכו'".

שיחה ב': השתדלות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בב' קצ"ו וות: הן אצל פשוט שבפשוטים והן אצל חסידים ולר' מדים. וכ"ז כדי שיהי' "זרעו בחיים" וכמו שרואים את זה בגילוי עכשיו.

שיחה ג': ביאור ה'ל' "גיבורי ישראל מגיני ארץ עדת ישורון" במכתב של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מב' ניסן תרפ"א.

שיחה ד': צריכים לפעול בהזולת גם מצוות מעשיות, וח"ו לומר שחסידות מאנט רק "רחמנא ליבא בעי",

תשכ"ח

לך עמלק".

שיחה ג': עבודת היהודי במוצ"ש לפעול אור ע"י הכאה, וגם בחושך העולם, וזה נעלה מענין השבת.

שיחה ד': בין פ' בשלח (יצי"מ) ליתרו (מ"ת) מובא הסיפור ע"ד המן, כי לימוד התורה שייך לענין המן שלא יהי' דאגות הפרנסה וכו', ובה גופא כמה דרגות; ע"ד המגבית.

שיחה ה': כמו במן הי' זה מהקב"ה "אחדות פשוטה", ולאידך היה בזה ריבוי טעמים לפי רצונו של כ"א, כך גם מצינו בתורה; בדיוק ה'ל' "לא ניתנה תורה וכו'" ולא "מצוות".

שיחה ו': פרש"י על "ותקח מרים הנביאה וגו'" וביאורו בעבודה דמעלת האשה הוא כשהיא מתייחסת לאהרן.

שיחה ז': נעשה' קודם לנשמע' גם במן, ע"ד הגאולה העתידה.

ש"פ בשלח יו"ד שבת

שיחה א': עליית הנשמה היא בכל שנה ושנה "יארציט", ובפרט בשבת, וזה שייך גם אלינו – נש' מות בגופים.

שיחה ב': ביציאת מצרים התעסק משה בעצמות יוסף, וזכה שהקב"ה יתעסק עמו, וכן הי' אצל בעל ההילולא שהתעסק עם קבורת הרבנית רבקה (כי בביו לא הי' שם) וזכה שעמו התעסק הקב"ה; הע' ליות שנפעלים בכל שנה ושנה.

שיחה ג': ביאור בפרש"י עה"פ (בשלח ט"ו, כ) "ותקח מרים הנביאה – היכן נתנבאה וכו'".

מוצש"ק פ' בשלח יו"ד שבת

שיחה א': העילוי דמוצ"ש בכלל, ודשבוע זה בפרט, ובמיוחד כשזה חל ביום ההילולא של הנשיא.

שיחה ב': אצל כל צדיק ובפרט נשיא, הרי "עומד ומ' שמש" גם לאחר הסתלקותו, וזה מתבטא (בעיקר) בתורתו, ע"ד מאמר דנשיא דורנו "זכור את אשר עשה

תשכ"ח

מוצאי ש"פ בשלח, יו"ד שבט

שיחה א': ד' ענינים ביום זה: יום ההילולא, מוצש"ק, שבת שירה, הכנה למ"ת; ענין דהילולא: כל עמלו בכל משך ימי חייו מתגלים ופועלים בקרב הארץ.

שיחה ב': ענין ה"עמל" אצל כל אדם אפי' אצל אומות העולם; עמל מלאכה, תורה ושיחה אצל ישראל ואצל האומות, וההוראה שאין לקבל בדרך ממילא.

שיחה ג': המעלה שבתפלה, שלכן יש ה"א שאדם נברא לעמל שיחה (ולא לעמל תורה).

שיחה ד': ביאור המסקנה ש"אדם נברא לעמל תורה", והכרח ענין היגיעה שדווקא עי"ז באים למציאה – "יגיעת ומצאת".

יחה ה': העילוי שבעמל תורה – שגם לאחר ידי-עת המסקנה עדיין נשאר ה"א וצריך סברא עמוקה יותר לחזור למסקנה; שיחה ומלאכה שבתורה; עמל – תורה, שיחה ומלאכה שבמבצע תפילין.

שיחה ו': התנאי של בעל ההילולא לאביו בשנת תר"פ באופן קבלת הנשיאות, שתהי' "בחסד וברחמים", וההוראה לכאו"א.

שיחה ז': עמל מלאכה ושיחה שבתורה, ועמל תורה שבתורה; וההוראה שכל הענינים קשורים בתורה.

יחה ח': הגם שבמאור (הנשיאים) אין השתלש-לות, מ"מ יש לכל נשיא ענין המיוחד אצלו, ואצל בעל ההילולא הי': א) הפצת החסידות בכל השפות. ב) גם עבור נשי ובנות ישראל; השייכות (גם) לנשים במבצע תפילין.

שיחה ט': הענין הג' דבעל ההילולא ענין ישוב אה"ק מ"י כפר חב"ד, וג' אלו הם הסימנים לעקבתא דמ-שיחא.

שיחה י': ע"ד התוועדות חסידים בהמשך להתוועדות זו.

תשכ"ט

יו"ד שבט

שיחה א': ישנו הוראה כללית מהמאמר שנתן ליום ההסתלקות והוא שעיקר שכינה בתחתונים היתה; שיהודי יכול לחשוב הרי אתם המעט מכל העמים וכו' והמצב שאותותינו לא ראינו כמו בזמן המקדש וכו' ואיך תובעים ממנו שיגלה אלוקות בעולם וכו'; ועי"ז התירוץ שעיקר שכינה בתחתונים, ואינו דבר נוסף על העולם אלא שזה גדרו דהעולם גופא, רק צריך לגלות זאת, וכמובן שיש סיוע מהעולם גופא מכיון שזה הפנימיות דהעולם.

שיחה ב': כמו במלחמה גשמית דרוש ענין השמחה והוא תנאי לניצחון, כ"ה במלחמה הרוחניות דרוש ענין הזריזות במיוחד, כמו שמובא בסוף המאמר ד"אין אדם יודע עתו וכו'".

שיחה ג': הגוף אעפ"י ש"עפר אתה ואל עפר תשוב" מ"מ אינו שינוי אמיתי, היות ונשאר בו עצם לוז שנ-שאר קיים במשך הזמן שהגוף אינו קיים.

שיחה ד': הסדר בעבודת האדם במשך היום כמו בבעת הצדיקים שהורידו השכינה מלמעלמ"ט: בת-ללה תפלה – שזהו ענינו דאברהם, הראשון שסי-לק העלם וההסתר של העולם, ואח"כ משה שהו"ע תתורה, אודות חת"ת: ההכנה ליציאת מצרים והכני-

הה לארץ ישראל היתה ע"י מצות תפילין שהי' מהמ-צוות שניתנו במצרים, וכן בימינו צ"ל כן.

שיחה ה': שקו"ט במצוות תפילין של יד וראש האם סם ב' מצוות או מצוה אחת, וענינו בעבודה; בפש-טות ענין ההילולא קשור אם דבר שאינו רצוי, וכמ"ש הרמב"ם שיפושט במעשיו וכו', מ"מ אצל חסידים ררי מקשרים זאת עם ענין של שמחה, והביאור בל-וונות הרמב"ם יפחד, ידאג ויפושט במעשיו וכו' וד-ווקא מתוך שמחה.

יחה ו': הביאור מדוע אדה"ז מביא ראי' שעזי-בת החטא מספיק לענין תשובה מחושן משפט ולא ממקום אחד.

שיחה ז': מגיבתי י' שבט.

שיחה ח': ה"שירה" דגאולת מצרים בלשון נקבה היות ויש אחר' גלות משא"כ הגאולה דלעת"ל אין אחר' גלות ולכן זה בלשון זכר.

שיחה ט': הקשר המיוחד של י' שבט לנשי ובנות ישראל.

שיחה י': כל דבר כשקשור עם גשמיות נמשך ג"כ לאח"ז, וכ"ה בנוגע לכיבוש ארץ ישראל ע"י חסידות ותורת החסידות ע"י יסוד כפר – חב"ד.

תש"ד

- יו"ד שבט הגדול -

ההנקודה דמס"נ בפועל הן ברוסיה, והן בארה"ב (מצד בריאות גופו); הוראה ההולכים בעקבותיו לגלות המס"נ בחב"ד - הבנה והשגה, ומתוך הרחבה ועושר בגו"ר.

שיחה ב': הציווי על כתיבת הס"ת לקבלת פני משיח (בנוסף לס"ת שלו הפרטית) - ה' בשנת תש"ב - "בהזמן דחבלי משיח הכי נוראים", ע"ד "אעתה פרתו" מיד כשנחרב הבית. מס"נ לזכות את כלל ישראל בזה (אע"פ שידע לכתוב בעצמו סת"ם), ויכל לשלם לבדו את כל ההוצאות דהס"ת; ביאור בהגדר דתושבע"פ דברים שבע"פ אי אתה רשאי לכותבן בכתב".

שיחה ג': השליחות והתפקיד דכאור"א "מאך דא ארץ ישראל"; יסוד כפר חב"ד ונחלת הר חב"ד ע"י ששיא דודינו; הוראה מעזרא הסופר לכל מנהיג ביש"ר ראל שקודם עליו לקיים שליחותו לעשות את "בבל כסולת נקי" ואח"כ יכול לעלות לא"י; הוראה הנ"ל שייכת לכל מי שיש לו איזו השפעה במקומו ובעירו.

שיחה ד': הוראה מפרשת השבוע (שמות, יג, יד) - "בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים", דאפילו כשמצרים היתה שליטה בכיפה וכ"ש עתה שהיא "אומה שפלה" דאין להחזיר לה חלקים מארץ ישראל, אלא "גרשם" יגרשם".

שיחה ה': בעל ההילולא "טוב עיין" סלל לנו הדרך במס"נ ועכשיו מספיק רק "מסירת הרצון" (נפש); ביאור במארז"ל "מתוך שלא לשמה בא לשמה" דה"תוך" של השלא לשמה היא ה"לשמה".

שיחה ו': לאחר סיום התקופה ד"עשרים שנה שפט את ישראל" אי"ז נפסק ח"ו, ואדרבא "מבן עשרים ומעלה" עבודה דמאה (כתר) - ענין המס"נ - שהיא למעלה מעבודה דעשרים (מוחץ)

שיחה ז': סיום מס' מגילה "כל האוחז ס"ת ערום כו"י".

שיחה ח': תפקיד נשי ישראל להעמיד "צבאות ה'" קקראת הגאולה: אין בן דוד בא עד שיכלו כו' - שלי- לת "תכנון המשפחה" ר"ל.

שיחה ט': מגבית עבור קרן תורה.

יום ו', עש"ק פ' בא, יו"ד שבט, לאחר חצות

שיחה א': סיום כתיבת הס"ת לקבלת פני משיח וערכת בעש"ק לאחר חצות, בסמיכות הכי אפשר - רית לסיום תקופת העשרים שנה להסתלקות בעל ההילולא שחל בשנה זו בשבת (כבפעם הראשונה); הסתלקות משה רבינו היתה (ג"כ) בשבת, ונמצא דסיום הס"ת שלו שכתב עבור כלל ישראל חל ג"כ בעש"ק.

שיחה ב': שלוחו של אדם - כל עם ישראל המש- תתפים בהסיום בתור שלוחיו של בעל ההילולא.

שיחה ג': הזמנה לכלל ישראל ע"י אמירת מזמור "למנצח גו' יענך גו'" (כהוראת אדמו"ר מהוריי"צ) בצבור (ע"י הזקן שבחבורה), ובעמידה: מכיון שהזמן דעכשיו הוא בלתי רגיל (חושך דעקבתא דמשיחא) - יש לעשות ענין בלתי רגיל (אמירת המזמור הנ"ל עש"ק אחרי חצות); ניגוני הרביים: גלילה, אמירת פסוקי "אתה הראת", ניגון "פרזות תשב" והכנסת סס"ת לארון הקודש' (ע"י כ"ק אדמו"ר), ברכת שה- חיינו (ע"י כ"ק אדמו"ר).

שיחה ד': ע"י הסיום בטל ה"מחוסר מעשה" דהנ- תינת-כח של נשיא דורנו, ונשארו רק ה'פכים קטנים' שעל כאור"א להשלימם; ביום הילולא דצדיק - נשיא הדור' - יש לדבר רק בדברי תורה ויר"ש.

ש"פ בא, יו"ד שבט

שיחה א': הסדר בלימוד רש"י, לכל לראש "פשוטו של קקרא" ואח"כ "הענינים המופלאים" שברש"י; שא- לות בפרש"י (יג, יד) - "כי ישאלך בנך מחר".

שיחה ב': שאלות באגה"ת (פ"ח) - "אזי תוכל נפשם לשוב עד הוי' ב"ה כו' ממש"; הביאור בפרש"י.

שיחה ג': הביאור באגה"ת; הוראה מפרש"י שיש להתעסק בחינוך הצעירים הן אלו שהם בסוג ד"בנך - עכשיו" (השייכים לדור (וסגנון) הקודם) והן אלו ההם בסוג ד"בנך - לאחר זמן" (השייכים לדור (וס- גנון) אחר).

מוצש"ק ש"פ בא, יו"ד שבט

שיחה א': בעל ההילולא ה' נשיא כל הדור (ע"י שהי' נשיא חב"ד); שלושים שנות נשיאותו היו חדורים

תשל"א

מוצש"ק, י"א שבט

שיחה ד': המשך ע"ד ה"שקר" שבחוק "מיהו יהודי"; ע"ד הנזק והסכנת נפשות שנגדם ליהודי רוסי' ע"י ההפגנות עברום.

שיחה ה': השירה ד"אז ישי' משה ובנ"י את השירה הזאת כו" כתוב בל' נקבה (שירה) - משום שהשירה היתה בזמן הגלות, משא"כ "שירו לה' שיר חדש" כתוב בל' זכר (שיר) משום שהשירה תהי' לע"ל בגאולה.

ייחה ו': שמו השני של בעל ההילולא: יצחק. שענינו נו "כל השומע יצחק לי". וההוראה בענין חינוך ילדי ישראל וכפי שמצינו גם בהנהגת בעל ההילולא.

שיחה ז': סיכום הדברים בנוגע להפגנות על יהודי רוסי' ולתיקון חוק "מיהו יהודי".

שיחה ח': מגבית עבור "קרן תורה".

שיחה ט': ברכת הצלחה לעולים מרוסי' לכפ"ח, נחח"ח ושיכוני חב"ד.

שיחה י': ע"ד נשי ובנות ישראל והשייכות לפרשת השבוע.

שיחה א': מטרת ההתוועדות לפעול "אחדות" בין המתאספים. ואף ש"אין דעותיהם שוות", הרי כ"ז בנוגע לדברים גשמיים. משא"כ בנוגע לדברים רוחניים. בזה יכול להיות "אחדות". ותכלית ההתוועדות שאחדות זו, תמשך גם בעניני הרשות - ב"כל מע" שיך לש"ש". וזהו"ע מוצאי שבת - להמשיך את עניני השבת (רוחניות) בחול (גשמיות).

שיחה ב': שמו של בעל ההילולא: יוסף. ומפעולותיו עעיקריים של בעל ההילולא (ברוסי' ובארצות הברית) לקרב יהודים לתומ"צ, וזה מתאים לשמו: יוסף. כמ"ש: "יוסף הוי' לי בן אחד". שיש לעשות מ"אחר" (רחוק מתומ"צ) "בן" (קרוב לתומ"צ).

שיחה ג': אף שהתכלית הוא לפעול "אחדות", ברא הקב"ה את העולם באופן של "פירוד" דמצד התורה צריך להיות סדר בהבריאה. ע"ד "ויבדל אלקים בין האור ובין החושך". וההוראה בנוגע ל"מיהו יהודי" הבדלה בין ישראל לעמים.

תשל"ב

י' שבט

רות - התעסקות עם יהודי נוסף, בעבודתו של בעל ההילולא; (ב) לעבוד גם כאשר הפירות יהיו רק לאחר זמן רב - "שלח לחמך... ברוב הימים תמצאנו".

שיחה ד': מעלת לימוד וסיום מס' מדות (ה"הדרן" י"ל בפ"ע).

שיחה ה': נת"ל שהעוה"ז, על אף שהרשעים גוברים בו וכו', מ"מ הוא גן ופרדס ואע"פ שישאל "דויים דחופים" צ"ל בשמחה וזהו ע"י ההתבוננות בפניו ייות הדברים ודווקא ע"י יהודי אבל גוי שבא להתגייר אומרים לו שידע את מצבם של ישראל בעולם. דלגבי הגוי כ"ה באמת דאם לא יתגייר כהלכה, ישאר כך כי מציאותו לא תשתנה. אודות "מיהו יהודי".

שיחה ו': בהמשך להנ"ל - ע"ד החובה לקיים את פס"ד הרבנים ולצאת מן הממשלה.

שיחה ז': מגבית עבור "קרן תורה".

שיחה ח': סיוע לעולים שבאו לאחרונה מ'מדינה ההיא' אשר למרות מצבם כו'. למדו תורה והידרו במצוות וכו'.

שיחה ט': מעלת הצדקה (ועוד) במספר עשר. שייכות להגאולה.

שיחה א': מההתוועדות צ"ל ענין למעשה: ובקשר להילולא - הרי"ז בתורתו של בעל ההילולא, המאמר שמסר ליום ההסתלקות, החל מהתחלתו "באתי לגני" - שלא כדעת הטועים שגשמיות והחושך דעוה"ז נראים כ"עיר" ו"שדה" אלא (בעל ההילולא שנתייסר בכל מיני יסורים מודיע אשר) זהו "גן" של הקב"ה העושה פירות, לזכור שנמצאים בעולם יקר מאוד ואזי "ילך לבטח דרכו".

שיחה ב': ענין הנ"ל ניכר אצל הרמב"ם דאע"פ שהי' בעל יסורים וטרוד ביותר, מבאר (במרו"נ) עד כמה יש להביט על העולם בעת טובה, בתקוה ובבטחון, וכן בכללות עם ישראל שהם "דויים ודחופים" ואעפ"כ מצווים "עבדו את ה' בשמחה"; הכח לזה הוא ע"י שקודם ל"גני" ישנו "באתי" שהקב"ה שוכן ב"גן" זה, וממילא כל הענינים הגשמיים אינם תופסים מקום כלל דאינו מתפעל מהעולם.

שיחה ג': מעלת גן ("באתי לגני") על דירה ("לעשות לו ית' דירה בתחתונים") - (א) ענין הגידול והצמיחה, בבעבודה - העדר המנוחה ועל' באופן דעושה פי-

תש"ג

והתשוקה דבנ"י (בדורנו) ללמוד תורה.

שיחה ג': ענין נוסף שבו עסק בעל ההילולא: שעזר וסייע ליהודי רוס' בגשמיות ורוחניות. וההוראה שכך צריכה להיות ההנהגה עם היהודים שיוצאים עכשיו מרוסי' (ודלא כהמצב באה"ק).

שיחה ד': כשם ששיציאת מצרים היתה ב"יד רמה" כך יצי"מ בעבודה דכל יום ויום צריכה להיות בשמחה וב"יד רמה", וכן צ"ל בענין הנ"ל (העבודה עם יהודי רוס'י); צווה לנגן ניגון מרוסי'.

שיחה ה': ניגנו הניגון "סלושא יעורייסקאיא" (- עבודת היהודים), וביאור שייכות הניגון להמדובר לעיל (הפצת היהדות, עזר וסיוע ליהודי רוס'י); ע"ד המצב באה"ק, שמבזבזים ממון רב עבור ענינים שאין ההם כל תועלת - במקום לנצל הממון להקמת מוסד דת תורה, ועזר וסיוע גשמי ורוחני, לעולים חדשים מרוסי' וכיו"ב.

שיחה ו': ע"ד "היתר" נישואי אח ואחות; ע"ד חוק "מיהו יהודי".

שיחה ז': המדובר לעיל (ש"ד), שיש ללמוד מיצי"מ שהעבודה צ"ל בשמחה וב"יד רמה", שייך במיוחד לפרשתינו - בשלח - שמעלתה וחידושה על פרשיות דלפנ"ז - "יד רמה".

שיחה ח': ע"ד השלמת הקמת "ע"א מוסדות" עד י"א ניסן - שע"י ההחלטה בתוקף (להקים המוסדות), יבוא הדבר לפועל; בהמשך להמדובר לעיל אודות שמחה - יוציאו לאור תקליט נוסף דניגוני חב"ד, מגבית עבור קרן תורה.

שיחה ט': נתינת קנקן י"ש, עבור האסיפה בקשר להקמת "ע"א מוסדות".

תש"ד

שהופך הנה"ב, היא עצמה עוזרת לו לעניני קדושה.

ייחה ג': שאלות בפרש"י (טז, ח) עה"פ "בשר לא" כול ולחם בבוקר לשבע גו"; שאלות בהערות לזוהר עה"פ "ויוציאצ בפניו בכוחו הגדול ממצרים".

שיחה ד': ע"ד השלמת בנין "בית חנה" - ע"ש אמי מורת, שיש לזה חביבות מיוחדת.

שיחה ה': הביאור בפרש"י, ובהערות לזוהר.

ש"פ בא, י' שבט

שיחה א': השנה שנת השמיטה, ר"ה הכללי, וי"ט כסלו - ר"ה לדא"ח שניהם חלים בשבת. וצ"ל הוראה מכך (במיוחד שגם יום ההילולא חל בשבת ו'הנשיא ווא הכל' - צי ער וויל, צי ער וויל ני"ט), כשם שב-בבת העולם הוא באופן דמחשבה ומיוחד עם (הבור-רא), כך בעבודה צריך לגשת אל העולם מלכתחילה בהנחה ש"וועלט איז אלקות".

שיחה ב': הוראה מפ' השבוע "בא" - להיכנס לגמרי בתוך הענין (משא"כ "לך") וכך צ"ל כשעוסק בביורר קקליפה ("בא אל פרעה") ומאיך - "בא אל התי-בה" - דתורה ותפלה - להיכנס בפנימיות התיבות (והענין). והעיקר - שיבוא לפועל.

שיחה ג': שאלות בפרש"י עה"פ (יא, י) "ויחזק ה' את לב פרעה"; שאלות בלקוטי לוי"צ (בענין "כתוב שמי ושוי לפתחך"); ע"ד המאורע בשוויץ המוכיח עד כמה השוחד מעורר ויה"ר שיתעורר בתשובה.

שיחה ד': הביאור בפרש"י (ע"פ פרש"י לפנ"ז): הביאור בלקוטי לוי"צ; הענינים המופלאים וההוראה מפרש"י - לעבוד עבודתו מבלי להתחשב בטבע הנפש הבהמית.

מוצש"ק פ' בא, י' שבט

ייחה א': בכל התוועדות צ"ל החלטות טובות, וב-פרט התוועדות שקשורה בעל ההילולא שביקש בבהתוועדות יעשו החלטות טובות. ההחלטות צרי-כות להיות - בעניני בעל ההילולא: הפצת היהדות בכל מקום, ובפרט שזוהי עבודת דורנו.

שיחה ב': שייכות הפצת היהדות לדורנו דווקא - (נוסף על הסימנים שבתורה ע"ז) מחמת גודל הרצון

ש"פ בשלח, יו"ד שבט

שיחה א': יום ההילולא - התעלות לדרגה נעלית, וכ"ז בא בגילוי למטה, וכמו"כ בפרשתינו - "ובנ"י יוצאים) ביד רמה" - וכ"ז בפרסום בכל העולם; "ביד רמה" ר"ת: רשב"י, ובעל ההילולא ואביו.

ייחה ב': "בשלח פרעה את העם" למעליותא, שפ-רעה עוזר ליהודים לצאת ממצרים, ובעבודה: ע"י

כבר כו"כ תנאים, ובפרט בדורנו "עקבתא דמשיחא", ומתוך דברים היוצאים מן הלב; סיום מסכת כתובות. **שיחה ו':** לעורך שבכל בית יהי' קופת צדקה, סידור, חומש או תהלים ומזוזה, והטעמים שבה. השתתפות בהוצאות עבור קניית המזוזות.

שיחה ז': ביאור ענין ה"מפתח" לבית וכיו"ב.

שיחה ח': לאחד את כל בני המשפחה, ועי"ז לא יהי' נפילת הנוער מתומ"צ, וההתחלה באחדות, לשבת יחדיו בשולחן השבת. אחריות מיוחדת לזה לנשים המכניסות חום בבית, ולכן ח"ו להם לעסוק בענינים אחרים.

שיחה ט': מעלת הזהב; ע"ד הנעשה באה"ק – שנות"נים שוחד המעוור גם עיני חכמים, ועוברים על "דבר ה' זו הלכה".

שיחה י': ג' תקופות בנשיאות בעל ההילולא – עשר שנים ראשונות – עבודה מתוך מס"נ (בעצמו, ויתירה מזו, שלח אחרים למס"נ). עשר שנים אמצעיות – הפצת התורה עם הקושי ד"ויקנאו בו אחיו". עשר שנים אחרונות – התחיל הפצת המעיינות בחצי כדור התחתון. מגבית עבור לומדי תורה.

מוצש"ק ש"פ בשלח, יו"ד שבט

יחה א': מעלת אסיפת יהודים בכלל, ובפרט שמד"ברים בד"ת, ובפרט בעת רצון: מוצ"ש (הממשיך עניני שבת בחול), יום ההילולא.

שיחה ב': טעם לעשיית שמחה ביום היארצייט – מפני שזה רצון בעל ההילולא (זה נעלה יותר ע"ד העילוי ב"נעשה" לגבי "לא תעשה"); הוראה מפרשת בשלח: שהעלו משם את כל הניצוצי קדושה (ולכן אסור לחזור לשם); אין להתפעל מ"שש מאות רכב בחור, דפרעה" משום ש"בני" יוצאים ביד רמה".

שיחה ג': "ובני ישראל יוצאים ביד רמה" ולא העם ככמו ב"יהי בשלח גו' העם") – כי יהודים התע" לו בדרגא ולכן נקראים בני"; חובת ההוספה בלימוד התורה לכל יהודי כנהגת בעל ההילולא (ולמס"נ שגם קטנים ילמדו תורה).

יחה ד': הטוב שבגלות לברר הניצוצות שבכל העו"ל, וזה עבודת השלוחים בכל קצווי תבל, וההוראה לפועל.

שיחה ה': חובת "הפצת המעיינות חוצה" כפי שנהגו

תשל"ה

יו"ד שבט

בבתי ספר דתיים הוא בניגוד ל"חוקת היסוד"; לה"שתדל (מאחורי הפרגוד וכו') שהמדינה תאפשר ליהודים לצאת מרוסי'. להשתדל בהוספת עזרה לארץ ישראל, הנשק שא"י מקבלת אינה עבור מלחמה ח"ו. הכרת תודה לעיריית ניו יורק בעזרתם לבעל ההילולא ושיצליחו בכל ענינם גם להבא.

שיחה ד': כדי להילחם במלך זקן וכסיל מקבל כל יהודי בירושה (כבנו יחידו של ממה"מ הקב"ה) כח זה להיות "מלך" – שייכות ה' "ירושה" – בתורה, א"י ומלך – ביחס להקב"ה, תוקף המלוכה של יהודי הוא מהתורה – "כי מלכים ימלכו".

שיחה ה': ענין המלוכה שבכללות המצוות ובמיוחד בה'מבצעים'.

שיחה ו': הטעם לסיים עתה מס' "סנהדרין"; ביאור בסיום המס' "ת"ר רשע בא לעולם... רשע אבד מן העולם... צדיק נפטר מן העולם... צדיק בא לעולם...".

שיחה ז': אודות חת"ת, ומגבית.

שיחה ח': אודות "שירת הים" (שבפ' השבוע) והטעם שהוא מלובש באותיות ותיבות, הגם ששירה הו"ע

שיחה א': מטרת ההתאספות של כמו"כ יהודים יחד, הוא להביא – ומתוך חיות – שלום אמיתי בעולם, שהרי "כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם", ואי"ז סותר שסיבת ההתאספות היא פטירת צדיק מהעולם, דאדרבא ע"י ש"זרעו בחיים" אזי "הוא בחיים".

יחה ב': אין להסתפק בפעולות עם עצמו וצריך לה"שפיע גם על סביבתו, ומאחר ש"אדם לעמל יולד" צ"ל זה "יגע" ואזי "ומצאת", ולא להתפעל משום מני"עות ועיכובים; כשממלא תפקידו ד"ומלאו את הארץ" מתקיים בו "וכבשוה" המתבטא במלכות ונשיאות על כל הארץ. בתחלה האדם נשיא ומנהיג רק על עצמו אאח"כ על בני משפחתו, על קהילה שלמה ועד שכור"בש את כל העולם, ועד"ז ראינו בבעל ההילולא.

יחה ג': "ודרשו את שלום העיר גו' והתפללו בש"לומה" – הכרת תודה לממשלת ארה"ב שעזרו לבעל ההילולא בשעתו ביציאתו מאחורי מסך הברזל וכו'. מדינה זו מבוססת על האמונה בבורא עולם ומנהיגו ובמילא אין שום יסוד להטוענים שעזרת הממשלה

כלין מאליהם".

שיחה ט': להכין א"ע מתוך שמחה וטוב לבב ל"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

תשל"ז

(דו"ר) והר"י ידברו ד"ת בנוגע לשלימות הארץ התורה והעם.

שיחה ד': חיזוק להפס"ד שלרועה אסור לעזוב את צאן מרעיתו מהנהגת כ"ק אדמו"ר מהור"י צ' סיום מס' כתובות.

שיחה ה': החובה בלימוד הלכות, והפצת התורה בכל האופנים (רדיו וכו'). אודות חת"ת.

שיחה ו': "משה שפיר קאמרת" קאי על כל ת"ח, שלאחרי שמה "פתח" וברר את הענין, יכול כ"א להגיע לזה. ביאור בענין פתח, שבכדי לשומרו, צריך מפתח, וההוראה בעבודה בענין אהבת ישראל, ההדגש של אהבת ישראל הוא "מפתח" לכל המס' תעף (גמ"ח, ביקור חולים וכו').

שיחה ז': פעולות עם נשי ובנות ישראל וחינוך ילדים, ושאר המבצעים. מגבית עבור לימוד התורה לשמה.

תשל"ז

ענינו המיוחד של בעל ההילולא מודגש במאמר "באתי לגני" – שניתן ללמוד ביום פטירתו, שההעסקות ב"דירה בתחתונים" צריכה להיעשות מתוך זריזות; הכוונה ב"דירה בתחתונים": (א) הכוונה לא ע"מ לקבל פרס וכו' רק מצד ש"כך עלה ברצונו" – "וצונו". (ב) עבודה באופן קבוע – דירה. (ג) לימוד התורה אליבא דהלכתא ("תחתונים" שבתורה) וקיום מצוות בפועל ולא "כאילו הקריב וכו'" – ("תחתונים" שבמצוות), ובמיוחד בדור זה צריך להיות לימוד שו"ע למעשה.

שיחה ב': כשם שיש "תחתונים" בתורה – (לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא –) כמו"כ יש "תחתונים" בישראל, והם "שואב מימך" ביחס ל"ראשיכם שב" טיכם". וכמו"כ בכאו"א יש זמן שהוא "תחתונים" – כשהתינוק מתחיל לדבר; ע"ד ההשתדלות שהקטנים ימעטו בלימודי חול ויוסיפו בלימודי קודש.

שיחה ג': במקום סיום, נדבר ענין בנגלה – החילוק בין הגמ' (מנחות לו, א) ובין המכילתא (עה"פ בא יג, ט) במקור הדין דקדימת הנחת תש"י לתש"ד ואופן חליצתם.

שלמעלה ממדוה"ג. לא להתפעל מהלוחמים עם הקב"ה ב"מיהו יהודי" ובהפרעות לה' מבצעים' והוא יעשה בהם כטוב בעיניו, "השכם והערב עליהם והם

יו"ד שבת

שיחה א': ענין ההתוועדות להתעורר לפעול במעשה בפועל. הפצת לימוד התורה וקיום המצוות ובמס"נ ועי"ז יצליח, ולא להתפעל מטענות היצה"ר (אף שבא ב"טענת יר"ש").

שיחה ב': אע"פ שמדובר בהנהגת נשיא, מ"מ מכיוון שהוא נשיא, העם צריכים ללכת בדרכיו (ע"ד מה הוא רחום וכו'). ומכיון שהשתדל בפעולות ב"שער המלך" (בדוגמת מרדכי) ובידוע שנסע לעיר הבירה וכו', לכן אלו המסוגלים לזה שיתעסקו בזה, אבל בשעת מעשה צריך להיות מתנהג כהוראת התורה ומתנאה שהוא יהודי ועומד בתוקף.

שיחה ג': הוראה הנ"ל צ"ל לכל יהודי, והיא: "קדמו שקליהם לשקליך" – להתאסף ולפעול בענינים של ומו"צ, ולכן שהרבים יפסקו עכשיו (בעת ההתווע-

ש"פ בא, יו"ד שבת

שיחה א': בזמן ד'יארצייט צ"ל – "והחי יתן אל לבו". ככשהמדובר הוא ביארצייט שחל בשבת צריך להד- גיש בעיקר את הצד הטוב שבזה, וביתר שאת וביתר עוז לגבי ימות החול; יארצייט של "נשיא דורנו" שייך לכאו"א, והוא ההתעסקות בהפצת התורה לכאו"א, ובאופן של תענוג. ענין דשבת.

שיחה ב': כל שבת קשורה עם 'סדרה' אחרת בתו- רה. שבת זו קשורה עם פר' בא. וההוראה שבכל ענין (טוב) צריך להיות מונח בזה לגמרי – להיות "פנימי" – שזה הנפק"מ בין "בא" ל"לך".

שיחה ג': שאלות בפרש"י עה"פ (יב, י) "והי' לכם למשמרת גו"; שאלות בהערות לזוהר (מא, ב) "חד מיכאל בזכות אברהם וכו'".

שיחה ד': הביאור בפרש"י; בהערות לזוהר.

מוצש"ק פ' בא, יו"ד שבת

שיחה א': ענין היארצייט ("והחי יתן אל לבו") בתוקף יותר כאשר הוא חל באותו קביעות ככפעם הראשונה.

שיחה ח': אודות מגבית ללומדי תורה לשמה.

שיחה ט': ההוראה מ"בשלח פרעה את העם" שעזר להם לצאת מארצו וכן צריך לפעול על עסקני ומנהיגי (- עד למנהגי הכלל של -) המדינה שייעזרו בעניינים המביאים את הגאולה.

שיחה י': אודות האמור (בכ' כסלו) שהרמ"א סבב בקראקא להזכיר אודות ברכה אחרונה, העירוני שזה הי' בנוגע לתפלת ערבית אבל מובן שלגופו של ענין אין נפק"מ.

שיחה י"א: ביאור (להשואלים) מדוע משתמשים בביטוי "וכו", (א) כפשטות: שרוצים לקצר. (ב) "חייב אדם לומר בלשון רבו" - דאדה"א השתמש ביותר בביטוי "וד"ל". מאמרי אדמו"ר הצ"צ כלולים במק"רא, משנה, גמרא, מדרש וזהר. ואדמו"ר נ"ע השתמש ביותר בביטוי "וכו" - והוא בדיוק.

שיחה י"ב: ביאור להביטוי - השגור ביותר - "למטה מעשרה טפחים", כי בנוגע להגאולה צריך שהן מצד "מעלה" והן מצד "למטה" יהי' אפשרות לזה, ובזמ"נינו מצד 'למעלה' אין שום עיכוב, והעיכוב הוא מצד ה'מטה'. וזה רוצים להדגיש שיהי' גאולה גם "למטה מעשרה טפחים".

שיחה ד': דיוק השם "משפיע", להדגיש את אופן ההשפעה (שיכולה להיות בב' אופנים ע"ד העילוי ד"שפע" לגבי "אור"); והנקודה: שהמשפיע יצמצם עצמו לפי כלי המקבל עד שהמושפעים יהיו באופן ד"טופח ע"מ להטפוח"; בדורנו שייך גם אצל נשים בבנות למנות "משפיעה". נתינת עידוד וכח לכל משהפיע ומשפיע.

שיחה ה': דובר לעיל (במאמר) שמשנה רבינו המשיך את השכינה למטה, ע"י מ"ת ענין זה ניתן בירושה לכאו"א רק שצריך לנצלו ולעשות מהעולם משכן לו ית'; במשכן היו היריעות בחי' מקיף, והכלים בחי' ננימי, ובעבודת האדם: תפלה ותורה - מקיף, ומ"צוות - פנימי.

שיחה ו': בעמדנו בזמן ש"הנה זה עומד אחר כותלנו" ריך להתעמק בביורו הפחים קטנים' ולבטל המנג"דים ע"י ש"השכם והערב עליהם" ולא להתפעל מהם כלל. ובפרט בעמדנו במוצש"ק שאז אומר הקב"ה "אל תירא עבדי יעקב"; צריך להתעסק בכללות התומ"צ ובמיוחד בהמבצעים.

שיחה ז': בכל מקום שמקיימים תומ"צ עושים ממנו 'ארץ ישראל', ולקשר זאת לא"י ע"י ענין גשמי יסעו מכאן 5 שלוחים לחזק הישוב דצפת.

תשל"ח

בפקו"נ בגשמיות - החזרת טטחים.

שיחה ג': ע"ד שלוחים ליהודה וגליל.

שיחה ד': סיום מס' נזיר: גדול העונה אמן כו' ת"ח מרבים שלום בעולם; קשר העניינים.

שיחה ה': ע"ד השלוחים לארה"ק וחיזוק ענין החינוך; ביטול הגזירה ללמד השפה הערבית לילדי ישראל.

שיחה ו': ע"ד מגבית. חת"ת וכו'.

יו"ד שבט

שיחה א': החידוש ביו"ד שבט (ובכל מועד) בכל שנה ושנה; חידוש בעל ההילולא - ענק המעשה. ו"מצוה בו" כמו ר' חייא וכו'; ההוראה בזמננו - פקו"נ של רבים מיראלי.

שיחה ב': ההוראה לא לחכות עד שהצריך אותו יבוא לליו אלא ללכת למקומו. כסנהדרין שהי' להם לק"שור חבלים של ברזל כו' "הנשאל הרי זה מגונה"; וכן

תשל"ט

צות החינוך על כל עמי הארץ: לא רק צריכת מידע אלא **חינוך**.

שיחה ד': ענין החינוך צ"ל גם לגדולים בשנים. וגם חינוך עצמו.

שיחה ה': מגבית עבור "קרן התורה", סיום - על מס' אבות. "לפום צערא אגרא". ע"פ הלכה. השכר לפי הצער או הריחות. והקשר לבן בג בג.

יו"ד שבט

שיחה א': עיקר ההוראה מיום ההילולא - בענין החינוך. ההתמסרות וההשתדלות בזה.

יחה ב': המעלה שבענין החינוך גם דאוה"ע: הע"ן המיוחד שביסוד משרד מיוחד לחינוך ע"י נשיא ארה"ב.

יחה ג': נשיא ארה"ב צריך להשתדל להשפיע נחי-

שיחה ו': הוראה מפ' "בשלח"; עשרה מבצעים.

שיחה ז': ביאור בסיים הרמב"ם – "ומלאה הארץ גו", ע"ד ההצעה לאחד אשכנזים וספרדים.

תש"ב

יו"ד שבט

שיחה א': פתיחת התורה בב' – בברכה – ובענין האור. וקבלת התורה היתה לאחר "וישמע יתרו כו" תתה ידעתי" דעי"ז נפעל יתרון האור. והכוונה "לע" שות שלום בעולם". פתיחת התוועדות יום ההילולא (שבו התגלות כל פעולות בעל ההילולא שנקודתם הפצת היהדות) בברכת "ברוכים הבאים" למשתתפים שבאו כדי להוסיף בעניני תורה אור.

חדו לדבר אחד. "לשמש את קוני" (הערב והבוקר ביחד – יום אחד).

שיחה ד': "הדרן" על מס' ברכות. יבמות. נזיר וכרי" תות – "וכל בניך למודי ה'... ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום": שייכותו לד' הכתות בקרי"ס ("נפול יים, נעשה מלחמה, נחזור למצרים, נצווח") – בה" תאם לתוכן ד' המסכתות: ההוראה צ"ל "דבר אל בני" ויסעו", פעולה בעולם.

שיחה ב': מפתגמי בעל ההילולא "א יחיד איז א רביים" דוגמאות לזה בהלכה, וההוראה – כאו"א יכול לפ" עול בכל העולם וא"צ להתפעל מכך שנמצא בגלות והוא יחיד כו' אלא ע"י פעולותיו מכריע א"ע וכל העולם כולו כו'.

שיחה ה': תכלית כל הדברים – "המעשה הוא העי" קר" – התעוררות ע"ד המבצעים; לימוד מסברות כ"א מהד' כתות לגבי המצב באה"ק. ולפעול לקיים ציווי ששו"ע ולעמוד בתוקף כו' "שלא תפתח הארץ לפ" ניהם" ח"ו.

שיחה ג': הציווי "ואהבת לרעך כמוך" הוא מפני שכל ישראל הם גוף א' (כמ"ש בירושלמי) ועד"ז צ"ל בע" בודת כאו"א שכל עניניו – כולל מצוות ל"ת והעבודה "בכל דרכיך דעהו" (שהם בדוגמת "לילה") – יתא"

שיחה ו': ע"ד שיעורי חת"ת; הדגשה בכל עניני ההילולא בשנה זו – "וייה בשלשים שנה"; מגבית עבוד "קרן תורה" והקב"ה יברך בעשירות כמ"פ ככה.

תשמ"א

יו"ד שבט

שיחה א': "הסתלקות" – עלי' ולא סילוק; נהוג להוסיף בתורה ובצדקה, ואע"פ שזהו לאחר י"ב חודש, בכ"ז פועל על הנשמה, כי יש עלי אחר עלי' כל יום, ובכללות – פעם בשנה; כ"ז משפיע על כל העולם כולו (ובהוראת התורה ע"ד ז' מצוות ב"נ).

לליות בתפקיד – ועתה, בארה"ב, עלי' בתפקיד הנ" שיא לאחר הבחירות; הכרת תורה לנשיא הפורש – שאין משמעה ח"ו חרטה מהמחאה כו' נגד חוזה "קעמפ דייויד"; ע"ד הסיוע לבתי-ספר דתיים; לאחר הבחירות – הנשיא הוא גם נציג המיעוט ועליו לדאוג לצרכיהם; ע"ד קיום ז' מצוות ב"נ.

שיחה ד': "הדרן" על מסכת הוריות – ביאור החי" לוקים סיני ועוקר הרים, ובענין המינוי דמלך כו' – ביאור בענין המשיחה כו' ע"פ נגלה וכו' – בפנימיות הענינים.

שיחה ה': ביאור ההוראה משיעור היומי בחומש (חמישי דפ' בשלח) – "ויבואו אלימה כו" הסיבת הצירוף ד"אלקים" (גבורה) לחסד. הפיכת החושך לאור; בענין ברהמ"ז על הלחם משא"כ על (הלחם הרוחני –) תורה; הפרנסה היא באופן ד"לחם מן השמים" ואין לעסוק בתחבולות כו'; ע"ד שיעורי חת"ת; מגבית לצדקה והתעוררות ע"ד המבצעים.

שיחה ב': עניני העלי' שבנשמה מודגשים יותר בנשיא בישראל; ענין מיוחד בבעל ההילולא שעבודתו היתה הן בתורה והן בגמ"ח (בכל התקופות כו'); הדברים ההתוועדות כוללים הוראות שונות וכאו"א יכול למ" צוא השייך לעבודתו, ולא דוקא על אתר אלא ע"י תתבוננות כו'; סיפור ביקורו של בעל ההילולא בפ" טרבורג, לשם השתדלות בצ"צ, והי' לבוש ב"פוסער מאנטל" וההוראה – ע"ד הזמן הדרוש לעוסק בצ"צ לבל ישקע בעניני העולם.

שיחה ג': מלבד העילוי באדם (מזמן לזמן כו') ישנם

תשמ"ב

יו"ד שבט

וגמ"ח; השמחה פורצת את כל הגדרים וההגבלות שבעבודה, ועי"ז העבודה היא בתכלית השלימות ("בכל מאדך"); העבודה בשמחה בזמן הגלות היא הכנה לשירה העשירית לעת"ל.

שיחה ה': הטעם שאדה"ז מביא הפי' הפשוט ד"אליו ולא למדותיו" (דלא כפי' הבעש"ט והפרדס) – כי פי' זה שייך לכאו"א מישראל, ובענין הקב"ע (תפלה) אין מקום לחילוקי מדריגות, וכמודגש בענין ד"המעשה ווא העיקר". עבודת בניית המשכן – דוקא מדב"רים גשמיים הנלקחים מביזת מצרים, "תרון האור מן החושך" (כפי שמצינו ב"תרו"ע"תה ידעתי כי גדול ה' גו'"); וזהו הענין ד"המעשה הוא העיקר" – קיום התומ"צ בגשמיות דווקא, ולא רק במוח ובלב; ולכן נקראים בני"גוי אחד בארץ" – שממשיכים בחי' "אחד" ב"ארץ".

שיחה ו': הדרך להמשיך בחי' "אחד" ב"ארץ" – עי"ז שהעבודה היא באחדות ("כל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעהו"); ועי"ז מתגלה ענין אחדות בישראל. הדגשת השייכות דבנ"י וא"י בדר"רנו זה – שישנם שטחים מא"י שניתנו לבנ"י עי"ז נסים גלויים; הדרך היחידה להגיע לשלום אמיתי – כאשר הולכים בדרך התורה, וממשיכים להחזיק בשטחים אלו. קניית אותיות בס"ת הכלליים; מגבית עבור "קרן תורה".

שיחה ז': סיום על מסכת שבת. טעם בחירת מסכת זו – כי ת"ח, ובפרט נשיא, נקרא "שבת"; הבהלי מו"סיף על המשנה "פוקקין ומודיין וקושרין בשבת" שאינו אלא לצורך מצוה; וי"ל דהירושלמי חולק, ולכן בביאה המשנה ב' דוגמאות (מטלית ומקוה), ומש"וה ג' הדברים זל"ז; סברת הפלוגתא (שלכאורה דלא כסברתם בכ"מ, שהבהלי מתחשב בהווה והירושלמי בעתיד) – כי בבבל, "במחשכים הושיבני", יש יותר מקום לגזור. עי"ז העסק בעניני שבת זוכים ל"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים". מגבית.

שיחה א': עצם העובדה שיהודים רבים מתאספים ביחד בקשר ליום ההילולא (אף שכבר עברו מאז 32 שנים, זמן קצר לפ"ע המאורעות שאירעו בשנים אלו), ובאופן ד"מוסיף והולך" משנה לשנה – מוכיח שענין זה שייך גם להווה, כיון שעניניו של בעל ההילולא נמשכים גם בהווה ובאופן של הוספה, פירות ופירי פירות וכו'. עי"ז כללות העבודה בעניני תומ"צ זוכים לגאולה האמיתית והשלימה.

שיחה ב': ענין החיים ("זרעו בחיים") הוא דווקא כאשר כל חלקי הגוף הם חיים (כולל – בתנועה של ממחה וגידול); ובעבודה – כל סוגי העבודה (הן בע"ניני קדושה, והן "בכל דרכיך דעהו") שהאדם עוסק בהם (הן העיקריים, והן אלו שאינם עיקריים כ"כ) ל"ל בשלימות ומתוך חיות. גם אלו שעיקר התעס"קותם עם אינם יהודים – גם בזה הנהגתם צ"ל באופן ד"לשם שמים", דהיינו – לפעול עליהם שיקימו ז' צצוות בני נח, וכיו"ב. עי"ז הנהגה באופן האמור ז' כים עוד בזמן הגלות לקיום הענין ד"ולכל בני יהי' וור במושבותם", ועד לקיום הענינים המדוברים בפ"רשתנו – "בשלח גו'", "ובנ"י יוצאים ביד רמה", "אז ישיר גו'" (דקאי אלעת"ל).

שיחה ג': בעמדנו ביום ההילולא השלושים ושתים – מודגש במיוחד ענין ההתקשרות לנשיא ישראל, ההוא "לב כל קהל ישראל". התחלת וסיום התורה באותיות ל"ב – כי התורה היא ה"לב" ד"ישראל (הסיום בתיבת "ישראל") ודכל הבריאה (ההתחלה בתיבת "בראשית"). ענינם של סה"ת הכללים – האחדות דכל בני"גוי"ז זוכים לגאולה, כמ"ש דביאל"ז ובעת ההיא גו' כל הנמצא כתוב בספר.

ייחא ד': הדגשת ענין השירה והזמרה בשיעור תה"לים היומי ("פדה בשלום גו'", "זואני אשיר עוזך גו'") בבשיעור חומש היומי (שירת הים). הדגשת ענין הש"מחה בעבודת האדם – בג' הענינים דתורה עבודה

תשמ"ג

יו"ד שבט

שמחה וחיות בעבודת ה'.
ייחה ב': (א) ניצול מרבי של כח השכל, ולא להס"תפק בידיעת המסקנא בפועל; החידוש דמ"ת ביחס להנהגה דמצרים – לימוד התורה בהבנה והשגה אצל

שיחה א': תפקידו של כל יהודי לפעול בכל הבריאה, ובפרט כאשר מתאחד עם יהודים רבים – מעלתה של "התוועדות"; התוועדות ביום ההילולא – תוספת

ייחה ג': ביאור פתגם בעל ההילולא "אמריקה אי-ננה שונה" – כאשר מתבוננים בעיקר עינינו של בעל ההילולא – ומשמעותו המעשית של פתגם זה.

שיחה ד': (א) מגבית עבור "קרבן תורה" (ב) סיום מסכת עירובין – בירושלמי ובבבלי.

שיחה ה': שיעורי חת"ת ומבצעים.

כאו"א (מישראל. ב) הבנת המושכל לאשורו – רק ע"י התבוננות בשורש ומקור הראשון, ואז נשללת סטי' מאמתיות הענין. ג) החדרת תודעת האמונה בבורא העולם – יסוד החינוך לצדק ויושר: האיסור להזכיר אודות בורא העולם בכתלי בתי ספר ממשלתיים – שלילת חופש הדת, תוך כדי סילוף משמעותה של "חוקת היסוד".

תשמ"ד

ש"פ בשלח, יו"ד שבט

ייחה א': התחלת ההתוועדות דיום ההילולא – בלי-מוד אגה"ק סי' ז"ך וכ"ח, מתוך ספר התניא שנדפס בערב יום ההילולא, במקומו של בעל ההילולא – שכונת "קראון הייטס".

שיחה ב': "קראון הייטס" – כתר עליון, כלומר, ג' הכתרים כתר תורה (לימוד התורה), כתר כהונה (אהרן הכהן – אהבת ישראל ואחדות ישראל), וכתר מלכות (אמונה בביאת מלכא משיחא), ונוסף לזה – "כתר שם טוב עולה על גביהן".

שיחה ג': שיעור חומש היומי – שני המאורעות שהיו

שיחה ד': שקו"ט אודות המנהג דסיום מסכת – ביום ההילולא שחל בשבת, וכדי לצאת י"ח מנהג זה – הביאור בסיום הירושלמי בדבר טוב. שאלות בפרש"י (טו, יז) – "מקדש אדני כוננו ידיך". שאלות בלקוטי לוי"צ (סוף פרשתנו) – שבת מיני' מתברכין כולהו יומין. הביאור בפרש"י עה"פ "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשוננו". חלוקת בקבוקי משקה מהתוועדות זו – בקשר להתעוררות והוספה בהפצת היהדות, ע"י המבצעים הידועים.

שיחה ג': שיעור חומש היומי – שני המאורעות שהיו

תשמ"ה

שיחה א': שיעור חומש דיום ההילולא (עמו צריכים לחיות – כמו אויר לנשימה) – "לחם מן השמים" לכאו"א מישראל (גדול שבגדולים וקטן שבקטנים) בשווה, הן בכמות – "עומר לגולגולת", והן באיכות – "כצפיהית כדבש". וההוראה – הפצת המעיינות (בשליחותו ובכוחו של 'אתפשטותא דמשה' – נשיא הדור) – חוצה לכאו"א מישראל.

שיחה ב': שמו של בעל ההילולא – "יוסף יצחק": "יוסף" – "יוסף ה' לי בן אחר", לעשות מ"אחר" "בן". "יצחק" – "כל השומע יצחק לי", לשמח יהודים.

שיחה ג': (א) שאלות בפרש"י (טו, טו) – "אלופי אדום אילי מואב". (ב) לקוטי לוי"צ (ע' סא) – הצורך לכלול את עצמו עם הציבור. ג) שיעור היומי ברמב"ם – "כל דבר שזה נהנה בו ואין חבירו מפסיד ואין חסר כלום, כופין עליו": ההשתדלות בעשיית טובה ליהודי, ענין

הצדקה – גשמית ורוחנית, ובאופן שדואגים לכאו"א מישראל, כדברי הזהר שצריך לכלול את עצמו עם כלל ישראל. ד) החיבור ד"יוסף יצחק": העבודה ד"יוסף" באופן ד"יצחק" – מתוך חיות, ובדרכי נועם. ההעבודה ד"יצחק" באופן ד"יוסף" – שמלבד השמ"ח לפ"ע מצבו בהווה, פועל בו העילוי ד"יוסף", ואז השמחה ("יצחק") באופן נעלה יותר.

שיחה ד': התחלת שנת ה"ו ליום ההילולא – שלימות העבודה, בתכלית התוקף והגילוי. המשך "הנחה" במחירי ספרי קה"ת – עד ט"ו בשבט. הש"ת תתפת בסכום סמלי לכל א' מהשלוחים, וחלוקת בקבוקי משקה.

ייחה ה': חלוקת משקה עבור ה"מלוה מלכה" הק"ש שורה עם נשי ובנות ישראל, וה"מלוה מלכה" של ה"וועדה לדוברי עברית".

שיחה ו': הביאור בפרש"י.

תשמ"ו

יו"ד שבט

בזמן הכי קטן - כהרף עין - נעשה שינוי מן הקצה אל הקצה - ממצב של גלות, למצב של גאולה, "ביד ממה", ובאופן ד"בשלח פרעה את העם". וכמו כן בי יינו אלו - "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפ-לאות".

שיחה ד': "הדרך" על מסכת ראש השנה: החילוק בין "בכח" ו"בפועל" בהתחלת המסכת - פלוגתת ב"ש וב"ה בנוגע ל"ראש השנה לאילן", אי אזלינן בתר בכח או בתר בפועל; ובסיום המסכת - מלכיות וזכרונות, בכח, ושופרות, בפועל.

יחה ה': תקנותיו של בעל ההילולא - שיעור רי חת"ת, וכללות העבודה דהפצת המעיינות חוצה, תתוככי הפצת התורה והיהדות, ובמיוחד - בנוגע לז-ננים, "צבאות השם", ו"בתי חב"ד". לייסד קרן גמי-לות חסדים בכל "בית חב"ד". מגבית צדקה.

שיחה ו': שיעור היומי ברמב"ם - הכספים והדינין אין להם שמירה אלא בקרקע. סיום ההתוועדות - בניגוני שמחה.

שיחה א': ההוראה שיש לקחת מההתוועדות דיום ההילולא - בהתחלת המאמר דיום ההילולא: "לגני לגנוני... עיקר שכינה בתחוננים היתה" - לפעול שהעולם יהי במצבו האמיתי, "דירה" ו"גן" להקב"ה.

שיחה ב': הוראה נוספת מסיום וחותרם המאמר: "מי הוא היודע עתו וזמנו", "לכל אדם... זמן קבוע דימים יוצרו", ולכן, יש להתחיל במעשה בפועל תיכף ומיד. עשיית העולם "דירה" ו"גן" להקב"ה - גם בתקופתנו ו, כאשר העולם כולו נמצא במצב של מהומה, ני-גוד והתנגשות של שני גושים, שכן, דווקא בתקופתנו זה נתגלה החידוש, שע"י כמות הכי קטנה ("אטום") ניתן לפעול שינוי עיקרי בעולם כולו, ע"י פעולה של אדם אחד, שמתבטאת בלחיצת כפתור בלבד - תוכן פס"ד הרמב"ם ש"כל אדם", ע"י "מצוה אחת", ביכלתו להכריע את העולם כולו לכף זכות, ולפעול "תשועה והצלה".

שיחה ג': הוראה מסיפור פרשת השבוע, פ' בשלח:

תשמ"ז

שיחת יו"ד שבט

סיום הרמב"ם - הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר.

תוב "לא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים וגו' כי אמר אלקים פן ינחם העם וגו'" - בענין "איני מבקש כו' אלא לפי כחן".

שיחה ג': (א) הצורך לפעול על אוה"ע שיהיו במצב ד"לשבת יצרה" אע"פ שמסימני הגאולה הוא ד"מלכיות מתגרות זו בזו. (ב) התעוררות ע"ד בתי תורה, תפלה וצדקה וע"ד "עשה לך רב".

יחה ד': התעוררות ע"ד שיעורי חת"ת ומגבית לצ-דקה.

שיחה א': התחלת ההתוועדות בברכה (גם) מלשון ממשכה. שתהא פעולה נמשכת, אע"פ שיום ההיל-לא קשור בהסתלקות שהיא, לכאורה, היפך הברכה - בפנימיות זהו דבר טוב וברכה. ובפרט בהילולא דצדיקים.

שיחה ב': הוראה מפ' השבוע - "ויהי בשלח פרעה את העם" מפני ציווי הקב"ה - אודות ההשפעה על ווה"ע לקיים ז' מצוות בני נח. הוראה מהמשך הכ-

תשמ"ח

משיחת ש"פ בא, ד' שבט

וועדות הקשורה עם נשיא הדור, בשבת, פ' שירה; להוסיף בהליכה בדרכיו ואורחותיו של בעל ההילולא, ובמיוחד באהבת ישראל ואחדות ישראל; כשיהודים נועדים יחדיו ישתדלו בטובתם של יהודים נוספים - ע"י שליחות-מצוה לצדקה; "הדרך" על מסכת שבת ע"פ פנימיות התורה - הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר.

שיחה ד': (א) שאלות בפרש"י (ריש פרשתנו) - "ויהי בשלח פרעה גו' ולא נחם". (ב) חלוקת משקה.

שיחות א"ב: יש להתכונן ליום ההילולא דעשירי בשבט - ע"י ההליכה בדרכיו ואורחותיו. המרומזים בשמו; לערוך התוועדויות בכל מקום. הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר.

שיחת ש"פ בשלח, י"א שבט

יחות א"ב ג': הדגשת אחדותם של ישראל בהת-

שיחה ה': (א) שאלה וביאור בפסוק (ז, ב) "תנו לנו מים". (ב) הביאור בפרש"י – "ויהי בשלח פרעה וגו' ולא נחם". (ג) לקוטי לוי"צ (ע' סב) – "אשרי משכיל

תשמ"ט

ש"פ בא, ח' שבט

שיחת י"ב שבט - יחידות" כללית לאורחים שיחיו
שיבות הפתיחה בברכה ("ברבנו אבינו") כש-
מתאספים כו"כ יהודים ממדינות שונות – "כולנו
כאחד"; שייכות הפעולה דשנת הארבעים – לעמוד
לל סוף דעתו של רבו – לר"ה לאילן המורה על צמי-
הה וגידול; הנתנית-כח המיוחדת של נשי ישראל לפ-
עולות בכיוון של צמיחה וגידול (כתוצאה מזה שיש
להם תוספת רגש וחום כו') וזכותן בהבאת הגאולה;
התעוררות לניצול הנתנית-כח המיוחדת של שנת
הארבעים וגודל הפליאה בכך שמישי צדקנו עדיין
לא בא; הסיום – בשליחות מצוה לצדקה.

שיחת י"ד שבט

התחלת ההכנה ליום הש"ק, "ראש השנה לאילן",
ההשלימות דעשירי בשבט – בערב שבת, זמן סגור
לה לעבודה באופן ד"לחם משנה", "כפלים לתושי";
לפרסם בכל מקום ע"ד הענין ד"שליח עושה שליח",
ובפרט בנוגע לשלוחים הרשמיים; הסיום בצדקה.

משיחת ש"פ בשלח ט"ז שבט

ראש השנה לאילן, צמיחה, בחודש שבט דוקא –
כנגד שבט יוסף, הוספה וצמיחה תמידית, וכנגד שבט
אשר, תענוג, שפועל הרחבה וצמיחה, שמהם ועל
ידם נמשך ענין הצמיחה בכל ישראל. הדגשה מיוחדת
בדורנו זה – שהעשירי בשבט הוא יום ההילולא
דיוסף שבדורנו, ופעולתו בכל הדור – "יוסף ה' לי
בן אחר", פעולת הצמיחה גם ב"אחר", לעשותו "בן
מיין", אילן ופרי דארץ ישראל – כי "לציון יאמר איש
ואיש יולד בה", תוכן מזמור תהלים ד"א ניסן ("נשיא
לבני אשר") דשנת הפ"ז.

תש"ן

ה' שבט

תחלת ההכנות ליו"ד שבט – ארבעים שנה – מקמי
שבתא שממנו מתברך יום זה.

ש"פ בא, ח' שבט

שיחה א': העילוי דארבעים שנה – "נתן ה' לכם לב

ללימות בהענינים שלמעלה מהמוחין. שייכות לשי-
עור חומש היומי – "ובני ישראל יוצאים ביד רמה",
"בריש גלי". הוספה בצדקה.

אור ל"א שבט

חלוקת ספר התניא (תושב"כ שבחסידות) בקשר לזה
"קאי איניש אדעת' דרבי" החל מ"אחד עשר לחו-
דש".

תשנ"א

ררידת המן והבאר, ומלחמת עמלק – התגלות מלכו-
תו של הקב"ה בעולם. ושייכותם לפרשת יתרו – "מה
שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק",
"עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלקים". הדגשה
מיוחדת בדורנו זה בשייכות ליום ההילולא דעשירי
בשבט – גמר ושלמות עבודתו של בעל ההילולא
וגילוי מלכותו של הקב"ה בעולם ע"י הפצת התורה
והמעיינות דפנימיות התורה חוצה. השייכות לחמשה
עשר בשבט. ר"ה לאילנות, "כי האדם עץ השדה" –
לא רק עבודה המוכרחת, אלא גם באופן של תענוג.
ללימוד וההוראה בימינו אלה – בני"ה הם למעלה מה-
טבע, והקב"ה שומר עליהם בכל מקום, ובפרט בארץ
הקודש, ולכן יש להתחזק בבטחון ובשמחה, ולהוסיף
בכל עניני תומ"צ: חלוקת המאמר ד"ה ברוך שעשה
נסים, והוספה בצדקה. הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר.
המשך לשיחות הנ"ל. חלוקת משקה.

תשנ"ב

דבר מ' שנה": הכוונה בזה היא כדי שהגילוי ד"אחד
ששר יום מחורב" (שהו"ע "בשלח פרעה", "דאתפ-
יעו כו") יומשך בפנימיותם; השייכות לפרטי הפ-
רשיות – הליכת בני ישראל במדבר (בירור הניצוצות
ד"מדבר העמים" בדרך מלמטלמ"ע), מלחמת עמלק
(בחי' י"א דלעו"ז) והודאת יתרו ("יתר פרשה אחת"
בחי' "אחד עשר"); וי"ל שכ"ז הוא הכנה להשלי-
מות דמ"ת לעת"ל (משא"כ במ"ת הי' בגילוי רק בחי'
עשר). השייכות להענין דשבת שירה: שיר ענינו עלי,
שכל העליות נכללים בשם מ"ב, כנגד המ"ב מסעות
שבמדבר העמים; ועי"ז באים ל"שיר חדש" לשון זכר
– שגם בהעל"ל מלמטלמ"ע מודגשת בעיקר הדביקות
למעלה (מלמעלמ"ט). השייכות לזמן קריאת פרשיות
ללו – חודש הי"א (שבט), ובו גופא באים מיום הע-

לצדקה במספר ארבעים. הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר.
ע"ד ההכנה לחמשה עשר בשבט. חלוקת משקה.

ליל יו"ד שבט

"ויהי בארבעים שנה – הוספה בהפצת המעיינות
חוצה בריבוי מופלג. "לב לדעת ועינים לראות ואזנים
לשמוע" – ג' בחי' חב"ד, שלימות המוחין (ועי"ז –
ששלימות בכל הענינים עד למעשה בפועל), ועד לה-

ש"פ בא, ד' שבט

פרשת יציאת מצרים – "בא אל פרעה" – שירת
וביטול פרעה שהיא עיקר הענין דיצי"מ, ועד שנרמז
בה השלימות דיצי"מ בהכניסה לארץ במצות תפילין
שבסיום הפרשה; "בא אל פרעה" – השבירה והביטול
דמצרים ובבל כו' – בעבודת האדם; השייכות ליום
ההילולא דעשירי בשבט – עבודתו של בעל ההילולא
בבירור התחתון, "בא אל פרעה"; ההוראה בפועל –
הכנות מתאימות ליום ההילולא; המאורעות דימים
האחרונים – סימני ביאת הגאולה – הוגה ע"י כ"ק
אדמו"ר.

חלוקת משקה.

ש"פ בשלח, י"א שבט

תוכן הנסים שבפרשת השבוע: קריעת ים סוף,

ליל ד' פ' בשלח, יו"ד שבט

קיום הענין ד"שני המאורות הגדולים" בגאולה
העתידה; חלוקת שטרות לצדקה.

יום ה', י"א שבט, וש"פ בשלח, י"ג שבט

מעלת הקביעות דיו"ד שבט ביום ד' – נתלו
המאורות, התחלת ההכנה לש"ק כמודגש באמירת
"לכו נרננה" (בפרט בשייכות לשבת שירה), והשייכות
ט"ו שבט (שחל בתוך ג' ימים לש"ק). הנקודה המ-
ותפת דפרשיות בשלח ויתרו – הכנה למ"ת (שלי-
מות יצי"מ, והודאת יתרו "עתה ידעתי גו"), כולל
השלימות בזה לעת"ל (בשלח – "מקדש אדני גו")
ומלחמת עמלק, יתרו – רמז להיתור בתורה לעת"ל).
ייאור הענין ד"ולא נחם גו", "נשאם הקב"ה דרך המ-

אשה. השייכות לפרשת בא: "בא אל פרעה", "דעייל ל' קוב"ה כו' להדרגא ד"אתפריעו כו' כל נהורין" (בדוגמת העל' שבזמן ההסתלקות) - בשייכות לנשי ישראל, שא' המצוות העיקריות שלהן היא הדלקת נר שבת ויו"ט. השייכות לפרשת בשלח: "ותקח מרים הנביאה גו'" - שירת הנשים מתוך שמחה יתירה, לפי ערך גודל המרירות שלהן על הגלות ("מרים על שם המירור"); ההפטר (הקשורה עם ענין הגלות) - שירת נשים דוקא, ובפרטיות - "אשת לפידות" (הארת המקדש דכאו"א מישראל ועי"ז העולם כולו), "יושבת תחת תומר" מעלת הצניעות ההוראה לנשי ובנות ישראל בדורנו: הוספה בעניני העבודה שלהן ההתאם להנהגת הרבניות הצדקניות; ובפרט בע"יין השירה - שביחד עם המרירות על אריכות הג' לות ישנה כבר ברגעי הגלות האחרונים השירה על הגאולה. הוגה עי"ז כ"ק אדמו"ר.

שירי ליום י"א (ומזה באים אח"כ לימים אח"ד, י"ד וט"ו - ר"ה, לאילן); ובפרט בדורנו - שיר"ד שבת הוא יום ההילולא, ובשנה זו - שנת המ"ב, כנגד שם מ"ב שעל ידו נעשים כל העליות. הוראות בפועל: השלמת הענינים השייכים ליום ההילולא - לימוד תורתו והליכה באורחותיו; המשך ההתוועדויות דיום ההילולא; עבודת התפלה באופן של שירה; עריכת התוועדויות בט"ו שבשט. גמר ושלמות הצמיחה ד"צמח שמו". הוגה עי"ז כ"ק אדמו"ר.

ש"פ בא (ו' שבט) וש"פ בשלח (י"ג שבט).

הטעם להתעסקותו היתירה של נשיא דורנו עם נשי ובנות ישראל - מצד קדימתן לאנשים (בזמן ובמעלה) במ"ת ובנדבת המשכן, ושייכותן להגאולה; וכמודגש במאמר יום ההילולא (שהוא והמשכו יצאו לאור לרגל "יארצייט" של נשים צדקניות) - "באתי לגני אחותי כלה" (שלימות עבודת כנס"י שבדוגמת

לקוטי שיחות

כותב מכתבי אביו אדמו"ר נ"ע / היה טלפון בין חדרו לחדר אביו אדמו"ר נ"ע / היה בביהכ"ס דמהר"ל בפראג / בשנת האבילות היה אומר שורות תניא חחר משניות / אמר שבתפילות שאין אומרים תח" נון אין מכים על החזה בסלח לנו. / פעם קנה לו אביו אדמו"ר נ"ע מתנה כו' / בעניין הנחת ד' זוגות תפילין / ציצית מכונה / לא דייק לומר על השל"ה "הקדוש" / סיפר מהצדיק מרוז"ן אודות חלום יעקב שאין משיבין על החלום / מעלתו של אדמו"ר הרי"צ על שאר גדולי ישראל / ביו"ד דחת"ק בשנה לפני הפטירה - בכתב אשורי / בגמרא, בשעת פטירתו של רבי אמר כו' נר כו' במקומו כו' / רצונו של אדמו"ר הרי"צ לנסוע לא"י / חסיד כשבא לרבי הוא שבת אצלו / הכל (ההסתלקות) רמוז בהמשך ההילולא / הצעה לחזור המאמר דיום ההילולא.

חלק ד - הוספות

ייאור סעיף יו"ד בהמשך ההילולא בעבודה / הל' וון "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" / חיזוק ההת' קשרות בקשר עם יום ההילולא.

חלק ו

יו"ד שבט: הרמז ד"מעשיו תורתו ועבודתו" של בעל

חלק א

בא - יו"ד שבט: תוקף המס"נ דבנ"י בזמן יצי"מ. ששחטו העי"ז של מצרים, ענין אכילת מצה בעבר-דה-ביטול. חידושו של אדמו"ר הרי"צ בתור נשיא - פועל ממש ובהתפשטות. הקשר דיו"ד שבת ומס"נ דנחשון בן עמינדב, סיפור בכייתו של הרי"צ בשעת בברית ופתגם אדמו"ר מהר"ש, סיפור הנשיקה חסי' דית שנשקו אדמו"ר (הרש"ב) נ"ע, רצונו של אדמו"ר (הרש"ב) נ"ע לנסוע לא"י ולהשאיר את החסידים בידי הרי"צ כשהי' בן י"ז.

חלק ב - הוספות

יו"ד שבט: היארצייט הראשון; אם יש זמן לאחר ייתה / קיום שליחויות בעל ההילולא / קבלת הנ' שיאות / סיום הש"ס במשנה, מחלוקת ב"ש וב"ה בענין חלות דבש, ב"ש אזלי בתר מחשבה. ולע"ל הלכה כמותם / קבלת נשיאות בחסד וברחמים / ב' אופנים בימי הילולא, מרירות ושמחה.

ייפורים עי"ד אדמו"ר הרי"צ: תוארים שכתב במכ' תביו / קיבל סטירה מאביו כו' / ה' מעתיק כתבי אדמו"ר מהר"ש / אביו אדמו"ר הרש"ב נ"ע ציוהו לפעמים להכנס לחדרו וללמוד כמה הנהגות / היה

כות למסייע בעבודת הק' / ע"ד סיום משניות ליום סיום הקדיש וסיום מס' לקראת היאצ"ט; ביקור על קבר האב בתוך שנת האבלות; נוסח "מענה לשון" על קברי אבות וכו' / סגולת יום ההילולא עבור השייכים אליו / פירוש "אז נדברו גו' ויכתב בספר זכרון גו'"; התוועדות ביום ההילולא / יום סגולה להולכים באורחותיו / התחלת השנה החמישית מההילולא / הוראה לנשי חב"ד לקראת יום ההילולא החמישי / הוספה בהפצת המעינינות; היחס למנגדים / רמזים על יום ההילולא מהכתוב "השבט העשירי יה' קודש לה" / הוראות לנשי חב"ד לקראת יום ההילולא / גם בעלות נשמתו השמימה מעורר רחמים רבים / התעוררות בלימוד תורתו / החלטה טובה לקראת יום ההילולא ותוקפה / מעלת העבודה במוסד אהלי יוסף יצחק / ברכות לפועל במוסדות בעל ההילולא / מעלת השתתפות בהתוועדות יום ההילולא, וראי' ע"פ גולה מאמירת קדיש / ההכנה ליום ההילולא / ענין פתיחת האוצרות בד"ה באתי לגני / עליית נשמתו ופועל בכל הקשורים אליו / סגולת היום / דיוק הלשון "מה זרעו בחיים כו" וההוראה לתלמידי הישיבה / ביאור לשון בעל ההילולא במכתבו אודות אביו: "גבורי ישראל מגני ארץ כו" / מגבית דישיבת תומכי תמימים / התחזקות בתשובה ומע"ט / יום זכרון וסגולה להמשיך בפעולותיו / מעלת הנוער / יימוד כ"ה פרקי משניות לכבוד שנת הכ"ה / מבר-קים: תשל"ג, תשל"ד.

חלק ט"ז

בא - יו"ד שבט: שקו"ט ע"ד ההלכה בסיפורו של אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע (סה"ש תש"א ע' 30), שאדמו"ר הצ"צ צוה לאביו (אדמו"ר מהורש"ב) בהיותו ילד לאכול את הסוכריות של חמץ שקיבל ממנו - קודם פסח - ולא למוכרם לנכרי, או להפקירם.

יו"ד שבט: ביאור בתחלת וסיום מאמר ההילולא (ד"ה באתי לגני תש"י) ע"ד הזריזות בעבודת ה' ועשיית דירה לו ית'; ביאור ג' הפרטים (א) דירה, (ב) לו ית', (ג) בתחנותים - ועניינם בחייו של בעל ההילולא, ווראות מעשיות מהנ"ל - חיזוק לימוד הלכה למ"עשה וחינוך על טהרת הקודש (בלי תערובת לימודי חול).

הוספות

יו"ד שבט: מסירת נפשו של בעל ההילולא על חינוך

ההילולא במאמר האחרון שלו ד"ה באתי לגני; הע' בודה לזכך העולם הוא רק להחזיר את העולם למצבו פפי שהי' לפני החטא: וכן הפסד הגוף לאחר הס' תלקות הוא "שינוי החוזר לברייתו"; ההכרח בענין הזריזות בעבודת ה'.

הוספות

יו"ד שבט: יו"ד שבט - יום קבלת ברכות בעל ההילולא ע"י "עמדו הכן כולכם"; מעלתן העצמית של ישראל: ההכרח בהפצת המעינינות חוצה: סיפור אודות בעל ההילולא שמסר נפשו לבטל גזירה על ישראל / התעוררות לנשי חב"ד בקשר ליום ההילולא לא והשייכות לשבת שירה שסיימה ושלימותה שירת מרים והנשים / שנת העשור דההילולא / מעלת וסגולת היום / יום סגולה מיוחד בשנת העשרים / הוראה לנשי ישראל בשנת העשרים / "מבן עשרים שנה מוכר בנכסי אביו" וההוראה מזה בקשר לשנת העשרים / התעוררות להתעסק בשטח החינוך: שקו"ט ברמב"ם הל' ת"ת ספ"ב "גדיל תורה ויאדיר" / חינוך ילדי אנ"ש במוסדות בעל ההילולא.

חלק י"א - הוספות

יו"ד שבט: דברי אדמו"ר מהוריי"צ אודות אביו, שלא עזב צאן מרעיתו, שייכים גם אליו / ההתקשרות גם אאחרי פטירתו ע"י לימוד תורתו כו' / אהבה ואח" דות ממשיכה הכח לקיים רצונו / ההתעוררות לאחר הפטירה להוסיף בעבודה וכו' / לפני ההליכה על צציון אין אוכלים אבל שותים / דרישת בעל ההילולא לא שתלמידיו יהיו נרות להאיר / המשך ההתקשרות עם אחר הפטירה / סגולת ג' חדשים אחר ההסתלקות "ימי הבחנה" / עיקר מעלת בעל ההילולא - נשיא, שעסק בהשפעה בכל הענינים / טעם מנהיגו לומר תחנון ביום יאצ"ט של צדיקים / סגולת שנת ההסתלקות / המשך הבטחון בברכות בעל ההילולא לא / מסירת נפשו על הפצת חינוך הכשר / סיום ממירת הקדיש לסוף י"א חודש / חיזוק ההתקשרות והוראות לקראת היאצ"ט הראשון / סגולת שנת ההסתלקות בענין ההתקשרות, כולל ע"י השתתפות בחלוקת הש"ס / הוראות כלליות לקראת היאצ"ט הראשון / הוראות מפורטות ומנהגי היאצ"ט הראשון / ע"ד ד"ה באתי לגני תש"י / שקו"ט בכמה מרז"ל ע"ד הקפידא גדולי ישראל שיאמרו שמועה בשמם אאחר פטירתם / מעלת הדפסת ספרי אדמו"ר האמ"ע עיי בפרט לאחר פטירתו / "עמדו הכן כו" / בר-

חלק כ"ז - הוספות

שיחת ש"פ שמות, מבה"ח שבט תשמ"ו

ענינו של חדש שבט שבו פירש משה את התורה בשבעים לשון והשייכות לאדמו"ר מהוריי"צ שיום ההילולא שלו בחודש זה; הקשר לפי שמות; הקשר לכ"ד טבת.

שיחת ש"פ בא, ח' שבט תשמ"ו

הוראות בקשר ליום ההילולא יו"ד שבט.

אור ליום שלישי, י"ג שבט תשמ"ו

"יחידות" כללית של האורחים

ההוראה מהילולא של הנשיא - אחדות ("דבר אחד לדור"), ע"י כנסים והתועדויות בכל מקום; ההוראה מפ' יתרו - לשון הוספה ויתרון בענייני יהדות: "קריעת ים סוף ומלחמת עמלק" - ביטול הגבלות טבע וביטול הספיקות והקרירות: "מלכויות מתג" וות זו בזו", העולם רועד (וראי' מדברי נשיא המדינה); תיקון הדבר ע"י הוספה בתומ"צ.

יו"ד שבט: אבלים עצמם אי מנחמים זא"ז / מברק ליו"ד שבט: תשמ"ו, תשמ"ה: תשמ"ו.

יו"ד - טו בשבט: התחדשות בכל שנה בענייני בעל ההילולא: ההכרח לעשות ביתו הפרטי "מקדש מעט" ע"י תורה עבודה וגמ"ח והשייכות לר"ה לאילנות / מכ' לילדים/ ות בענין הנ"ל.

חלק ל"א - הוספות

יו"ד שבט: פעולת התועדות יו"ד שבט צ"ל במעשה בפועל, גופא בתר רישא אזיל, כמשל השמש המאיר לס"ר כוכבים (אגה"ק סי' ז"ך) / עבודת בעל ההילולא באופן דיוסיף ה' לי בן אחר, הפיכת "אחר" לבן ובאופן דנסי נסים, ובאופן דיצחק שנתייחד שמו של הקב"ה עליו / מכתב כללי תשמ"ז: הפיכת כל בית יהודי ל"מקדש מעט", בית תורה עבודה וגמ"ח: וקשור לט"ו בשבט ר"ה לאילנות. באופן דצמיחה / מכתב כללי לכל ילדי ישראל: לעשות מחדרי הילדים בית תורה עבודה וגמ"ח, ובאופן דצמיחה / שיחה בהמשך לזה לאחר סיום שנה מההסתלקות צריך לחזק ההתקשרות באופן דבכל יום יהיו כחדשים (כהוראת משה בנוגע לתורה ולמצות).

חלק ל"ו - הוספות

יו"ד שבט: שמיעת מאמר מכ"ק אדמו"ר משפיע על

ההפצת היהדות / "אשתכח בהאי עלמא יתיר מב- חיוהי" / סידור ציון יום היארצייט במוסד חינוך לפי ערך התלמידים / תחנון ביום הסתלקות צדיקים, - עעלת אהל צדיק הדור / הכנות כדבעי ליום ההילולא לא ובפרט כשחל בשבת שירה / זכות בעל ההילולא וומד לעוסקים בעניינו / "הנוטל פרוטה מאיוב מת- ברך"; שיעורי חת"ת ותורת בעל ההילולא / ברכות בעל ההילולא בקשר לכפר חב"ד / זמן ההתבוננות בעבודת בעל ההילולא והחלטה לעסוק בזה / הקשר דבעל ההילולא ועבודתו עם ענין פורים / זמן סגולה בקשר ללימוד וחינוך / מעלת מוסד "בית רבקה" / מעלת ביי"ס ליובאוויטש (בלונדון) / מברקים ליו"ד שבט - תשל"ח-תשמ"ו.

חלק כ"א - הוספות

שיחת ש"פ בא ח' שבט תשמ"ו

הכנה מיוחדת לקראת יום ההילולא יו"ד שבט: הכנה קקטנים וקטנות ע"י כינוסם והסברה להם ע"ד חבי- בות ישראל ותורה והחלטות טובות במעשה.

יו"ד שבט: התעוררות לעסוק בעבודת בעל ההילולא - אא ע"פ הדרך אשר הורנו / השפעת בעל ההילולא לא אחר פטירתו. לאחר ט' חדשים וכו' / אמירת תהלים לרפואת אדמו"ר מהוריי"צ (בשנת תש"ה): ביאור שייכותו לעניין הרפואה ע"פ פנימיות העניינים / מעלת מוסד חינוך לבנות "בית רבקה" של בעל ההילולא / תפקיד נשי ישראל הכשרות להשפיע על נשים אחרות / ניצול הכחות לחינוך ילדי ישראל, ובפרט בארץ הקודש / ע"י הטבה קטנה בחינוך נוסף שלא בערך במחונך לאחר זמן / תודה על ברכה לשנת השלושים / הוספה בחינוך וביסוס הדת / הרמז בזה שמארז"ל "טוב לשמים וטוב לבריות" הוא בקידושין 99 מ עמוד א / ברכה לכנס בוגרי בית ספר למ" לאכה בכפר חב"ד / מסירת תוכן המכתב, והעיקר לנצל לתוספת הסברה בעניינים שהם כרמז, ובהנוגע להפצת המעינות / עלי' ביום ההילולא בכל שנה גם בההולכים בדרכיו / עריכת סיום מס' ברבים: אמירת קדיש דרבנן; החלטות בקשר ליום ההילולא / תוכחת מוסר לא להפסיק בעבודת ההפצה / מברק לכפר חב"ד - תשי"ד / הדרך לקבל מענה מבעל ההילולא אחר פטירתו / מברקים לאנ"ש דתשמ"א, מ"ב, מ"ג / יחידות דשנת תשמ"ב.

פפילת האבל לפני התיבה בליל שבת: לימוד מש-
ייות אותיות שם הנפטר: לימוד משניות באות הנכ-
פלת: מה עדיף - אותיות השם או לימוד ע"פ הסדר:
קריאה בתורה ועלי' למפטיר: סדר לימוד: צדקה לפני
התפילה / ברכת הזימון בסעודה שלישית ותפילה
לפני התיבה במוצ"ש שלפני היארצייט / קדיש שאחר
מזמור שיר ליום השבת / לעבור לפני התיבה בשבת
שלפני יאצ"ט / כשיאצ"ט חל בר"ח באמצע האבילות
קביעת זמן היארצייט לפי מקום הפטירה. זמן הפ-
טירה ולא הקבורה.

כל ה' חלקי הנשמה / סיפור פתגם אדמו"ר הריי"צ
בענין ד' אמות הקרובות לראש ההר וביאור בזה
ע"פ נגלה/ הגירסא "רבא" בתניא פ"ז / ההשתדלות
ב"רעליס טיים" בקשר ליום ההילולא / אין יו"ד שבט
יום מתאים ל"טיולים" / הקשר ד"רפואה" לאדמו"ר
הריי"צ: מראה מקומות לביאור הענינים שבד"ה חייב
דם לברך תרל"ח לאדמו"ר מהר"ש / עבודה לטו-
בת ישיבת תומכי תמימים, בפרט לאחר י' שבט וכ"ד
טבת, אשר ספרו הראשון של רבינו הזקן הוא "הלכות
תלמוד תורה" / מנהגי יארצייט: מספר הקדישים:

מכתבים כלליים

לעשות בית יהודי ל"מקדש מעט", כדבר עיקרי
ובהשתדלות גדולה. כשם שביהמ"ק כלל ג' הקוין של
וורה, עבודה וגמ"ח - כך יהיה בבית הפרטי ג' עמור-
דים אלה. ההוראה מאילנות - לצמוח ולהצמיח.

כ"ד טבת ה'תשמ"ג
ההוראה מיום ההילולא שאין להתפעל מהקשיים,
ישנם הכחות לזה שהרי הוא סלל את הדרך
בין יו"ד וט"ו שבט ה'תשמ"ז

אגרות קודש

חלק יח: קפו - מנהגי יום ההילולא - בכל השנים.
חלק יט: קעד - להמשיך העשירי יהי' קודש לי'
כחות. חשבון י' השנים.
חלק כב: תג - יום סגולה.
חלק כג: פה - אין ענינו די"ש לטיולים לשם טיול. צב
- מברק ליש. קיד - התוועדות.
חלק כו: רעז, רעט, רפה, רפז, רצב, רצג, שג, שלב,
שלו, - יום זיכרון להזכיר את כל עמלו
שעמל נפשו בחייו חיותו בעלמא דין - זיכרון ע"מ
שיבוא במעשה בפועל.
חלק כז: תנ - ביארצייט - לגרום נח"ד לנשמה שהיא
נצחית.
חלק ל: ק, קו, קיט, כנג, כנו, - ברכה בקשר עם שנת
הכ"ה מי' שבט תש"י קח - החלטות התל'
בקשר ליש. קלו - לימוד משניות בע"פ בקשר עם
שנת הכ"ה.

י' שבט - יום ההילולא
חלק ד: קמא - (כללי לאנ"ש) לימוד המאמר באתי
לגני ביום ההילולא. קמב - (כללי לאנ"ש)
סדר מפורט ליום ההילולא. קנב - "מ'דארף צוריק
אראפברענגען דעם רבי'ן".
חלק ה: ריב - להשתטח על הציון. ריג - להיות
בהתוועדות.
חלק ח: קטז - התוועדות עם התל'. קמ - יום סגולה.
קצח - יום הילולא של מנהיג הדור.
חלק י: רצ - הנשמה עולה לעולם עליון יותר,
ההשייכים אליו נמשכים אחריו. שטו - כש-
מבקשים ברכה ביום ההילולא - כמו בעת שמחה.
שכב - שבט העשירי יהיה קודש להוי'. שסב - כנ"ל
רצ.
חלק יד: רצג - הכנה מתאימה ליום ההילולא.
שטו - בשבת שירה. שכד - מנהגי יאצ"ט
כשחל בשבת.

מוקדש לב"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ולז"נ הרבנית הצדקנית נ"ע

